

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Obor sociální a kulturní ekologie

Bc. Michaela Hloušková

Migrace v malé obci

**Historie dostředivých a odstředivých sil migrace obyvatel a jejich dopad na vývoj
obce v letech 1989–2019: případová studie Jirny**

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Ivan Rynda

Praha 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací zpracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla zpřístupněna v příslušné knihovně UK a v elektronické databázi vysokoškolských kvalifikačních prací a v souladu s autorským právem používána ke studijním účelům.

V Praze dne 25. 6. 2021

Bc. Michaela Hloušková

Poděkování

Děkuji PhDr. Ivanu Ryndovi za cenné rady a odborné vedení diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat vedení obce Jirny za ochotnou spolupráci a všem informátorům, kteří mi poskytli rozhovor.

Abstrakt

Tato práce rozebírá fenomén suburbanizace. Zkoumá obec Jirny a vliv migrace obyvatel na její vývoj. V teoretické části vysvětluje samotný pojem suburbanizace, problémy s ní spojené a další související témata. V empirické části pak podrobně popisuje demografický vývoj obce a jednotlivé oblasti, na které měl nebo mohl mít vliv náhlý příliv nových obyvatel. K tomu volí design případové studie, v rámci níž využívá mj. metody rámcové analýzy či triangulace, jedním z výstupů je pak SWOT analýza. Na základě výsledků jsou shrnuty závěry a formulována doporučení.

Klíčová slova

migrace, vnitřní migrace, suburbanizace, kvalita života, místní společenství

Abstract

Title: Migration in a small village (The history of centripetal and centrifugal migration forces and the impact on village in 1989-2019: Case study of Jirny)

This paper explores the phenomenon of suburbanization. The paper examines the small village Jirny and the influence of population migration on its evolution. In the theoretical part the paper explains the concept of suburbanization, negative effects of suburbanization and other related concepts. The empirical part describes demographic evolution of the village and specific fields that were or could be effected by the increasing number of new residents. For that purpose the paper chooses case study design and method of framework analysis or triangulation. One of the outcomes is SWOT analysis. Conclusion and recommendation are based on the survey results.

Key words

migration, internal migration, suburbanization, quality of life, local community

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce a výzkumné otázky	12
3	Teoretická část	13
3.1	Venkov	13
3.2	Vnitřní migrace	15
3.3	Urbanizace.....	15
3.4	Suburbanizace	16
3.4.1	Zábor půdy	18
3.4.2	Doprava.....	19
3.4.3	Sociální dopady.....	19
3.5	Člověk a prostor	20
3.6	Kvalita života	21
4	Empirická část	23
4.1	Obec Jirny	23
4.1.1	Jirenský zpravodaj.....	24
4.1.2	Analýza webové stránky	25
4.2	Metodika	27
4.2.1	Případová studie	27
4.2.2	Triangulace.....	30
4.2.3	Rámcová analýza	30
4.2.4	SWOT analýza	31
4.3	Průběh výzkumu.....	33
4.3.1	Socio-politický pilíř	33
4.3.2	Environmentální pilíř	81
4.3.3	Ekonomický pilíř.....	91
4.3.4	Lidský pilíř.....	99

4.3.5	Shrnutí	103
5	Diskuse	109
6	Závěr	112
7	Seznam použitých zdrojů	115
7.1	Teoretické zdroje	115
7.2	Metodické zdroje	118
7.3	Zdroje dat.....	119
8	Seznam použitých zkratk	136
9	Seznam obrázků	137
10	Seznam grafů	138
11	Seznam tabulek	139
12	Seznam příloh.....	140

1 Úvod

„Nynějším trendem ve vyspělých zemích je žít v *přírodě*, což v překladu znamená žít v domě se zahradou. Ve většině případů to ovšem nekončí stěhováním na venkov, ale stěhováním na periferie velkoměst, aby nebylo nutné měnit zaměstnání a svůj životní standard. To má ovšem za důsledek pouze rozšiřování těchto velkoměst, přílehlých sídelních kaší a tím pádem zastavování potenciálních zemědělských ploch.“ (Hloušková, 2019)

Již dokument *Naše společná budoucnost* (1991) navrhuje jako jednu z možností odlehčení center velkých měst, kam se soustředí většina populace, což potvrzuje i OSN (2021b), stavět menší města a městečka, která by měla být těsněji propojena se zemědělským zázemím. To je skvělá myšlenka, ale kolik lidí z velkoměst by bylo skutečně ochotno přestěhovat se do těchto nově vystavěných městeček a změnit tak svůj dosavadní životní standard?

Tato otázka mě přivedla k myšlence na Jirny, malou vesnici, kde jsem strávila svoje první roky života. Přesto, že se nachází v blízkosti Prahy, stále má vesnický charakter – všichni se znají, všichni se zdraví, obec ze všech stran obklopují pole, která obhospodařuje místní *JZD*, spousta volného prostoru a přírody. Alespoň tak jsem si to pamatovala jako dítě. Pak jsem se ale zamyslela nad tím, jak to vypadá v současné době a uvědomila jsem si, že se Jirny výrazně změnilly. Právě proměna Jiren jako příkladu vesnice ovlivněné suburbanizací je tématem této práce.

2 Cíl práce a výzkumné otázky

Práce se zabývá problematikou suburbanizace v praxi. Zaměřuje se na obec Jirny, jejíž vývoj je právě tímto fenoménem ovlivněn a zkoumá tento vývoj v konkrétních detailech, tedy jaké nároky na vedení obce s sebou příliv nových obyvatel nese, co může být překážkami, se kterými se obec v této souvislosti musí vypořádat či jak jsou ovlivněny samotné vztahy v obci.

Cílem práce je zmapovat vývoj obce Jirny v letech 1989–2019, jak se v průběhu této doby měnila demografická situace obce a jaké dopady to přineslo na vzhled krajiny, obce samotné i jejího fungování z hlediska zajišťování infrastruktury či jiného potřebného zázemí pro její obyvatele. V návaznosti na zjištěné skutečnosti se práce pokusí vytvořit aplikační výstup v podobě SWOT analýzy.

Na základě výše zmíněného cíle práce stanovuje dvě základní výzkumné otázky:

Jak se vyvíjela obec Jirny v letech 1989–2019?

Jaký vliv na tento vývoj měla migrace obyvatel?

Ideálním designem pro dosažení cílů práce je případová studie, která umožňuje sledovat problematiku komplexně, ale zároveň detailně se všemi jejími specifiky, a dokáže tak odhalit vzájemné souvislosti. K tomu využívá veškerých dostupných zdrojů dat (viz kapitola 4.2.1).

3 Teoretická část

3.1 Venkov

Perlín (2010) se snaží vymezit pojem *venkov*, přičemž upozorňuje, že existují místa, která bezpochyby můžeme označit jako venkovská, ale pak existují místa, jedná se především o oblasti okolo větších měst, která už tak s určitostí označit nelze. „V době, kdy hranici středověkého města tvořily hradby, můžeme jednoznačně definovat, co je ještě venkovské a co je již městské. Ve chvíli, kdy územní rozvoj tuto překážku překonal a začala se rozvíjet sídla v zázemí původních měst, je obtížné nalézt přesnou definici toho, co je venkovské a co je městské.“ (Perlín, 2010:2) Problematiku vymezení venkova naznačuje i Binek a kol. (2009). „Pojem venkov je neurčité a do jisté míry abstraktní označení osídlené kulturní krajiny se specifickými charakteristikami. Co je venkov, vnímáme do jisté míry intuitivně, na základě řady znaků různorodé povahy.“ (Binek a kol., 2009:11)

„Pro venkov jsou charakteristické menší intenzity sociálně ekonomických kontaktů, menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují.“ (Perlín, 2010:2) Obecně se, podle stejného zdroje (2010), jedná o prostor zahrnující nezastavěné území (krajinu) i zastavěné území (venkovská sídla). Často se venkov vymezuje pomocí ukazatele hustoty zalidnění; v rámci EU považujeme za venkov oblast do 100 obyvatel/km², v České republice se spíše než hustota zalidnění používá hranice 2 000 obyvatel, za venkovské tedy označujeme ty obce, jejichž počet obyvatel je pod touto hranicí, pokračuje Perlín (2010).

Změny po roce 1989 se dotkly i venkova, mimo jiné i z hlediska vedení obce, tedy znovuzavedení samosprávy obcí, píše Perlín (2010) či Liptáková (2003). „Nové obce ve velké míře přepokládaly, že dosavadní dotační a tedy v podstatě přidělový systém hospodaření bude i nadále pokračovat a tedy, že se tyto obce budou moci na základě takto fungujícího systému dovybavit svoji technickou infrastrukturou, kterou v minulém období nebyly schopny nebo nemohly postavit.“ (Perlín, 2010:11) Samostatné financování obecní samosprávy přichází, podle Liptákové (2003), v roce 1993 s novou daňovou soustavou. Ta však obcím přináší závislost na počtu obyvatel a na množství podnikatelů v obci, doplňuje Perlín (2010) „Příjmy malých obcí po daňové reformě byly absolutně i relativně velmi malé a neumožňovaly a dosud neumožňují bez pomoci státních dotačních účelových titulů výraznější investiční

činnost.“ (Perlín, 2010:11) Změny se dotkly i využívání zemědělské půdy. „Silnější tlak na využití zemědělské půdy se projevuje především v okolí velkých měst, kde se velmi rychle rozvíjí suburbánní výstavba a to jak rodinných domů, tak i nových podnikatelských areálů, velkých marketů a skladů.“ (Perlín, 2010:12)

Perlín (2010) také rozlišuje několik typů venkovského osídlení podle historických, sociálních, ekonomických a fyzickogeografických kritérií – suburbánní zónu, venkov v bohatých zemědělských oblastech, bohaté Sudety, chudé Sudety, vnitřní periferie a moravsko-slovenské pomezí.

Pro tuto práci je důležitá suburbánní zóna, která se, dle stejného zdroje (2010), začíná tvořit v blízkosti velkých měst po roce 1990. „Pro tyto procesy je charakteristické, že do původního venkovského prostoru s venkovskou urbanistickou strukturou, sociální strukturou a částečně i venkovskou strukturou ekonomických činností se postupně ve větší míře prosazují městské činnosti.“ (Perlín, 2010:16) I Baše (2009) podotýká, že lidé, kteří se přistěhují z města na venkov se stále chovají městsky i ve venkovském prostředí. Vesnice v blízkosti měst se rozrůstají výstavbou rodinných domů, které už nemají venkovský charakter, mají jen obytnou funkci a jejich obyvatelé žijí spíše městským stylem života, který v některých lokalitách postupně nahrazuje původní zemědělské funkce, doplňuje Perlín (2010). „Venkovské suburbánní oblasti se intenzivně propojují na jednotlivé městské struktury včetně napojení na městské sítě technické infrastruktury a městskou veřejnou dopravu.“ (Perlín, 2010:16) Kromě zmíněného rezidenčního rozvoje zmiňuje stejný zdroj (2010) i postupný rozvoj komerčních aktivit v těchto oblastech.

„Venkov ztrácí svoje původní funkce a přeměňuje se na městské struktury. Postupně dochází k propojení původně samostatných místních částí – sídel v souvislou zástavbu a jako poslední a definitivní fáze suburbánního vývoje je možné považovat splynutí původní suburbánní zóny do původního souvisle zastavěného území včetně administrativní integrace.“ (Perlín, 2010:16)

3.2 Vnitřní migrace

Pojem *vnitřní migrace* označuje pohyb osob mezi obcemi, okresy, ale i jejich pohyb uvnitř jednotlivých obcí, píše Veselá (2004); důležité je, že tento pohyb probíhá uvnitř státu, uvádí Franklin (2003).

Vnitřní migrace zahrnuje i migraci amenitní. Podle Bartoše a kol. (2008) je amenitní migrace specifickým typem migrace, která není motivována ekonomicky, ale spíše touhou po hodnotnějším přírodním či socio-kulturním prostředí cílové destinace. Často je směřována z městských do venkovských oblastí, doplňuje stejný zdroj (2008).¹ Podobně definují tento pojem i Zelenka a Pásková (2012), pro něž je amenitní migrace „migrace motivovaná příjemným a hodnotným životním prostředím (nejedná se tedy o migraci motivovanou ekonomickými aspekty, lepšími pracovními podmínkami, množstvím pracovních příležitostí, o politicky motivovanou migraci atd.).“ (Zelenka, Pásková, 2012:35)

Pro tuto práci je důležitý pohyb obyvatel přes hranice obce Jirny, a to jak směrem dovnitř obce, tak směrem ven.

3.3 Urbanizace

Podle OSN (2019) je *urbanizace* komplexním socio-ekonomickým procesem, který přetváří původní venkovská osídlení na městská a zároveň mění prostorové rozložení populace, která se přesouvá z venkova do města. Tento proces zahrnuje změny způsobu života, kultury a chování, stejně jako změny demografické a sociální struktury v městských i venkovských oblastech, doplňuje stejný zdroj (2019).²

OSN (2021b) také poukazuje na skutečnost, že v dnešní době žije ve městech více než polovina celkové populace. Zatímco v roce 1950 ve městech žila pouze jedna

¹ „Amenity migration is a specific type of migration that is not economically motivated. Rather it is brought about by a desire to render more valuable the natural or socio-cultural environment of the target territory, and it is often directed from metropolitan to rural areas.“ (Bartoš a kol, 2008:5)

² „Urbanization is a complex socio-economic process that transforms the built environment, converting formerly rural into urban settlements, while also shifting the spatial distribution of a population from rural to urban areas. It includes changes in dominant occupations, lifestyle, culture and behaviour, and thus alters the demographic and social structure of both urban and rural areas.“ (OSN, 2019:iii)

třetina obyvatel pro rok 2050 se odhaduje že se tento podíl zvýší na dvě třetiny. OSN (2021b) proto klade důraz na vytváření udržitelných měst, v rozvinutých i rozvojových zemích, kterého je možné docílit pouze za pomoci úspěšného managementu jejich růstu.³

Baše a Cílek (2006) zase urbanizaci definují jako: „proces formování a rozvoje městského způsobu života, růst úlohy měst ve vývoji společnosti a pronikání městských prvků do celého osídlení. V tomto procesu dochází k přesunu dosud venkovského obyvatelstva do měst.“ (Baše, Cílek, 2006:1) Podobnou definici nalezneme i u Zelenky a Páskové, pro něž je urbanizace „výstavba měst a rozvoj městského způsobu života spojený s výraznou změnou životního stylu, zvyšováním koncentrace obyvatelstva a s přesídlováním lidí z vesnic do měst“ (Zelenka, Pásková, 2012:595).

Jak píše Ouředníček (2002) či *suburbanizace.cz* (2021a), suburbanizace je součástí procesu urbanizace, proto bylo nutné rozebrat i tento pojem. Champion (2001) či Ouředníček (2002) uvádí odlišné pohledy na urbanizaci – pohled geografů, kteří vidí tento proces především jako změny v prostorovém uspořádání sídel či obyvatelstva, a sociologů, kteří proces zkoumají z hlediska změn ve struktuře a organizaci společnosti a způsobu života. „Po propojení obou názorů můžeme nazírat na proces urbanizace jako na změnu v sociálně-prostorovém uspořádání společnosti.“ (Ouředníček, 2002:40)

3.4 Suburbanizace

Suburbanizace je, jak je již výše uvedeno, součástí procesu urbanizace, pokud ovšem chceme suburbanizaci definovat přesněji, jedná se o „Proces stěhování rezidenčních, komerčních a dalších funkcí z jádrového města do jeho zázemí; jinak také stěhování obyvatelstva a jeho aktivit z jádra do zázemí. Suburbanizace je součástí (jednou z forem) suburbánního rozvoje.“ (*suburbanizace.cz*, 2021b:online) Podobně ji vnímá i Sýkora, který píše: „Suburbanizací se zpravidla rozumí růst města prostorovým rozpínáním do okolní venkovské a přírodní krajiny. Nejde však o každé rozšiřování zastavěného území, ale o takový rozvoj v okolí měst, který charakterizují přívlastky

³ „Today, more than half of the global population lives in urban areas, while the urban share worldwide is rising from around one third in 1950 to around two thirds in 2050. Sustainable development depends critically on the successful management of urban growth to create sustainable cities in both developed and developing countries.“ (OSN, 2021:online)

rozvolněný, rozptýlený či roztroušený.“ (Sýkora, 2003:57) Charakteristické pro suburbanizaci jsou, podle Sýkory (2003), samostatné či řadové rodinné domy, obvykle jedno- až dvoupodlažní, se zahradou. Tyto domy „obvykle vytvářejí sociálně homogenní rezidenční zóny“ (Sýkora, 2003:57). Jako další znak suburbanizace Sýkora (2003) uvádí komerční zástavbu a průmyslové parky, ty se nejčastěji budují podél dálnic či jiných významných komunikací. V případě Jirena se k této komerční výstavbě ideálně hodí severní část obce, kudy prochází dálnice z Prahy na Hradec Králové a kde se přímo nachází i sjezd z této dálnice.

Zelenka a Pásková zase definují tento fenomén jako „proces vytváření či rozšiřování předměstí (angl. suburb), prostorová změna osídlení charakteristická hromadným stěhováním obyvatel z centrálních částí městských (...) na jejich okraje a za administrativní hranice městských celků se vznikem či zachováním úzkých, do značné míry nezdravých (...) funkčních vztahů nově osídlených území se sídelními jádry.“ (Zelenka, Pásková, 2012:552)

Všechny tyto definice či popisy fenoménu suburbanizace říkají v základu to samé, avšak za nejstručnější a zároveň za nejvíce shrnující považují tento popis: „K suburbanizaci dochází příchodem nových lidských aktivit (bydlení, obchod, skladování, výroba) do lokalit ležících mimo kompaktní zástavbu města a přitom v rámci metropolitního území.“ (Sýkora, 2003:57) Důležité přitom je, jak pokračuje Sýkora (2003), že tyto aktivity často vznikají na do té doby nezastavěných plochách, tzv. na zelené louce, což je jedním z problémů, které s sebou suburbanizace přináší.

Stěhování na okraj měst nebo za jeho hranice volí většinou rodiny s dětmi či páry zakládající rodinu, když mají pocit, že by potřebovali více prostoru a zároveň si přejí vychovávat své děti v poněkud klidnějším prostředí než je to městské, proto se dům se zahradou na předměstí jeví jako ideální možnost. „Pro mnoho lidí představuje suburbie sen o životě na venkově. Lokalita se jim líbí, když není zastavěna, mají radost, že ze svého okna vidí na louku, pole nebo les.“ (Baše, Cílek, 2006:17) Suburbanizace ovšem přináší i spoustu negativních dopadů, které už nejsou tak lehce viditelné jako příjemný výhled z okna.

Proces suburbanizace mění nejen fyzické prostředí měst, ale i sociální prostředí, jak píše například Ouředníček (2003) či Sýkora (2003). „Suburbanizace v sobě tedy nese kromě kvantitativních charakteristik populačního a prostorového růstu suburbií rovněž

znaky kvalitativní přeměny prostředí předměstských oblastí. Na suburbanizaci nelze pohlížet pouze jako na růst počtu obyvatelstva zázemí měst, ale i jako na změnu funkčního využití území, proměnu architektury a infrastruktury a výraznou změnu sociální struktury obyvatelstva.“ (Ouředníček, 2003:236)

Sýkora (2003) upozorňuje, že přes možný pozitivní vliv z hlediska ekonomického, může mít suburbanizace negativní vliv z hlediska sociálního či environmentálního a naopak. Negativní dopady zmiňuje i Ouředníček (2003) nebo Kahn (2000), konkrétně přetěžování dopravní sítě, zábor zemědělské půdy a degradaci krajiny.

3.4.1 Zábor půdy

Šilhánková (2007) popisuje, jaký dopad může mít špatné či nepromyšlené využívání území. Území je totiž jedinečným fenoménem a zdrojem, jak pokračuje stejný zdroj (2007), který nám jako společnosti umožňuje uspokojovat potřeby v prostoru a čase. Tento zdroj je však „omezený a nenahraditelný. Intenzita využití území je velmi citlivý faktor, který na jedné straně umožňuje efektivní využití potenciálu území, ale může také, při nadměrné nebo neúměrné exploataci území a jeho potenciálu, vyvolat narušení nebo devastaci přírodního prostředí.“ (Šilhánková, 2007:84-85)

Důležitý je zde také časový faktor. Jak zmiňuje Sýkora (2003), proces urbanizace přináší víceméně nevratné změny využívání krajiny. „Transformace existujících a vznik nových sídelních struktur vede k dlouhodobě prostorově ukotvenému rozmístění lidí a jejich aktivit v krajině. Suburbanizace a její důsledky mají v mnoha případech charakter nevratných nebo jen velmi těžko vratných změn, které mohou ovlivnit charakter společnosti na několik generací dopředu.“ (Sýkora, 2003:56) K těmto změnám dochází především z důvodu upřednostňování stavebního rozvoje tzv. na zelené louce, tedy na dosud nezastavěné ploše často do té doby využívané jako zemědělské, zatímco uvnitř měst zůstávají pozemky nevyužité, které v určitých případech mohou představovat i závažnou ekologickou zátěž, pokračuje Sýkora (2003).

3.4.2 Doprava

Kromě změn ve využívání krajiny se se suburbanizací pojí i další problémy, například nadměrný pohyb obyvatel a s tím se pojí zpravidla automobilová doprava, na to upozorňuje Baše a Cílek (2006). Negativními důsledky pak jsou přetížené dopravní komunikace, vyšší spotřeba energií a produkce emisí či omezení volného času, píše Sýkora (2003).

Sýkora (2003) či Ouředníček (2021) zmiňují především dojížděku za prací. Ta je způsobena právě separací bydlišť a pracovišť, jež je se suburbanizací spojena. Podle Sýkory (2003), obyvatelé, kteří se přistěhují do příměstských rezidenčních lokalit patří obvykle k vyšší platové třídě a dojíždí za prací do metropolitního centra, kde jsou koncentrovány firmy, jež mohou nabídnout dobře placené pracovní pozice pro kvalifikovanou pracovní sílu. „Naopak, mnohé z ekonomických aktivit v příměstské zóně, jako např. maloobchod nebo skladování, zaměstnávají spíše obyvatelstvo s nižšími příjmy, které však nemá prostředky na získání bydlení v této oblasti.“ (Sýkora, 2003:64)

I na nedostatek volného času způsobený dojížděním větších vzdáleností mezi bydlištěm, prací, školou, kulturou či obchody upozorňuje Sýkora (2003). „Hodiny strávené na sedadlech automobilů navíc přispívají k tomu, že lidé mají méně času na rodinu, sousedy a komunitní aktivity. Suburbanizace tak přispívá i k narůstající individualizaci, ztrátě sociální soudržnosti, oslabování sociálního kapitálu a občanské společnosti.“ (Sýkora, 2003:65)

3.4.3 Sociální dopady

Kromě změn ve struktuře sídel a osídlení a jejich příčin by mělo zkoumání suburbanizace „upozornit na zpětný vliv nově utvářeného urbanizovaného prostředí na společenský rozvoj.“ (Sýkora, 2003:56)

Ouředníček (2003) tvrdí, že samotnou suburbanizaci lze vidět jako změnu způsobu života nově příchozích obyvatel, kteří se částečně přizpůsobují podmínkám v nové lokalitě, ale zároveň také sami ovlivňují charakter daného místa. „Stále více venkovských pospolitostí se dostává do kontaktu s městskými funkcemi, městským způsobem života. Nové obyvatelstvo suburbánních lokalit s sebou nese některé zvyky,

způsoby chování, trávení volného času, které mají vliv na původní obyvatelstvo předměstských oblastí.“ (Ouředníček, 2003:236) Tento oboustranný vliv může mít samozřejmě dopady na místní společnost jak kladné, tak i záporné.

Putnam (1995) upozorňuje, že suburbanizace a dojíždka za prací může být jedním z důvodů oslabování sociálních vazeb v rámci těchto oblastí.

3.5 Člověk a prostor

„Veřejný prostor tradičního sídla vytvářejí ulice a místa sociálních aktivit jako jsou nákupy či rozhovor se sousedy, posezení v kavárně (většinou náměstí a pěší zóny), místa zábavy a odpočinku jako jsou parky, hospody, zahradní restaurace.“ (Baše, Cílek, 2006:16) Gehl (2000), kromě sociálních, respektive společenských, rozlišuje další dva typy venkovních aktivit – nezbytné aktivity (např.: chození do školy, práce, nakupování, čekání na autobus) a volitelné aktivity (např.: procházky, postávání, pozorování okolí). „Život mezi budovami není pouze pěší provoz nebo rekreační či společenské aktivity. Život mezi budovami zahrnuje celé spektrum aktivit, které se spojují a dávají veřejným prostorům měst a obytných čtvrtí smysl a přitažlivost.“ (Gehl, 2000:16)

Množství a charakter venkovních aktivit ovlivňuje především materiální projektování, píše Gehl (2000). „Právě tak, jak je možné volbou materiálů a barev vytvářet určitou paletu města, je stejně možné projektovým rozhodováním ovlivnit modely aktivit, vytvořit lepší nebo horší podmínky pro venkovní události a vytvářet živá nebo neživá města.“ (Gehl, 2000:33) Směry, jakými se toto může ubírat, jsou, podle Gehla (2000), dva ve svých extrémních podobách – první je město s mnohoposchodovými budovami, podzemními parkovišti a hustou automobilovou dopravou, zde není příliš prostoru pro venkovní aktivity, druhý představuje město s přiměřeně nízkými budovami, uzpůsobené pro pěší, tento prostor naopak podněcuje venkovní aktivity. Pokud vycházíme z tohoto předpokladu, tak do druhé kategorie spadají, v podmínkách České republiky, obce nízkým počtem obyvatel, tedy obce venkovského charakteru (viz kapitola 3.1).

Gehl (2000) či Baše a Cílek (2006) upozorňují na skutečnost, že čtvrtě s nízkými rodinnými domky vznikající ve dvacátém století, tedy moderní suburbie, sice vytváří podmínky pro soukromé venkovní aktivity (zahrádky), avšak rozvržení ulic a rozptýlení

domů do šířky omezily venkovní aktivity společné. „V těchto oblastech se masmédia a nákupní centra stala prakticky jedinými pojitky s okolním světem, neboť život mezi budovami byl utlumen.“ (Gehl, 2000:49) Baše a Cílek (2006) tvrdí, že příčinou je nezájem developerů o kvalitní urbanistický plán a suburbie tak postrádají prostor pro setkávání, funkční návaznost na starší zástavbu, propojení s okolní krajinou či identifikační prvky.

3.6 Kvalita života

„Kvalita života je vnímání životní pozice jedince v kontextu kulturních a hodnotových systémů, v nichž žije a ve vztahu k jeho cílům, očekáváním, standardům a obavám.“ (WHO, 2021:online)⁴ ⁵ To je jedna z možných definic kvality života, bohužel zatím neexistuje žádná univerzální, která by tento pojem vymezovala. „I uvnitř vědy a uvnitř různých kultur mohou být názorové rozdíly ve vztahu k chápání pojmu kvalita života, vyplývající z obecného vztahu ke světu anebo metodologie.“ (Křížová, 2005:218)

Džuka (2004) píše, že při definování a měření kvality života je důležité rozlišovat tři roviny – objektivní kvalitu života, subjektivní kvalitu života a subjektivní pohodu. Objektivní kvalita života podle něj představuje, jak již název naznačuje, objektivní podmínky života jedince, zatímco subjektivní je založena na individuálním úsudku hodnocené podmínky života. „...subjektivna pohoda má vlastnosti biologického homeostatického systému (jej případná zmena je homeostaticky korigovaná na pôvodnú, pre osobu typickú úroveň), subjektivna kvalita života je vecou subjektívneho hodnotenia podmienok života a nemá vlastnosti biologického homeostatického systému, ale je založená na psychickom ekvilibriu (po zmene sa môže stabilizovať na inej úrovni).“ (Džuka, 2004:50)

V rámci výzkumu kvality života a subjektivní pohody rozlišuje Džuka (2004) čtyři proudy – první z nich nepřikládá význam vztahu mezi kvalitou života a subjektivní pohodou, druhý vnímá kvalitu života jako multidimenzionální konstrukt, který

⁴ „WHO defines Quality of Life as an individual's perception of their position in life in the context of the culture and value systems in which they live and in relation to their goals, expectations, standards and concerns.“ (WHO, 2021:online)

⁵ Je-li zdroj v angličtině citován česky, jedná se vždy o překlad autorky diplomové práce.

subjektivní pohodu zahrnuje, třetí oba pojmy ztotožňuje a poslední proud chápe subjektivní pohodu jako indikátor kvality života.

V rámci této práce vycházím z definice WHO, která je podle Džuky (2004) zástupcem druhého proudu, vnímá tedy kvalitu života jako multidimenzionální a subjektivní pohodu do ní zahrnuje. Pro zjišťování kvality života vznikl nástroj WHOQOL, jak píše The WHOQOL Group (1995). WHOQOL pracuje s dotazníkem, který je rozdělen do šesti domén – fyzický stav, prožívání/psychický stav, nezávislost, sociální vztahy, prostředí a spiritualita, uvádí The WHOQOL Group (1995) či Džuka (2004). „Psychická kvalita života v rámci tejto koncepcie, ktorá je vyjadrená ako prežívanie pozitívnych a negatívnych emócií, je zhodná s emocionálnym komponentom subjektívnej pohody, a preto možno považovať subjektívnu pohodu za jeden z komponentov kvality života.“ (Džuka, 2004:44-45)

Pro srovnání – model pro zkoumání kvality života vyvinutý Centrem pro podporu zdraví (2021) využívá jiného členění než WHOQOL, konkrétně pracuje se třemi oblastmi – being (jaký člověk je), belonging (spojení člověka s prostředím) a becoming (dosahování cílů, nadějí a aspirací). Vzhledem ke skutečnosti, že práce vychází z definice kvality života podle WHO, pro naznačení kvality života v následujících kapitolách využívám kategorií WHOQOL.

4 Empirická část

4.1 Obec Jirny

Obec Jirny, spadající do okresu Praha-východ, se dělí na dvě části – Jirny a Nové Jirny. Celkově má obec rozlohu přibližně 8,27 km² a 2 901 obyvatel k 31. 12. 2019 (ČSÚ, 2021a). Na území obce se nachází obecní úřad, pobočka České pošty, veřejná mateřská a základní škola, ale i soukromá mateřská a základní škola Sofia School. Dále zde nalezneme knihovnu, kulturní dům, sportovní areál zahrnující fotbalové hřiště a tenisové kurty. Důležitou součástí obce je i Centrum zdravotní péče, které zahrnuje celou škálu zdravotních služeb od lékařů praktických, zubních, pediatriů, přes urologii, gynekologii, chirurgii, ortopedii, až po neurologii, psychiatrii, nebo například endokrinologii. Opomenout nelze ani Hostinec u Antošů, místní obchod se smíšeným zbožím a hřbitov. Obec Jirny (2021a) ještě zmiňuje Potraviny v Nových Jirnech, požární zbrojnice či skautskou klubovnu. V obci se také nachází zámek, který je ovšem v soukromém vlastnictví, kostel sv. Petra a Pavla, kaplička sv. Rozálie a kaplička Panny Marie.

Jirny jsou součástí systému *Pražské integrované dopravy*, který poskytuje autobusové spojení se stanicí metra Černý Most (autobusové linky 344, 353, 354, 398), dále s Brandýsem nad Labem-Starou Boleslaví (autobusová linka 655) a s Úvaly (autobusová linka 655), jak uvádí obec Jirny (2021e). Možnost železniční dopravy v obci bohužel nenajdeme, co se ale týká pozemní komunikace mají Jirny velmi strategickou polohu, protože „leží podél silnice spojující města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav a Úvaly, při dálnici D11 z Prahy na Hradec Králové a při cestě z městské části Praha-Horní Počernice na Poděbrady.“ (Střecha, Antoš, Jelínek, 2009:1)

Právě díky této výhodné poloze zde začaly v posledních letech vznikat budovy komerčního účelu. V současné době, podle Google (2021), v této lokalitě najdeme: LE&CO, Logistické centrum GLOBUS, DHL, Lego Production, s. r. o., Prologis Park Prague-Jirny, RosaDCJirny, Toyota Tsusho Europe, Bosal, LGI Czechia, s. r. o., Neovia, Penny market – distribuční centrum, SIPRAL, a. s., PTÁČEK: topení-voda-plyn, PPG Industrial Coatings, innovo print, s. r. o., Nowastav, a. s., BOZP-PO, s. r. o., Mall Group Internet centrální sklad, HP Tronic Zlín, spol. s r. o., Demoautoplast, s. r. o., DHL/VOLVO a Howden ČKD Compressor, s. r. o. Většina

skladových hal však patří firmě Lettenmayer & Partner, která výše zmíněným prostory pouze pronajímá.

V obci také působí mnoho spolků a organizací. Podle obce Jirny (2021b) jsou to: Český svaz včelařský, o. s., Divadelní ochotnický spolek Jirny, Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko „BR. FANDY ANTOŠE“ Jirny, Myslivecké sdružení podlesí Jirny, Občané obce Jirny a Nové Jirny, o. s., Občanské sdružení Jirny Living, o. s., Občanské sdružení Šestajovice-Jirny, Římskokatolická farnost Jirny, Sbor dobrovolných hasičů Jirny, Sbor dobrovolných hasičů Nové Jirny, Sdružení otevřených srdcí, o. s., SK Viktoorie Jirny – fotbalový oddíl, Sportovní rybaření na Jirenském rybníce, Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR – ZO Jirny, Šestajovice, Zeleneč, Tenisový klub Jirny, TJ Sokol Jirny, Veteran car club Nové Jirny a Vlastenecko-dobročinná samostatná obec baráčníků „Podlesí Jirny“.

Většinu zemědělských pozemků na území obce obhospodařuje Zemědělská obchodní společnost Šestajovice-Jirny, a. s., která se zaměřuje na chov mléčného skotu a prasat. „Hospodaří na 900 ha půdy⁶, rostlinná výroba je zaměřena na produkci krmiv. Stěžejními plodinami jsou obiloviny – pšenice, ječmen, triticales, kukuřice na zrno, z krmných plodin dále kukuřice na siláž a vojtěška.“ (Zemědělská obchodní společnost Šestajovice-Jirny, 2021:online)

4.1.1 Jirenský zpravodaj

Obecní měsíčník s názvem *Jirenský zpravodaj* začal vycházet v červenci roku 2009. Jak píše Bednář (2009), *Jirenskému zpravodaji* předcházelo několik jiných místních periodik, v devadesátých letech to byl *Jirenský občasník* a *Jirenské listy*, po přelomu tisíciletí pak *Jirenský Všudybyl*. Žádné z nich se však neudržely tak dlouho jako současný zpravodaj, zároveň je tento měsíčník jako první vydáván obcí a poskytován obyvatelům zdarma. „Obsah a podoba zpravodaje v následujících měsících a letech je přímo závislá na zájmu veřejnosti, různých organizací a spolků. *Jirenský zpravodaj* bude zkrátka vycházet pro Vás [obyvatele obce Jirny] a Vy se také budete spolupodílet na jeho obsahu a celkovém obrazu.“ (Bednář, 2009:1) A tak tomu je i dnes. Do měsíčníků nepřispívá pouze obec, ale i jednotlivé spolky či běžní občané.

⁶ Společnost hospodaří nejen na území obce Jirny

Od roku 2009 prošel *Jirenský zpravodaj* několika změnami – grafickými, obsahovými i změnami v obsazení redakce. Hlavní poselství a základní rubriky však zůstávají po celou dobu víceméně stejné – sdílení novinek a událostí v obci Jirny.

Zpravodaj začínal v černobílé formě se čtyřmi základními sekcemi – *zprávy z obce, zdravotnický koutek, spolky a organizace* a *společenská kronika*. Občas se objeví sekce *zdravotní péče*, která se věnuje konkrétním zdravotním oddělením a lékařům, kteří působí v obci, dále sekce *školství* či *recepty*. *Školství* a *recepty* se společně s *dopisy od čtenářů* v roce 2010 stávají stálými rubrikami, naopak *společenská kronika* se pomalu vytrácí. S rokem 2012 se ke stálícím přidává téma *domácnost*, v následujících letech se sekce naopak zužují, zůstávají pouze *zprávy z obce* a *spolky a organizace*, případně se objeví *školství* či *dopisy od čtenářů*. Zároveň v této době vycházejí některá čísla jako dvouměsíčníky, nikoliv měsíčníky. Až ke konci roku 2015 se do *Jirenského zpravodaje* opět vrací více témat – *zprávy z obce, školství* se nyní dělí na novinky ze *základní školy* a *mateřské školy, spolky a organizace*, přidává se *kultura, kdy a kam* a v neposlední řadě i *sport*, později se přidává i sekce *události a novinky z naší obce*. Většinu z těchto témat najdeme v místním měsíčníku i dnes. Mimo to dostává *Jirenský zpravodaj* i nový grafický vzhled, tentokrát barevný. Drobnými grafickými úpravami prošel pak ještě v roce 2019, ale základ zůstává stále stejný.

4.1.2 Analýza webové stránky

Webová stránka obce Jirny je na první pohled přehledná pro běžného uživatele. V záhlaví se nachází znak obce společně s jejím názvem, v pravém rohu klasické okénko pro vyhledávání. Dále vidíme základní nabídku/panel, kde se nachází záložky *obec, úřad obce, život v obci* a *kontakty*; pod ní pak banner, na kterém se v levé části střídají fotografie z obce s důležitými kontakty pro obyvatele obce, tedy kontakty na dodavatele energií, plynu či městskou policii v Úvalech. V pravé části jsou uvedené základní informace obecního úřadu – adresa, kontakt a úřední hodiny.

Po otevření hlavní stránky vyskočí v pravém spodním rohu okno informující o možnosti využití mobilní aplikace *V OBRAZE*, jedná se o obecnou aplikaci, do které po nainstalování přidáte obec, případně obce, o které se zajímáte, v tomto případě Jirny. Aplikace obsahuje záložky *zprávy, akce, úřední deska* a *galerie* – umožňuje přidávat akce do svého kalendáře, uvádí kontakt na obec a zahrnuje i možnost zapnout si

upozornění na nově přidané příspěvky. Pokud sjedeme níže na hlavní stránce jsou zde přímé odkazy na *kalendář akcí*, *Jirenský zpravodaj*, *mateřskou školu* a *základní školu*, ke všem těmto informacím se lze samozřejmě dostat i skrz hlavní panel, ovšem o něco delším procesem vyhledávání, následují *aktuality z obce*.

V zápatí stránky pak nalezneme opět odkaz na výše zmíněnou mobilní aplikaci či možnost přihlásit se k odebrání aktualit přes svůj e-mail. Dále je zde klasicky aktuální počasí, kalendář a mapa okolí, jak bývá na většině podobných webových stránek zvykem.

Záložka *obec* je dále rozdělena na další kategorie: *o obci* (základní informace o obci, včetně přehledu vývoje počtu obyvatel a občanské vybavenosti, mapy a plány zahrnující územní plán obce, uliční plány a letecké snímky, stručná historie obce, fotogalerie, vybrané osobnosti spojené s obcí), *doprava*, *zdravotnictví* (odkaz na CZP Jirny oficiální stránky), *plánovaný rozvoj obce* (strategický plán), *územní plánování obce*, *podpořené projekty*, *památky v obci*, *symboly obce*, *knihovna*, *Jirenský zpravodaj*, *projekt „Jirenskou stezkou“* a *publikace o obci*.

Pod *úřadem obce* nalezneme: *základní údaje*, *úřední desku* (odkaz), *e-podatelnu*, *profil zadavatele* (odkaz – sloužící pravděpodobně k nabídkám veřejných zakázek), *CzechPOINT*, *povinné informace*, *dokumenty* (úřední deska, rozpočet obce, vyhlášky a řád obce/místní poplatky, formuláře, územní plán), *řešení životních situací* (odkaz na portal.gov.cz – odkaz nefunguje, odkaz na správu základních registrů), *pověřené úřady*, *nakládání s odpady*, *samosprávu*, *příspěvkové organizace*, *zápisy a usnesení* a *volby*.

Život v obci nabízí: *aktuality*, *Jirenský zpravodaj*, *kalendář akcí*, *fotogalerii*, *školu a školku*, *spolky a organizace* a *firmy a služby*.

Kontakty pak zahrnují: *kontakt* (uvádí stejné informace jako na výše zmíněném banneru), *odkazy*, *napište nám* a *mapu webu*.

4.2 Metodika

4.2.1 Případová studie

Práce využívá design případové studie, která umožňuje studovat konkrétní problematiku v jejích detailech, jak kvantitativně, ale především kvalitativně. Pro tuto práci je ideální metodou především proto, že „poskytuje výzkumníkům nástroje, jak studovat komplexní fenomén v jejich kontextech.“ (Baxter, Jack, 2008:544)⁷ Jedná se tedy o smíšený výzkum, který „je definován jako obecný přístup, v němž se míchají kvantitativní a kvalitativní metody, techniky nebo paradigmaty v rámci jedné studie.“ (Hendl, 2005:60)

Vymezení případové studie není v literatuře úplně jednotné, jak zmiňuje Švaříček a kol. (2007), Hendl (2005) či Baxter a Jack (2008). Hlavními autory, kteří se zabývají metodou případové studie a ze kterých většina ostatních vychází, jsou Yin a Stake, přičemž každý tuto metodu rozpracovává vlastním způsobem. „Hranice mezi jednotlivými pojetími však nejsou příliš ostré a v zásadě lze říci, že případová studie, jak vyplývá z názvu, je empirickým designem, jehož smyslem je velmi podrobné zkoumání a porozumění jednomu nebo několika málo případů.“ (Švaříček a kol., 2007:97) Podobně popisuje případovou studii i Hendl: „Jde o detailní studium jednoho případu nebo několika málo případů. (...) V případové studii jde o zachycení složitosti případu, o popis vztahů v jejich celistvosti.“ (Hendl, 2005:104) Stejný zdroj (2005) ještě dodává, že právě díky důkladnému zkoumání konkrétního případu lze lépe porozumět případům podobným. Právě komplexnost je pro případovou studii klíčová, avšak její zachycení a s tím spojený podrobný popis všech vnitřních i vnějších vztahů daného případu bývá pro výzkumníka často dost problematické.

„Případová studie má být pružná, co se týká množství a typu dat. Data pro případovou studii mohou poskytovat rozhovory, záznamy pozorování nebo dokumenty. Není neobvyklé, že se použijí všechny tři typy. (...) Analýza dat z případové studie je náročná činnost vzhledem ke komplexnímu charakteru dat a jejich množství; stává se intenzivnější s tím, jak jejich množství narůstá. Data se kategorizují, třídí a interpretují.“ (Hendl, 2005:114)

⁷ „Qualitative case study methodology provides tools for researchers to study complex phenomena within their contexts.“ (Baxter, Jack, 2008:544)

4.2.1.1 Existující data

V tomto případě jsou využity všechny tři výše zmíněné typy dat. Z dokumentů nebo již existujících dat to jsou především data z Českého statistického úřadu (dále ČSÚ), letecké snímky Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (dále IPR Praha) a portálu mapy.cz; zde jsem uvažovala i nad možností využití leteckých snímků z archivu Českého úřadu zeměměřického, avšak navzdory pravidelnosti pořizování těchto snímků velkou nevýhodou je to, že ne v každém roce je zachyceno dané místo ze stejného úhlu, proto pro porovnávání větší plochy jsou dle mého názoru příhodnější právě mapy.cz doplněné o snímek IPR Praha z roku 1989, které poskytují stejný záběr na celé sledované území. Archiv Českého úřadu zeměměřického využívám v případě, že chci zjistit konkrétnější dobu vzniku určité budovy. Dále využívám mapy získané z Copernicus Land Monitoring Service, místní měsíčník *Jirenský zpravodaj* a oficiální webové stránky obce Jirny – *jirny.cz*.

4.2.1.2 Rozhovory

Rozhovory jsou vedeny jako polostrukturované (použitá struktura viz *příloha 1* a *příloha 2*), jak zmiňuje například Švaříček a kol. (2007). V některých případech se rozhovor drží striktně předem připravené struktury, to v případech, kdy informátor není příliš sdílný, v jiných je naopak struktura narušena, například podnětnou poznámkou informátora, která následně celý rozhovor posune trochu jiným směrem, avšak relevantním vzhledem k celému výzkumu, v těchto případech jsem raději (dočasně) upustila od struktury s vidinou získání klíčových informací z jiného směru. Struktura rozhovorů tedy byla předem promyšlená a tematicky členěná, konkrétní rozhovor byl však vždy otevřený informátorovi (terénu) a novým (sub)tématům.

Rozhovory jsou nahrávány, se souhlasem informátora v rámci informovaného souhlasu, a následně přepsány, v některých případech i s drobnými poznámkami (například smích, odmlka), abych při následném rozboru přepisů například věděla, kdy byla věta myšlena ironicky a kdy naopak vážně. Jako příklad je v *příloze 5* uveden jeden rozhovor, který není konfliktní, ostatní jsem se nakonec rozhodla neuvádět. V případě anonymních rozhovorů je to z důvodu zmínění informací, které by mohly vést čtenáře k identitě informátora, vzhledem k velikosti obce. V případě rozhovorů

s představiteli obce, tedy se starostou a místostarostkou, jsme se dohodli na neuvádění rozhovoru v přílohách ještě před začátkem rozhovoru a to především proto, aby tyto přepisy nemohly být zneužity proti nim v jiném kontextu, především proto, že pracuji s doslovnými přepisy.

Rozhovorů se nakonec uskutečnilo sedm. Dva rozhovory jsem vedla s již výše zmíněnými představiteli obce – se starostou Stanislavem Skořepou a místostarostkou Bc. Šárkou Hanušovou, pět dalších s anonymními informátory. Pro zachování jejich anonymity zmíním jen shrnující informace o tomto vzorku. Vzorek tedy zahrnuje jak starousedlíky, tak nově příchozí, muže i ženy, občany ekonomicky aktivní i občany pobírající starobní důchod, občany pracující v obci a občany pracující mimo obec. Tato diverzita dává možnost různým pohledům na obec z hlediska různorodosti informátorů, a je tedy přínosná pro práci samotnou.

Pořadí rozhovorů nebylo nahodilé. Nejprve jsem vedla rozhovory s informátory, kteří mi nejsou cizí, následně s informátory, které jsem kontaktovala za účelem této práce a na konec jsem nechala rozhovory s vedením obce. Hlavním důvodem, proč jsem zvolila toto pořadí, je jednodušší možnost kontaktování informátorů, které jsem znala již před zahájením výzkumu, v případě, že se v následujících rozhovorech objeví téma, na které bych se jich chtěla doptat. Z podobného důvodu jsem si členy vedení obce nechala nakonec: tam jsem věděla, že mi budou schopni vysvětlit některé nesrovnalosti, na které během celého výzkumu narazím.

Každému z anonymních informátorů byl pro účely této práce přidělen pseudonym, jak pro anonymizaci doporučuje například Švaříček a kol. (2007), v průběhu celé práce se tedy objevují výroky Jana, Evy, Jany, Tomáše a Pavla.

4.2.1.3 Zúčastněné pozorování

V neposlední řadě je nutné zmínit i dlouhodobé zúčastněné pozorování, jehož účelem je zachytit běžný život v obci, to je typické především pro antropologické výzkumy, v případové studii však velmi dobře slouží pro dotváření celkového obrazu daného případu. Jak píše Soukup (2011), jde o dlouhodobou interakci s členy pozorované skupiny, ta se pojí se zapojením do jejich každodenního života a běžných činností. „Zúčastněné pozorování umožňuje pochopit celý kontext, ve kterém se situace

odehrávají, neboť to je důležité pro pochopení studovaného problému v celé jeho šíři.“ (Švaříček a kol., 2007:143)

4.2.2 Triangulace

Práce samozřejmě využívá techniky triangulace. „Pod pojmem triangulace se rozumí kombinace různých metod, různých výzkumníků, různých zkoumaných skupin nebo osob, různých lokálních a časových okolností a teoretických perspektiv, jež se uplatňují při zkoumání určitého jevu. (...) V kvalitativním výzkumu se původně používal jako metafora pro vzájemnou validizaci výsledků získaných několika měřícími metodami.“ (Hendl, 2005:149) Olsen (2004) tvrdí, že triangulace není zaměřena pouze na již zmiňovanou validizaci, ale umožňuje hlubší porozumění problému. Tato technika umožňuje během celého výzkumu ověřovat přesnost dat pocházejících z různých zdrojů, odhalovat jejich neshody a upozornit tak na skutečnosti, které mohou být zajímavé pro zbytek výzkumu. Zároveň pomáhá průběžně kontrolovat mezivýsledky a upevňovat tak daná dílčí zjištění. V případě prací založených na případové studii je tato technika, dle mého názoru, klíčová také z důvodu objemu zpracovávaných dat různých typů a z různých zdrojů, kdy může být problematické se v nich zorientovat a snadno tak dojde k zahlcení výzkumníka. Právě triangulace tak může pomoci nejen při validizaci dat, ale právě i při samotné orientaci ve shromážděných datech.

4.2.3 Rámcová analýza

U případových studií bývá často problém s interpretací výsledků. Je tomu tak především v důsledku velkého množství zpracovávaných dat a celkové komplexitě daného případu. K organizaci získaných dat proto využívám rámcové analýzy. Cílem rámcové analýzy „je především lepší organizace dat. Používá se také při shrnutí výsledků několika kvalitativních studií na podobné téma při zpracování systematického přehledu. (...) Autoři [rámcové analýzy] především usilovali o to, aby jejich přístup usnadnil systematické prozkoumávání kvalitativních dat. Vycházejí z toho, že prvním krokem práce s materiálem je jeho organizace, kdy jde o pečlivé roztrídění a redukci dat. Druhým krokem je vlastní interpretace.“ (Hendl, 2005:217) Rámcová analýza tedy umožňuje utřídit jednotlivá data do tématických okruhů a současně podle zdrojů dat.

V tomto konkrétním případě představují sloupečky témata, řádky pak představují zdroje dat. Tento způsob organizace či třídění dat pak zároveň podporuje již výše zmíněnou techniku triangulace, kdy se výzkumník může jednoduchým pohledem na tabulku ujistit, zda si data v jednotlivých okruzích neodporují.

Po konzultaci s vedoucím práce jsme se rozhodli, že pro tuto práci zvolíme rámcovou analýzu ve dvou stupních. Prvním stupněm je rámcová analýza rozhovorů, kde sloupce označují tématické okruhy a řádky jednotlivé rozhovory, tak, jak je běžně zvykem. Druhým stupněm je pak rámcová analýza celého případu, tedy sloupce opět označují tématické okruhy, shodné s těmi v prvním stupni, řádky pak představují jednotlivé zdroje dat, mezi něž patří právě i rozhovory. První stupeň je tedy takto zahrnut v následujícím.

Jako hlavní tématické okruhy jsem zvolila jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje, tedy environmentální, ekonomický, socio-politický a lidský. Běžně se jako pilíře udržitelného rozvoje uvádí pouze první tři, například Ministerstvo životního prostředí (2021) či OSN (2021a), avšak na našem oboru Sociální a kulturní ekologie věříme, že individualita je důležitým aspektem udržitelného rozvoje, proto volíme přidání pilíře lidského, respektive jeho oddělení od pilíře socio-politického; nelze totiž ztotožňovat potřeby společnosti jako celku a potřeby jedince. Přes tuto strukturu jsem během celého výzkumu zůstávala otevřená novým tématům, která terén přinesl, avšak i ta se dala následně začlenit jako podtémata jednotlivých pilířů, proto jsou některé pilíře rozpracovány více, některé méně. Především socio-politický pilíř je rozdělen do několika podtémat, aby bylo možné zkoumat jednotlivé detaily daných oblastí a zároveň jejich vzájemnou provázanost.

4.2.4 SWOT analýza

SWOT analýza je přínosným nástrojem pro zmapování prostředí konkrétního objektu, originálně myšleno firmy, protože tato analýza vznikla původně jako marketingový nástroj, který měl zajistit firmám konkurenceschopnost, díky tomu, že hodnotí jak vnitřní faktory, tak i vnější. Postupem času však našla uplatnění i mimo sféru podnikání a v dnešní době je již běžně používána v oblasti územní samosprávy, jak uvádí Kadeřábková a kol. (2004).

Název SWOT analýza pochází z počátečních písmen anglických slov „Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba)“ (Kadeřábková a kol., 2004:179) Jindy se slovo opportunities překládá spíš jako příležitosti, ale jde pouze o odlišnost v jednotlivých českých překladech daného slova, princip analýzy to samozřejmě nemění.

SWOT analýza je oblíbená pro svou jednoduchost a zároveň schopnost zaměření klíčových problémů objektu, které ovlivňují jeho rozvoj a růst, píše Pickton a Wright (1998), zároveň však upozorňují, že právě jednoduchost tohoto nástroje je i jeho úskalím.

„Podstatou této metody je odhalení a současně vzájemné porovnání vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možností a hrozeb, které na něj působí zvenčí. Smysl SWOT analýzy přitom samozřejmě spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování (nebo alespoň omezování) stránek slabých, čímž se zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností a naopak omezuje dopad takto pojmenovaných hrozeb.“ (Kadeřábková a kol., 2004:179)

SWOT analýza samozřejmě vyžaduje samostatný výzkum a pečlivé zjišťování všech faktorů, které by mohly zkoumaný objekt jakkoliv ovlivnit. Jsem si vědoma, že pro zpracování plnohodnotné SWOT analýzy by bylo potřeba uskutečnit celý další výzkum, který by se zaměřoval pouze na tento cíl, přesto si však myslím, že mnou, byť zjednodušeně, zpracovaná SWOT analýza by mohla být přínosná i například samotné obci, protože přes to, že obec má samozřejmě tuto analýzu ve svém strategickém plánu zpracovanou, domnívám se, že se v této práci mohou objevit aspekty, které obec do své analýzy nezahrnula.

Na základě SWOT analýzy pak daný objekt volí konkrétní strategii.

„silná stránka + možnost = expanze

silná stránka + hrozba = aktivní obrana

slabá stránka + možnost = adaptace

slabá stránka + hrozba = ústup (pasivní obrana)“ (Kadeřábková a kol., 2004:181)

4.3 Průběh výzkumu

4.3.1 Socio-politický pilíř

4.3.1.1 Demografie obce

4.3.1.1.1 Vývoj obyvatelstva

Některá data o počtu obyvatel uvádí kromě ČSÚ i obec Jirny (2021a). Stejnou tabulku jako obec Jirny (2021a) uvádí i Střecha, Antoš, Jelínek (2009), avšak zde data končí rokem 2009. Data o počtu obyvatel v případě obce Jirny (2021a) či Střechy, Antoše, Jelínka (2009) a ČSÚ (2021a) (viz příloha 6) se v některých letech liší, avšak nijak výrazně. Důvodem těchto neshod může být průběžný pohyb obyvatel nebo získávání dat v jiné části roku.

Rok	1980	2003	2009	2010	2018
Počet obyvatel	1457	1345	2012	2036	2867

Tabulka 1: Počet obyvatel obce Jirny

Zdroj: obec Jirny (2021a), upraveno

Následující část kapitoly využívá dat ČSÚ, protože tento zdroj poskytuje detailnější a konzistentnější data.

	Počet obyvatel na začátku období	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Počet obyvatel na konci období
1. 1. 1989– 31. 12. 1999	1381	-106	58	-48	1281
1. 1. 2000– 31. 12. 2009	1281	49	719	768	2062
1. 1. 2010– 31. 12. 2019	2062	152	592	744	2901

Tabulka 2: Změny počtu obyvatel obce Jirny

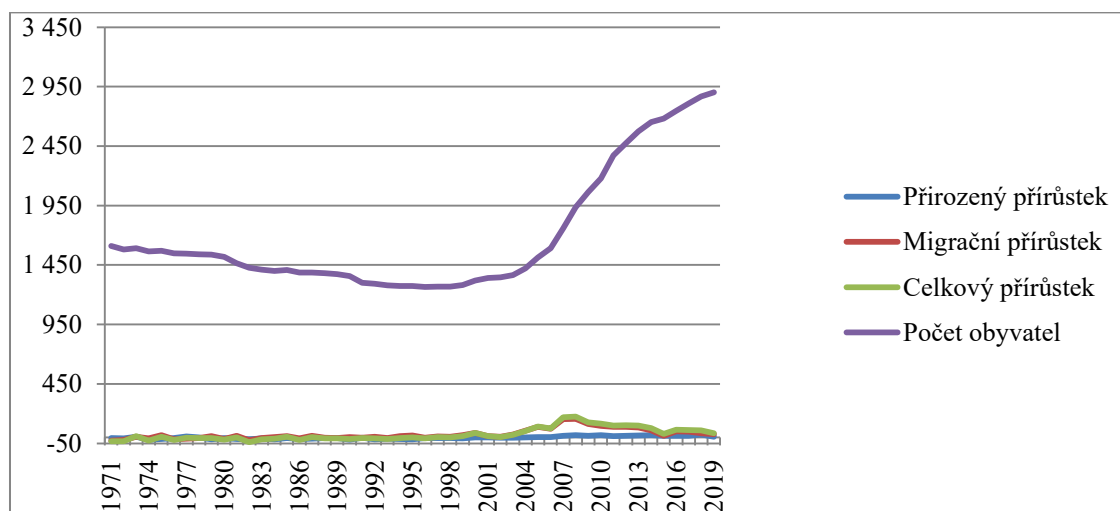
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 vychází z dat ČSÚ (2021a) uvedených i v příloze 6. Tabulka dělí sledované období na tři části po deseti, respektive jedenácti letech, tedy období mezi lety 1989–1999, 2000–2009 a 2010–2019. Tabulka zachycuje počet obyvatel na začátku jednotlivých časových úseků, přirozený, migrační i celkový přírůstek obyvatel a počet obyvatel na konci. Na základě těchto údajů můžeme pozorovat určitý vývoj obce Jirny.

V 90. letech počet obyvatel mírně klesl, přirozený přírůstek v obci byl -160 obyvatel, což znamená že úmrtí značně převyšovala narození, což, pokud se podíváme na data z předchozích let (viz graf 1 a příloha 6), bylo v té době dlouhodobým trendem. Nově přichozí tento úbytek obyvatel trochu zmírňují, ne však výrazně, opět, v porovnání s daty z předchozích let, se nejedná o nic nezvyklého v této obci. To potvrzují i data obce Jirny (2021a) a Střechy, Antoše a Jelínka (2009).

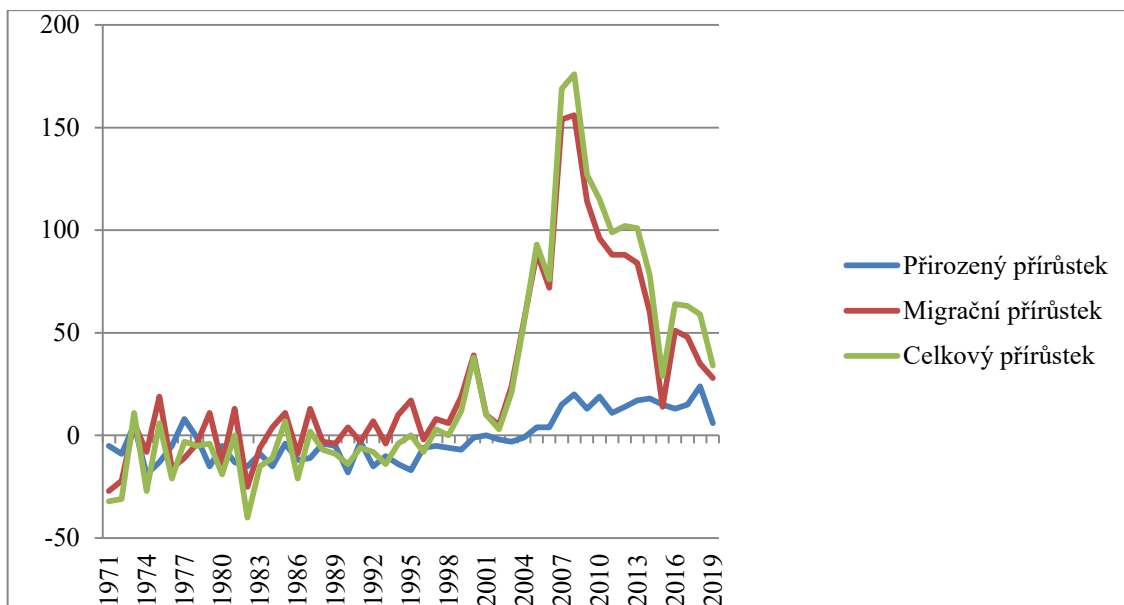
Pokud se ovšem zaměříme na období druhé, tedy období mezi lety 2000–2009, vidíme radikální změnu. Přirozený přírůstek se rovná 49, není tedy už v záporných číslech, ale naopak. Zároveň dochází k nezvyklému migračnímu přírůstku 719 obyvatel. Na konci tohoto období tak tvoří přibližně jednu třetinu obyvatel právě nově přichozí. Díky tomu zde dochází také k celkovému obratu v dlouhodobém trendu klesajícího počtu obyvatel. Tuto změnu lze opět vidět i v tabulce 2.

V posledním časovém úseku, 2010–2019, stále dochází k nárůstu počtu obyvatel, výrazně se zvyšuje přirozený přírůstek, zatímco migrační přírůstek se oproti předchozím deseti letům mírně snížil. Lze z toho vyvozovat, že se do obce stěhují mladí lidé, kteří zde následně zakládají rodinu.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce Jirny

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel obce Jirny

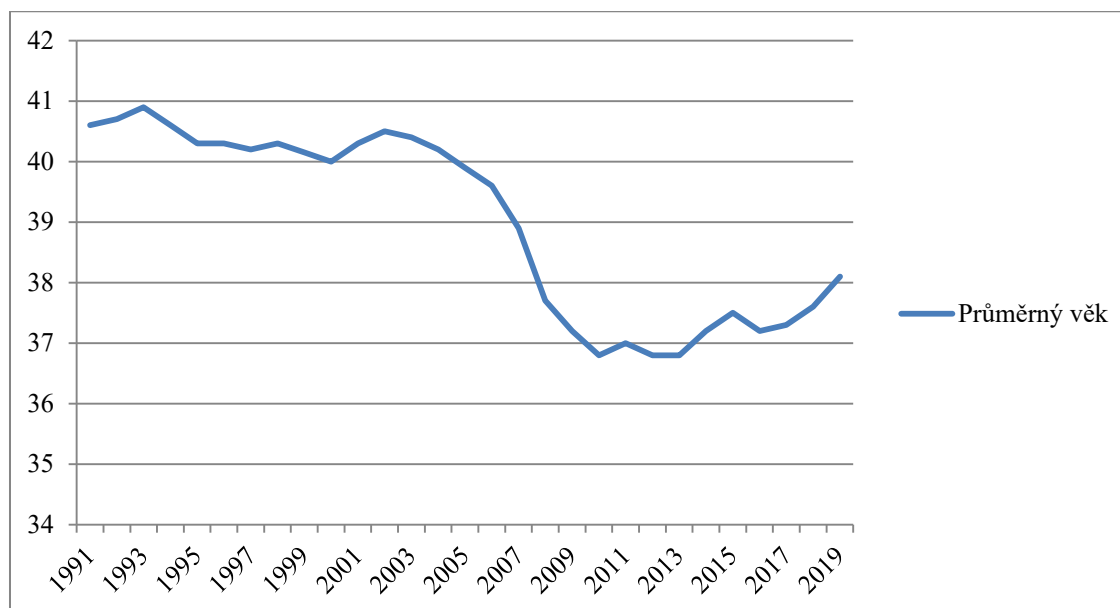
Zdroj: vlastní zpracování

Na *grafu 1* můžeme vidět dlouhodobý úbytek obyvatel, který se láme na konci 90. let, kdy obyvatel začíná mírně přibývat. Mezi lety 2004–2013 pak dochází k největšímu přílivu nových obyvatel, který vrcholí v roce 2008, zároveň od roku 2007 se začíná výrazněji zvyšovat přirozený přírůstek, to je lépe viditelné na *grafu 2*. Oba tyto grafy vycházejí z dat ČSÚ (2021a) uvedených v *příloze 6*.

Demografický vývoj komentuje místostarostka takto: „V době, kdy jsme se sem nastěhovali měly Jirny 1 000 obyvatel, dneska mají 3 000 obyvatel. Vývoj, který tady nastal je přirozený, protože lidi se stěhují mimo Prahu, ale do její blízkosti, díky dopravní dostupnosti, díky možnostem, které tady jsou.“ (Hanušová, 2021) Vedení obce si je zároveň vědomo, že mnoho lidí, kteří v Jirnech bydlí, zde nemá hlášený trvalý pobyt. Hanušová (2021) i Skořepa (2021) uvádí, že se tuto situaci snaží korigovat podmínkami pro přijetí do místní mateřské školy, kdy alespoň jeden z rodičů dítěte musí být hlášen k trvalému pobytu v Jirnech. „Nicméně zase to není jen otázka Jiren, ale myslím si, že to jsou všechny obce v okolí Prahy, kde se hodně staví.“ (Skořepa, 2021)

Pavel například upozorňuje na nepřipravenost obce v souvislosti s prudkým přírůstkem obyvatel: „Byl tam boom, nějakých X let zpátky, ta obec se nafoukla děsným způsobem, já nevím, z 1 000 na 2 500 (...) obyvatel, takže tam chyběla ta občanská vybavenost úplně, teď má nějaký rozpočet, s kterým hospodaří a nějakou dobu trvá než se to zase aklimatizuje.“ (Pavel, 2021)

4.3.1.1.2 Průměrný věk

Graf 3: Vývoj průměrného věku v obci Jirny

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud se zaměříme na průměrný věk, v grafu 3 vidíme, že v 90. letech se držel mezi 40 a 41 lety, mezi roky 2004 a 2010 pak klesl pod 37 let a následně se začal opět pozvolna zvyšovat. Graf vychází z dat ČSÚ (2021b) zobrazených v příloze 7.

„Hodně mladých lidí přišlo, který já ani neznám. A nedokážu ani říct, jestli jich je tam víc, nebo jestli patří do Jiren, koho potkám tak zkrátka de facto neznám. To už člověk vidí i ty kočárky, takže jako jsou tam i rodiny, jak tam jezděj s dětičkama a tak asi tam patří. Je tam hodně mladejch, hlavně v těch novostavbách, to je pochopitelný, v těch novejš domkách.“ (Eva, 2021)

Na základě výše zmíněných informací lze usuzovat, že do obce skutečně přichází především mladí lidé s cílem založit rodinu v klidné lokalitě.

4.3.1.1.3 Shrnutí

V obci Jirny počet obyvatel dlouhodobě klesal, zvrát nastal po roce 2000, kdy se obec stala středem zájmu, především díky své poloze v blízkosti Prahy. Tato výhodná poloha v kombinaci s vesnickým charakterem obce a blízkostí přírody přitáhla mnoho nových obyvatel a obec se po přelomu tisíciletí téměř ztrojnásobila. Příliv nových

obyvatel vrcholil v roce 2008. Od té doby migrační přírůstek obyvatel klesá, ale je stále v kladných číslech, naopak přirozený přírůstek stále stoupá. Můžeme z toho tedy vyvozovat, že se do obce stěhují převážně mladí lidé, kteří zde plánují založit rodinu. Tomu nasvědčuje i snížení průměrného věku v obci.

4.3.1.2 Výstavba obce

4.3.1.2.1 Územní plán obce

„My máme první územní plán od roku 2001, taky se na něm poměrně dlouho pracovalo, dokonce byl i přerušen, protože v úplném počátku, někdy 1993, se dělal ve spolupráci s obcí Šestajovice. Pak se tedy rozdělil na dva samosprávné celky, takže Šestajovice si to řešily sami, my taky. No a od toho roku 2001, kdy se schválil tento územní plán, tak se udělalo devět, respektive deset změn, z toho devět bylo dotažených do konce a jedna změna se nedotáhla do konce. A od toho roku 2016 se dělá nový územní plán.“ (Skořepa, 2021)

V roce 1993 tedy začíná tvorba prvního územního plánu obce Jirny, návrh je dokončen o dva roky později, ale proces je zároveň toho roku pozastaven a znovu se k územnímu plánu obec vrací až roku 1999, kdy je oficiálně rozdělen na dva samostatné územní celky, píše Střecha, Antoš, Jelínek (2009). Tento první územní plán je schválen až roku 2001, uvádí stejný zdroj (2009), účinnosti nabývá 29. 6. 2001, doplňuje obec Jirny (2001). První změna v územním plánu, jak uvádí obec Jirny (2003), nastává v roce 2003 z důvodu počátku výstavby průmyslového areálu v severní části obce (viz kapitola 4.3.1.2.3), o rok později se schvaluje i druhá změna spojená s rozšiřováním ploch určených k výstavbě obytných zařízení v severovýchodní části Jiren (nad hřbitovem), v severovýchodní části Nových Jiren (Na Pískách) a u Kaštanky, jak uvádí Střecha, Antoš, Jelínek (2009) a obec Jirny (2004). V roce 2005 je, podle obce Jirny (2005), schválena třetí změna v územním plánu, opět z důvodu rozšiřování místního průmyslového areálu. Ve stejném roce se začíná projednávat i změna číslo čtyři, následující rok změna číslo pět, pokračuje Střecha, Antoš, Jelínek (2009). Pátá změna územního plánu, týkající se rozšiřování logistické zóny, byla schválena v roce 2007, uvádí obec Jirny (2007), změna územního plánu číslo čtyři, týkající se obytných ploch

v jižní části Jiren (od oblasti u Kaštanky až k silnici Brandýská v oblasti mezi Jirny a Novými Jirny), je platná až od roku 2008, zveřejňuje obec Jirny (2008b).

Na počátku roku 2013 Skořepa (2013a) píše o schválené změně číslo šest územním plánů. Tato změna se týká oblasti Na Kaštance a Na Novinách, jedná se o drobné úpravy ve vymezení plochy určené pro rezidenční zástavbu, včetně ploch určených pro veřejnou a izolační zeleň, popisuje obec Jirny (2013). Zastupitelstvo obce Jirny (2014) i obec Jirny (2015a) informuje o sedmé změně územního plánu v oblasti na hraničním území mezi Jirny, Mstěticemi a Nehvizdy, k úpravě územního plánu dochází znovu z iniciativy firmy Lettenmeyer a jejím záměru rozšířit halový areál.

Změna územního plánu číslo osm se týká pozemků v severní části obce, které byly obcí vykoupeny pro nový areál základní školy, dozvědět se o tom můžeme od zastupitelstva obce Jirny (2015) i obce Jirny (2016a).

V roce 2015 se začala projednávat devátá změna územního plánu týkající se dalšího rozšiřování průmyslového areálu v severní části obce, jak vyplývá z dokumentů obce Jirny (2015b). Tato změna ovšem nebyla dokončena z důvodu přípravy nového územního plánu obce, říká místostarostka Hanušová (2021).

Poslední změna v původním územním plánu, tedy desátá, vzniká v roce 2016 a týká se oblasti v bezprostřední blízkosti nového areálu základní školy, ta se mění z izolační a ostatní zeleně na plochu označenou jako všeobecně obytné území, informuje obec Jirny (2016b).

Skořepa (2016), informuje občany, že už v roce 2013 bylo rozhodnuto o vypracování aktualizace územního plánu, avšak z důvodu nutnosti vypracování změn v územním plánu (8, 9, 10), byla tato aktualizace pozastavena. Dále píše o rozhodnutí zrušení aktualizace územního plánu, místo toho má vzniknout územní plán nový. V roce 2017 vzniká první návrh, který ovšem není přijat. Od té doby se nový územní plán stále upravuje a opakovaně projednává.

Jedním ze sporných území v novém územním plánu je plocha, které se týkala nedokončená změna číslo devět. Tato plocha má být podle nového územního plánu obce územní rezervou, ale občané, nejen Jiren, se obávají, že zde vznikne další komerční hala.

„Vzniká územní rezerva, která je určena pro tento účel, to je ta rezerva R1, která je kreslená v územním plánu, na ní přímo navazuje rezerva R2, která je zeleň ochranná, to znamená bude tam zeleň, která se následně stane veřejně prospěšnou stavbou, takže ten stavebník, bude-li chtít v budoucnu vůbec tuto plochu řešit, tak tu plochu zeleně tam má povinně danou, nemůže z ní utéct. A třetí je plocha R3, která je u trati a to je taky zeleň ochranná a pro tu platí stejná pravidla jako pro tu zeleň R2. Ta plocha, není stavební plochou, je rezervou určenou pro tento účel do budoucna. Proč je tou plochou, v minulosti se povolila změna územního plánu číslo devět, ona nedoběhla, protože jim to nedovolil zemědělský půdní fond, neumím říct, proč přesně nedoběhla, ale my jsme v tom roce 2016/2017 potřebovali udělat ten územní plán (...) tak jsme těm vlastníkům tehdy řekli, nebo zastupitelstvo tehdy řeklo, že jim tu změnu přerušíme, dostanou to jenom do rezervy, ale nebude ta věc řešena a oni na to přistoupili. Když jednou někomu něco takového řeknete, tak byste si za tím měla stát a neměla byste s novým zastupitelstvem říct já jsem si to rozmyslela, my vám to do té rezervy nedáme. Myslím si, že to je čestné jednání, to je vše, nic víc to neznámá. Ta rezerva sama o sobě není stavební plochou, protože byla projednávána pro ten účel a nebyla doprojednána, byla přerušena, proto v ní zůstala jako rezerva, ale bude-li chtít ten stavebník z té rezervy udělat zastavěnou plochu, musí udělat změnu územního plánu. Změna územního plánu je projednávána úplně stejně jako územní plán, to znamená, někdo musí danou změnu navrhnout na zastupitelstvu, zastupitelé se musí rozhodnout, že ji přijmou a potom se projednává veřejně. Umíte si představit, že v době, kdy je taková nevole proti halám ještě někdo bude chtít přijmout změnu územního plánu, která se týká hal? Já si to představit neumím.“ (Hanušová, 2021)

4.3.1.2.2 Rezidenční výstavba

Dle ČSÚ (2021c), viz příloha 8, se na území obce Jirny k 3. březnu 1991 nacházelo **521 domů**, k 1. březnu 2001 **547 domů** a k 26. březnu 2011 **848 domů**, avšak data, která uvádí obec Jirny (2021a) či Střecha, Antoš, Jelínek (2009) jsou jiná, jak můžeme vidět v tabulce 3. Stejně jako v případě počtu obyvatel v kapitole 4.3.1.1.1 i zde obec Jirny (2021a) a Střecha, Antoš, Jelínek (2009) zobrazují stejnou tabulku, avšak druhý zmíněný zdroj uvádí data pouze do roku 2009.

Rok	1980	2003	2009	2010	2018
Počet domů	506	521	979	1024	1100

Tabulka 3: Počet domů v obci Jirny

Zdroj: obec Jirny (2021a), upraveno

Obec Jirny (2021a) sice přidává poznámku, že počet domů, za roky 2009 a 2010 je uváděn včetně rekreačních objektů, to by však měl zahrnovat i počet domů vycházející ze sčítání ČSÚ. Na způsob zjišťování počtu domů jsem se ptala i paní místostarostky „Co se týče domů, tak je to podle vydaných čísel popisných. To znamená, vždycky když zkolaudujete dům, dostanete číslo popisné, ta čísla popisná na sebe navazují číselnou řadou. To znamená, podle čísel popisných v Jirnech a podle čísel popisných v Nových Jirnech, kde je jich méně, máme toto číslo.“ (Hanušová, 2021)

ČSÚ (2021c) (viz příloha 8) ještě uvádí, že ze zmiňovaných 848 domů je 19 bytových, 820 rodinných a 9 ostatních budov. Dále 743 z těchto domů je obvykle obydleno, zbylých 105 je obvykle neobydleno a 29 z těchto obvykle neobydlených domů je využíváno k rekreaci.

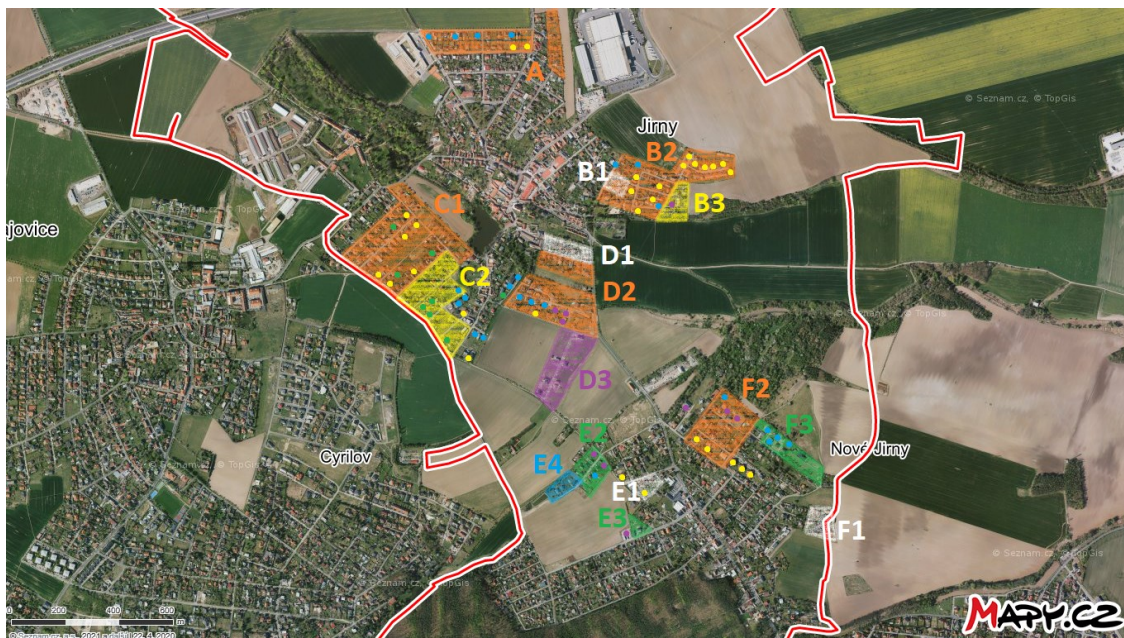
Zajímavé, z hlediska vývoje rezidenční výstavby, jsou i údaje ČSÚ (2021c) vztahující se k roků výstavby domů, kdy 75 domů vzniklo v období mezi roky 1991 a 2000, následně vzniklo 265 domů mezi roky 2001 a 2011, což, pokud údaje porovnáme s počty domů, které stejný zdroj (2021c) uvádí k roků 1991, 2001 a 2011 (viz výše), víceméně odpovídá, pokud vezmeme v potaz, že některé domy, jejichž výstavba započala v roce 2000 ještě během sčítání domů v roce 2001, nemusely být dostavěné či zkolaudované, tím pádem ještě nebyly započítány do celkového počtu domů v březnu 2001.

Díky leteckým snímkům dané oblasti, konkrétně se jedná o letecký snímek IPR Praha (1989) a o snímky seznam.cz (2003a, 2007a, 2010a, 2015a, 2018a, 2020a), můžeme vývoj rezidenční výstavby popsat mnohem detailněji. Právě tyto zdroje jsou klíčovými pro zpracování zbytku této kapitoly.

Pro lepší orientaci a popis jsem upravila nejnovější letecký snímek seznam.cz (2020a), viz *obrázek 1*. Mapa nezachycuje celé území obce, pouze oblast, kde se nachází rezidenční zástavba, která je pro tuto část potřebná. Můžeme zde vidět oblasti, ve kterých postupem času rostla rezidenční zástavba. Tyto oblasti jsem pojmenovala A–

F, přičemž většina oblastí má kromě přiděleného písmena i doplňující číslo, aby byl názorněji vidět časový postup výstavby. Zároveň jsou jednotlivé oblasti odlišeny různými barvami (bílá, oranžová, žlutá, zelená, modrá a fialová), podle jednotlivých časových úseků, opět pro lepší přehlednost mapy a lepší představu postupného vývoje.

Dalšími zdroji dat pro sledování vývoje výstavby jsou mapy Urban Atlas a CORINE Land Cover vytvořené v rámci programu Copernicus Land Monitoring Service Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA). Ty ovšem poskytují záznamy vztahující se k jiným rokům než výše zmíněné letecké snímky. Urban Atlas poskytuje záznamy k rokům 2006, 2012 a 2018, CORINE pak k rokům 1990, 2000, 2006, 2012 a 2018.

Obrázek 1: Vývoj rezidenční výstavby v obci Jirny Zdroj: seznam.cz (2021a), upraveno

Změny v rezidenční zástavbě obce mezi lety 1989 a 2019 probíhaly postupně v několika částech obce, jak můžeme vidět na mapě. V devadesátých letech (na mapě znázorněno bílou barvou) k mnoha změnám nedošlo, jak ukazují i data ČSÚ (2011c), viz výše, vzniklo zde pouze okolo sedmdesáti nových domů, převážně v oblastech B1, D1, E1 a F1.

Po přelomu tisíciletí však dochází k výraznému nárůstu nově vznikajících obydlí. Podle ČSÚ (2011c), jak je již výše zmíněno, bylo mezi roky 2001–2011 postaveno 265 domů. Mezi lety 2003–2007 (oranžová barva) se začíná stavět v oblastech A, B2, C1, D2 a F2. Změny v oblastech A, C1 a část plochy B2 potvrzuje

i EEA (2006b), avšak v oblastech D2 a F2 neoznačuje žádné změny, důvodem dle mého názoru je, že ačkoliv jsou to oblasti rozlehlé v poměru k velikosti obce, vznikající zástavba v těchto místech nebyla tak hustá jako v ostatních, proto ještě není označena jako městská struktura a EEA (2006a) ji zobrazuje jako nezavlažovanou ornou půdu. Následně, mezi lety 2007–2010 (žlutá barva), vznikají nové domy v oblastech B3 a C2, přibývají však i v již zmíněných částech. EEA (2012b) za podobné období označuje také změny v oblasti C2, dále městskou strukturu uvádí ve výše zmiňované oblasti D2, zbytku oblasti B2 a oblasti B3. Na stejné oblasti poukazuje i EEA (2012d), navíc zaznamenává změny i v oblasti F2 a počínající stavby v oblasti F3. Právě v těchto dvou časových úsecích probíhala rezidenční zástavba v obci Jirny nejintenzivněji, především z důvodu velkého množství nově příchozích obyvatel (viz kapitola 4.3.1.1.1).

Od roku 2010 (zelená barva) už rezidenční výstavba probíhá v mnohem menším měřítku. Zastavují se především zbylé parcely ve výše zmíněných oblastech, nově vznikají parcely v oblastech E2, E3 a F3, po roce 2015 (modrá barva) pak E4. Změny ve stejných oblastech potvrzuje i EEA (2018d).

V současnosti (fialová barva) vznikají nová obydlí v části D3, kam se rezidenční zástavba pravděpodobně soustředí i v blízké budoucnosti.

Změny spojené s rezidenční výstavbou komentují i obyvatelé:

„Bylo tady méně baráků, bylo tady více pole, bylo tady více zahrad, všechno se to vlastně rozprodalo, rozparcelovalo, vyrostli tady satelity“ (Jana, 2021)

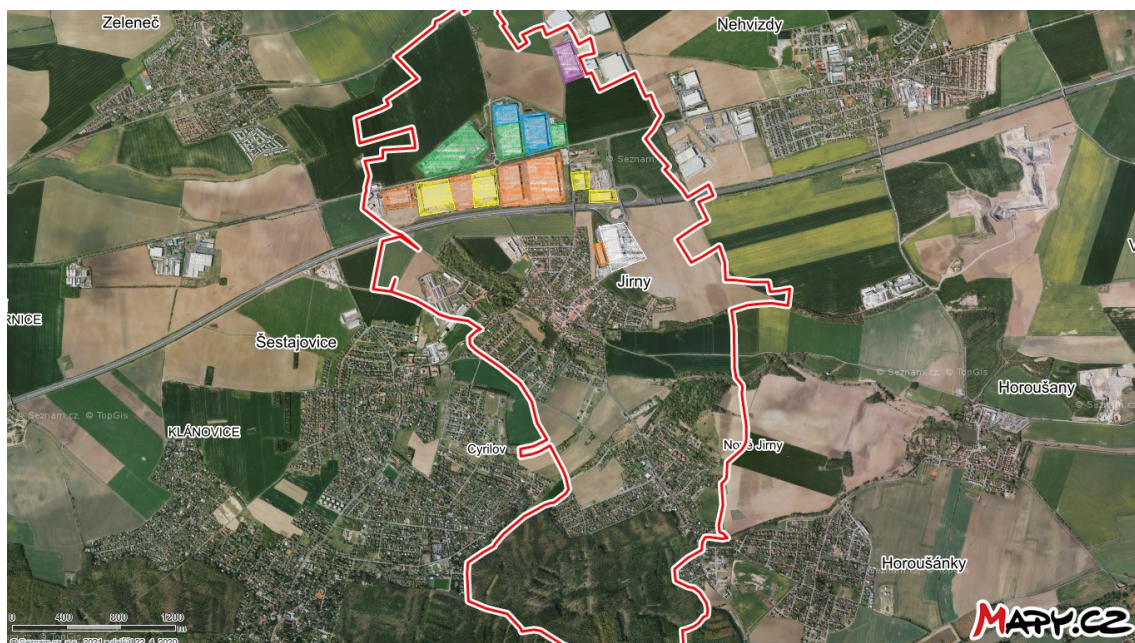
„Vesměs developeři tady (...) tady koupí kus louky, kus pole, postavěj na tom antoničky a rozparcelujou to a najednou sem přijedou lidi, který neznáš a vůbec je nezajímá, jak co bude a nebude. Postavěj barák, zavřou se tam a zase o nich nikdo neví.“ (Jan, 2021)

„Obec se úplně změnila tou novovýstavbou, jak zkrátka na každým konci vsi, tak všude vyrostli nové domky a nejenom domy, to jsou celý čtvrtě, celý ulice... Ta obec se změnila hodně moc. A nevím ani jestli k horšímu nebo k lepšímu... No... Ale určitě k lepšímu, žejo, tak nějak je to moderní všechno, hezký, nový, ono co je nový, to je hezký. (...) Akorát mi přijde divný, když jedu z jakýkoliv strany autobusem, ať už od Brandýsa, od Prahy, tak zkrátka přijíždím k Jirnům a už to pomalu nepoznávám, protože opravdu se to natolik změnilo, že ten ráz tý obce úplně zanikl.“ (Eva, 2021)

4.3.1.2.3 Komerční výstavba

Komerční výstavba je v Jirnech velmi významným aspektem suburbanizace. Jak píše Kupková a Ouředníček (2013), v Jirnech došlo pouze mezi lety 1990 a 2007 k nárůstu komerční zástavby o 390 %, z původních 4,16 ha na 20,40 ha. Ideální podmínky pro rozvoj komerční výstavby zde zajišťuje především výborná dopravní obslužnost „přímým napojením na dálnici D11 z Prahy na Hradec Králové (exit 8), silnice 2. třídy 611 (Jesenice – Říčany – Úvaly – *Jirny* – Brandýs nad Labem – Čelákovice) ve směru východ západ a silnice 2. třídy 101 (Praha – *Jirny* – Sadská – Poděbrady – Hradec Králové) ve směru severojižním. Všechny tři tyto dopravní tepny vedou přímo přes hlavní komerční zónu na severu Jiren.“ (Kupková, Ouředníček, 2013:132) Veškerá komerční výstavba je lokalizována v nejsevernější části obce, jedná se o strategickou pozici vzhledem k výše zmíněným komunikacím.

Stejně jako u rezidenční výstavby i zde jsou pro popsání postupného vývoje obce klíčové letecké snímky IPR Praha (1989) a seznam.cz (2003b, 2007b, 2010b, 2015b, 2018b, 2020b) doplněné o informace získané z map CORINE Land Cover a Urban Atlas. Jak bylo zmíněno již v předchozí kapitole, jednotlivé zdroje se vztahují k odlišným rokům, proto se může stát, že nezobrazují přesně identické změny. I zde jsem pro lepší představu upravila nejnovější letecký snímek seznam.cz (2020b), viz *obrázek 2*, v tomto případě se jedná o snímek zachycující téměř celé území obce a i zde jsem časový vývoj naznačila pomocí barev (1989–2003 bílá, 2003–2007 oranžová, 2007–2010 žlutá, 2010–2015 zelená, 2015–2018 modrá, po roce 2018 fialová), avšak nejedná o vymezení oblastí, ale o označení konkrétních budov nebo jejich částí.

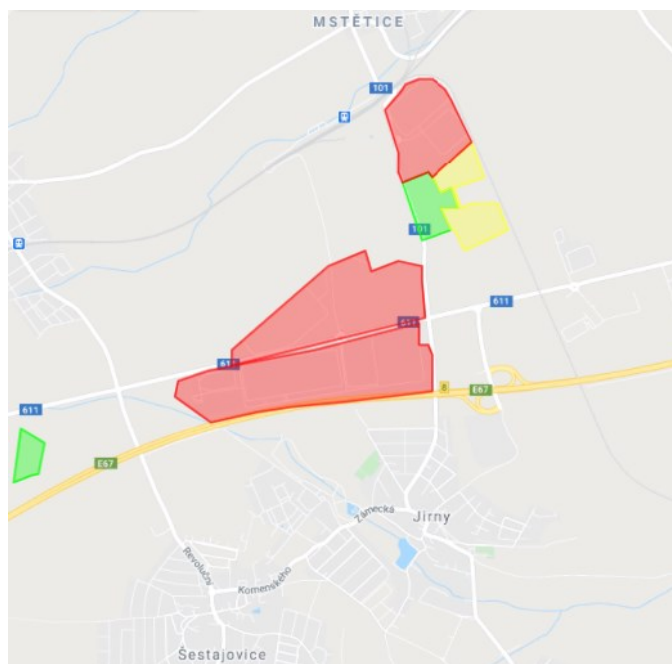
Obrázek 2: Vývoj komerční výstavby v obci Jirny Zdroj: seznam.cz (2020b), upraveno

Během devadesátých let vzniká první komerční budova na území obce a jako jediná se nachází jižně od dálnice, všechny ostatní budovy následně vznikají severně od dálnice. EEA (2000b) na tomto místě označuje městskou strukturu, nikoliv průmyslové či komerční jednotky, stejně označuje plochu i EEA (2000a, 2006a, 2012a, 2018a). EEA (2006b) označuje část této plochy jako průmyslové nebo komerční jednotky; to, dle mého názoru, odkazuje na část přistavenou k objektu po roce 2000. EEA (2006c, 2012c, 2018c) zase potvrzuje komerční objekt na této ploše.

Mezi roky 2003 a 2007 vzniká pruh čtyř skladových budov v těsné blízkosti dálnice. I EEA (2006b, 2006c) naznačuje nově vznikající budovy v této oblasti. Následně, mezi lety 2007 a 2010, se komplex rozrůstá o dvě nové poměrně menší budovy hned nad dálničním sjezdem, zároveň se jedna z již existujících budov rozšiřuje. EEA (2012b, 2012d) zobrazuje téměř stejný vývoj této oblasti s tím rozdílem, že zde už můžeme vidět navíc budovu, která v současnosti slouží jako Globus ČR, která vzniká až po roce 2010. O tom informuje i Bednář (2012b), zároveň podotýká, že firma Lettenmayer & Partner, která stojí za výstavbou většiny místních skladových hal stihla od roku 2005, kdy začala na území obce působit, již proměnit 55 hektarů původní zemědělské půdy na zastavěné území a zároveň mají v plánu využít dalších přibližně 30 hektarů dosud zemědělské půdy ke stejným účelům.

Mimo již zmiňovanou halu Globus ČR vznikají v období 2010–2015 další dvě stavby, severně od stávajících, jedna z nich se pak v dalším období, 2015–2018, zvětšuje a celý komplex se zahušťuje ještě o budovu navíc. I to odpovídá mapám EEA (2018b, 2018d). Po roce 2018 pak vzniká poslední budova na samém okraji obce, která navazuje na jiný komplex komerčních budov stojících na pomezí obcí Nehvizdy a Mstětice.

Většina hal na území obce Jirny, ale i v přilehlém okolí (Nehvizdy, Mstětice) spadá do vlastnictví již výše zmíněné firmy Lettenmayer & Partner, jak lze vidět na *obrázku 3*, která v roce 2003 koupila mimo jiné i Jirenský zámek, který v současné době slouží jako sídlo firmy. Lettenmayer & Partner haly pronajímá především jako sklady nebo překladiště zboží.

Obrázek 3: Projekty firmy Lettenmayer & Partner Zdroj: Lettenmayer & Partner (2021)

S komerčním areálem v obci se pojí i další problémy, například nadměrná doprava (viz *kapitola 4.3.2.3*).

Zajímavé také je, že EEA (2006a, 2012a, 2018a) označuje plochu v oblasti Kaštanky (přibližně plocha C1 na *obrázku 1*) jako komerční plochu, přitom se jedná o plochu smíšeně obytnou. Na tuto odchylku jsem se ptala paní místostarostky Hanušové (2021), podle ní je důvodem obyčejná lidská chyba, kdy autor některé ze změn územního plánu obce označil špatně danou plochu a tato chyba se pak přenesla

právě do grafické části územního plánu, v písemné nikde není vedena, ani se o ní nikdy nejednalo. Podobných chyb bylo podle Hanušové (2021) ve starém územním plánu několik, proto bylo nutné, aby obec pořídila územní plán nový.

4.3.1.2.4 *Postoje k rozšiřování zástavby v obci*

Zastavování obce je v Jirnech velkým tématem. Důkazem toho jsou i krátké rozhovory uveřejněné v Jirenském zpravodaji během let 2012, 2013 a 2014 s tehdejšími zastupiteli obce, kde jedna z otázek cílí právě na rozšiřování zastavitelných ploch a přístup zastupitelů k této problematice.

„Co se týče zástavby, již ve svých volebních cílech naše skupina, s kterou jsme se představili občanům v předvolební kampani, uváděla požadavek STOP zástavbě a to především z důvodu požadavků na dostatečné občanské vybavení (obchod, kapacita školy a školky) i zachování osobitosti naší obce. Tento cíl se snažím v zastupitelstvu i nadále prosazovat, proto i nesouhlasím s právě připravovanou změnou územního plánu číslo 6 v oblasti mezi Jirny a Novými Jirny, kterou před volbami odsouhlasilo ještě předchozí zastupitelstvo.“ (Bělová, 2012:4-5)

„Jirenské obce jsou osobité svojí polohou a historií, a proto si myslím, že další rozšiřování zastavitelných ploch by se nemělo povolovat. Byl bych rád, aby Jirny a Nové Jirny zůstaly i nadále vesnicemi. Satelitních městeček je v našem okolí už dost.“ (Bukáček, 2012:5)

„Další rozvoj obce je mnohými spoluobčany chápán zjednodušeně jako růst zastavěnosti území, růst počtu obyvatel. Jsem přesvědčen, že toto je velmi častý omyl, je to jakýsi střet omezeného konzumního přístupu s našimi požadavky na kvalitu života.“

Pokud bychom uvažovali o dalším rozšiřování zastavitelných ploch v katastru obce, pak jedině v kontextu zlepšování a rozvoje nedostatkových podmínek pro život v obci jako jsou služby a zejména volnočasové využití pro děti a mládež. V souvislosti s dětmi je nutno též zmínit problematiku školství, důležitého rozvojového cíle.“ (Červinka, 2012:7)

„V současnosti je to trend, se kterým se vyrovnává každá obec v dosahu Prahy a větších měst. Jsem realista a nemám tedy nic proti drobné výstavbě jednotlivců“

a přirozenému vývoji i obce, pokud z urbanistického hlediska zapadá do rázu naší vesnice. Byl bych rád, aby si naše obec venkovský ráz udržela, a proto nejsem zastáncem velkých staveb, které do vsi nepatří, jako např. bytové vila-domy, řadové domy a jednolitě obří satelity.“ (Kopecký, 2012:3)

„V rozšiřování zastavitelných ploch, které souvisí se zvyšováním počtu obyvatel, nespátřuji i šťastné řešení. Povolení další zástavby rodinnými a bytovými domy nepovažuji za rozumné. Rozšíření zastavitelných ploch, které souvisí se zlepšením občanské vybavenosti, vytvářením nových pracovních příležitostí, či jiným přínosem do obecního rozpočtu, neodmítám.“ (Křenková, 2012:3)

„Nesouhlasím s dalším rozšiřováním zastavitelných ploch v katastru obce, ale přesto vím, že lokality, které byly v poslední době pro výstavbu povoleny, nebyly povoleny bezdůvodně. Aby nedocházelo k nesmyslnému rozšiřování zastavitelných ploch, snažíme se spolu s ostatními členy stavební komise i se zastupiteli řešit komplexně územní plán, dát do pořádku některá sporná místa ve staré zástavbě a naopak jasně limitovat zástavbu novou, aby nedocházelo k nedorozuměním a stavebník měl jasnou představu o charakteru zástavby v obci. Myslím si, že na toto téma se nedá odpovědět pár řádky...“ (Rytíř, 2013:7)

„Obec by si měla dále držet svůj osobitý ráz. Z toho důvodu probíhá v současné době i tzv. aktualizace územního plánu, která napomůže stavebnímu výboru při rozhodování o povolování jednotlivých staveb pro bydlení a zakáže definitivně stavbu řadových domů a villadomů. Výstavba RD probíhá v souladu s územním plánem obce, který se začal připravovat již v roce 1996. Plán byl tvořen s výhledem horizontu do roku 2015. Co se týká názoru na skladovou zónu za dálnicí, určitě z estetického pohledu nepůsobí příliš vábně, nicméně je potřeba vzít v úvahu i druhý úhel pohledu a uvědomit si, že zóna je významný zdroj peněz do rozpočtu obce a následně i v dnešní nelehké době možnost získání pracovních míst.“ (Skořepa, 2013d:8)

„Poloha obce(i) je sice svou blízkostí ku Praze a dobrou dopravní obslužností stále lákadlem, ale chceme-li si i nadále udržet status obce s takřka venkovským stylem života, nemělo by se nadále rozšiřovat. Alespoň ne ve větším měřítku.“ (Sůrová, 2014:4)

„Další masivní rozšiřování zastavitelných ploch v katastru obce povede dle mého názoru k útlumu zemědělské činnosti v obci, k zániku myslivosti, k nárůstu

dopravy a ke zhoršení kvality ovzduší. Čas, kdy se mělo rozšiřování těchto ploch omezit, dle mého názoru již byl.“ (Ďopka, 2014:5)

Z těchto výroků lze vidět, že někteří tehdejší zastupitelé se staví jasně proti jakékoli další zástavbě v obci, jiní mají umírněnější přístup a jsou toho názoru, že v případě přínosu pro obec, ať už z hlediska finančního, z hlediska pracovních příležitostí pro občany či zlepšení vybavení obce, je další zástavba vhodná. S odstupem času víme, že od doby, kdy rozhovory vznikly, v obci k další zástavbě došlo. Co se týká rezidenční zástavby, tak ta již neprobíhala v takové míře jako doposud, avšak určitý nárůst rodinných domů zde byl, ovšem v oblastech, které byly k tomuto účelu určené změnami v územním plánu několik let před vznikem výše zmíněných rozhovorů. Z hlediska vybavení obce je důležité zmínit nově vzniklou budovu školy, zahrnující první i druhý stupeň, která byla pro obec velkým přínosem. V případě druhém, tedy v případě komerční zástavby, víme že se zástavba téměř zdvojnásobila a ačkoliv to část vedení obce vidí taktéž jako přínos pro obec a její obyvatele, občané samotní nadšení nejsou.

„Nelíbí se mi, že je tady okolo spousta těch, což patří do katastrálního obce Jiren, tak se mi samozřejmě nelíbí ty haly, který patří těm Lettermayerovcům, žejo, to je odporný, ale s tím já nic neudělám. Zaprvý, když jsem s tím možná mohla něco udělat, tak jsem tady nebydlela a za druhý nevim jaký byly dohody mezi obcí a nima, je třeba možný, že přispěli na nějakou tu infrastrukturu obce.“ (Jana, 2021)

„A pak tady máme ty krásný plechový haly, z polí prvního stupně ochrany zemědělského půdního fondu s černozemí, kde se prostě obchoduje s tím, že prodáme to, co máme nejkvalitnější a uděláme tam halu, abysme si mohli jet koupit do Mallu nebo někam jinam zboží, jak nám třeba argumentovali minule někteří zastupitelé při projednání územního plánu“ (Tomáš, 2021)

„Pro mě je to prostě znehodnocení půdy, znehodnocení krajiny, znehodnocení všeho, teď k tomu samozřejmě patří doprava, tam jezdí mraky kamionů“ (Jan, 2021)

„A co mi na tom nejvíc vadí, že na těch polích úrodných, že se staví ty haly, to mi vadí hrozně moc. Ale bohužel... Asi nejsem sama komu to vadí...“ (Eva, 2021)

Avšak ne všichni se k této problematice staví takto jednoznačně odmítavě:

„V podstatě je potřeba. Prostě tečou z ní peníze a bez toho by obec byla nahraná. Je to něco za něco.“ (Pavel, 2021)

4.3.1.2.5 Vývoj obce 1989 – 2009

Střecha, Antoš Jelínek (2009) spolu se starostou obce Stanislavem Skořepou bodově shrnují vývoj obce Jirny mezi lety 1989 a 2009, dle toho je zpracována i celá tato kapitola. Záměrně vynechávám postupné stavby a rekonstrukce inženýrských sítí, opravy pozemních komunikací a drobné úpravy již stávajících budov, pokud se nejedná o významnou změnu pro fungování obce, protože tyto úpravy, ačkoliv jsou pro obec a její fungování velmi důležité, probíhají neustále a obec se je snaží stále zlepšovat a tím zlepšovat i zázemí svým obyvatelům.

Na počátku devadesátých let vzniká nová přístavba požární zbrojnice v Jirnech a následně i v Nových Jirnech včetně stavby obecní knihovny. Rekonstruuje se dům č. 9, z kterého se následně stává sídlo místního obecního úřadu, mimo to zde vzniká pobočka spořitelny, tu o několik let později nahradí Česká pošta, a knihovna pro Jirny. V roce 1994 obec začíná zpracovávat dokumentaci potřebnou k stavbě splaškové kanalizace, o rok později začíná řešit plynofikaci. V roce 1995 se také obec podílí na financování výstavby junácké klubovny o rok později je v Jirnech započata výstavba šesti bytových jednotek, která je pak v roce 1997 dokončena. Roku 1999 kupuje obec budovu místní samoobsluhy a následně ji rekonstruuje.

Na začátku tisíciletí začíná výstavba splaškové kanalizace v obci včetně vlastní čistírny odpadních vod, jejíž zkušební provoz je zahájen v roce 2003 a o rok později je uvedena do trvalého provozu. V roce 2003 je také zahájena výstavba dálničního protihlukového valu, který je později rozšiřován poprvé v roce 2005, následně v roce 2008. V roce 2004 vzniká přístavba mateřské školy, ta tím získává kapacitu pro šedesát dětí. Roku 2007 se přestavuje první patro zdravotního střediska, aby mohlo dočasně sloužit jako školní družina. O dva roky později se zahajuje výstavba nové mateřské školy včetně školní kuchyně a jídelny.

4.3.1.2.6 Vývoj obce 2009 – 2019

S přibývajícími obyvateli roste samozřejmě i potřeba občanské vybavenosti obce. Zde jsou některé úpravy již stávajících staveb či nově vzniklé budovy, které jsou zaznamenány v Jirenském zpravodaji, tedy mezi roky 2009 a 2019.

V dubnu 2009 začala výstavba nové mateřské školy v budově bývalého zdravotního střediska, píše Havlová (2009). O rok později byla úspěšně zkolaudována a v červnu 2010 otevřena, nová budova má kapacitu přes sto dětí rozdělených do pěti tříd. Kromě samotné mateřské školy v budově vznikla i školní jídelna, informuje Skořepa (2010b).

V létě 2009 bylo zrušeno hřiště u místního kulturního domu z důvodu jeho neustálého poškozování a nutných oprav. Toto hřiště, jak píše Hrubešová (2009), bylo postaveno v roce 2000 na popud maminek. O údržbu se staraly rodiny samotné a po tom, co jejich děti odrostly už tuto zodpovědnost nikdo nepřevzal, jak pokračuje stejný zdroj (2009). V listopadu 2010 vzniká v obci hřiště nové tentokrát v lokalitě Na Výsluní, informuje Hísková (2010).

V březnu 2009 byly znovu zprovozněny zastávky na Poděbradské silnici a ve špičkách byly posíleny linky 304 a 344, píše Skořepa (2010a), během prosince 2009 pak dochází k renovaci některých autobusových zastávek, zmiňuje Bednář (2010).

Bývalá budova mateřské školy se během roku 2010 upravuje a bude sloužit jako druhá budova základní školy, uvádí Skořepa (2010d). Úspěšnou kolaudaci oznamuje Skořepa (2011a), ta proběhla v srpnu stejného roku. Budova se otevírá v říjnu 2011.

Lehečka (2015) rozebírá plánovaný projekt nové budovy základní školy. Od původního plánu, postavit pouze druhý stupeň základní školy, protože první už v obci je, se nakonec ustoupilo a obec se rozhodla, že postaví celý nový areál základní školy zahrnující oba stupně. Vykoupen k tomu byl pozemek v severní části obce nedaleko fotbalového hřiště a tenisových kurtů. Stavba má probíhat v několika fázích počínaje stavbou druhého stupně základní školy, vstupních prostor, parkoviště a oplocení celého areálu. Následně výstavba tělocvičny a dílny, dále první stupeň, družina, jídelna a knihovna. V posledních dvou fázích má v areálu vzniknout bytový dům se čtyřmi byty a potom venkovní sportoviště a oddychové venkovní prostory. V listopadu 2018 pak probíhá slavnostní otevření, reflektuje Hanušová (2018d).

Během léta 2018 byla v Nových Jirnech kompletně zrekonstruována kaplička svaté Rozálie, píše Hanušová (2018b).

4.3.1.2.7 *Shrnutí*

Díky změně v územním plánu v roce 2004 vznikají na území obce nové plochy určené k výstavbě obytných budov, tento krok ještě podpořil prudký migrační přírůstek obyvatel a rodinné domy tu začaly vznikat jako na běžícím páse – z 547 domů v roce 2001 bylo rázem 848 domů v roce 2011. Většina z těchto domů vzniká na původně zemědělské půdě vysoké kvality, především v oblastech nad hřbitovem (oblast B) a u Kaštanky (oblast C), to odpovídá zmiňované změně územního plánu.

Nezávisle na příchodu nových obyvatel, vzniká v severní části obce i zástavba komerční, opět na zemědělské půdě vysoké kvality – haly sloužící převážně jako sklady či překladiště zboží, a opět díky výhodné poloze obce, zde jsou klíčové pozemní komunikace procházející obcí. S tímto komplexem se ovšem pojí mnoho negativních důsledků. Jedním z nich je nadměrná doprava (nákladní vozidla), kterou se obec snaží omezit zákazem průjezdu vozidel nad šest tun, avšak neúspěšně. Dalšími důsledky jsou nadměrná hluchost či změna místního mikroklimatu.

4.3.1.3 **Vybavenost obce**

Jak je již uvedeno v kapitole 4.1, v obci se nachází obecní úřad, pobočka České pošty a CzechPOINT, veřejná mateřská a základní škola, ale i soukromá mateřská a základní škola Sofia School, dále knihovna, kulturní dům, sportovní areál zahrnující fotbalové hřiště a tenisové kurty, Centrum zdravotní péče, Hostinec u Antošů, místní obchod se smíšeným zbožím v Jirnech, potraviny v Nových Jirnech, hřbitov, požární zbrojnice a skautská klubovna. V neposlední řadě pak ještě zámek, kostel sv. Petra a Pavla, kaplička sv. Rozálie a kaplička Panny Marie. V následujících kapitolách se věnuji některým z výše zmíněných objektů, které během sledovaného období buď vznikly, nebo prošly většími úpravami.

4.3.1.3.1 CZP Jirny

Jak uvádí INC (2021), v roce 2007 bylo otevřeno nové zdravotnické zařízení – Centrum zdravotní péče Jirny. Areál se skládá celkem z pěti budov a nachází se v centru obce, vedle autobusové zastávky Jirny.

Centrum zdravotní péče Jirny klade důraz na komplexnost poskytovaných služeb, píše INC (2021), kvalitu lékařů i ostatního personálu a v neposlední řadě také na moderní lékařskou techniku – „vedle skiagrafického rentgenového přístroje u nás naleznete panoramatický rentgenový přístroj, ultrazvukové přístroje, EKG, EEG, kompletní echokardiografické, ergometrické a holterovské pracoviště, spirometr, baropodometrický přístroj, ultrazvuk, laser, uroflowmetr, rigidní i flexibilní cystoskop a řadu dalších přístrojů, bez kterých si již odborná vyšetření neumíme představit.“ (INC, 2021:online)

„Zdravotní služby jsou v Centru zdravotní péče Jirny poskytovány na následujících odborných pracovištích:

- všeobecné praktické lékařství, praktické lékařství pro děti a dorost
- zubní lékařství
- vnitřní lékařství (interna), endokrinologie, kardiologie, pneumologie a ftiologie (plicní), alergologie a klinická imunologie, neurologie, psychiatrie, dermatovenerologie (kožní), chirurgie, dětská chirurgie, gynekologie a porodnictví, ortopedie, otorinolaryngologie (ušní, nosní, krční), urologie, klinická psychologie, gastroenterologie
- odběry a infusní terapie
- radiologie a zobrazovací metody
- rehabilitační a fyzikální medicína, fyzioterapie“ (INC, 2021:online)

Ve svých začátcích dokonce *Jirenský zpravodaj* občas začleňoval rubriku *Zdravotní péče*, která se věnovala, v té době (v roce 2009) ještě poměrně nově vzniklému, zdravotnickému zařízení a jejímž cílem bylo seznámit občany s tím, jak centrum funguje, co vše v něm mohou najít či představit některé lékaře, kteří v centru působí.

4.3.1.3.2 *Sál Kvapík U Antošů*

Sál Kvapík, v současné době centrum většiny společenského dění v obci, byl zrekonstruován v roce 2018 zásluhou Sdružení Otevřených Srdcí. V roce 2017 se Sdružení Otevřených Srdcí rozhodlo zrekonstruovat sál U Antošů a znovu tak poskytnout místním občanům prostor k pořádání kulturních akcí všeho druhu a střetávání se, informuje spoluobčany Zuran (2017). Spoustu práce odvedli samotní členové sdružení avšak bylo potřeba sehnat finance, aby mohla být rekonstrukce plně dokončena. V srpnu 2017 tak vzniká crowdfundingová sbírka na Startovači (2021) aktivní od 23. 8. 2017 do 2. 10. 2017. Informace o možnostech přispívání a informace o probíhající rekonstrukci průběžně vycházely i v *Jirenském zpravodaji*. V sobotu 19. srpna 2017 se dokonce konal i den otevřených dveří, kde se lidé mohli seznámit s aktuální stavem sálu a s možnostmi jeho budoucího využití, o tom píše Sdružení Otevřených Srdcí (2017). Na Startovači se nakonec vybrala plná stanovená částka, 350 000 Kč, a ještě něco málo navíc, sdružení ovšem upozorňuje, že přes velký úspěch sbírky je rekonstrukce finančně náročnější, celkový odhad zveřejněný právě na startovači přesahuje 800 000 Kč, a každý dodatečný příspěvek je velmi vítaný. Nakonec byla rekonstrukce dokončena a 3. 2. 2018 se sál slavnostně otevíral. Celou rekonstrukci shrnutou v pěti minutách můžeme shlédnout na YouTube kanále Sdružení Otevřených Srdcí.

Korejzová (2018) přispívá do rubriky *Dopisy od čtenářů Jirenského zpravodaje* článkem, který se věnuje právě proběhlé rekonstrukci sálu. „Je neuvěřitelné kolik energie, času a v neposlední řadě vlastních prostředků těchto několik lidí do projektu věnovalo. Ačkoliv třeba před sto lety (tedy v době slávy původního sálu) bylo samozřejmé, že se na obecních záležitostech podílela celá obec, dnes tomu tak mnohde není. Máme za to, že právě proto platíme daně a volíme své komunální, krajské i celostátní zastupitele, aby za nás věci veřejné spravovali. Čím dál více omezujeme své záležitosti plotem našeho pozemku a dveřmi našeho auta. Základním institutem naší současné společnosti je osobní vlastnictví, což není samo o sobě nijak na škodu. Vlastnictvím pak omezujeme materiální záležitosti, které nás zajímají, do kterých jsme ochotni investovat náš čas a peníze. Jen málokdy se stane, že lidé budují něco společně, pro blaho širší či blíže neurčené komunity.“ (Korejzová 2018:5)

A právě i tomuto odcizení se Sdružení Otevřených Srdcí snaží čelit. Nově zrekonstruovaný Kvapík má sloužit k sblížení místních občanů a poskytovat jim společný prostor.

Pokud nahlédneme do *kapitoly 4.3.1.6* můžeme se přesvědčit, že společenských a kulturních akcí se během roku koná mnoho a všeho druhu. Kvapík tak bezpochyby svůj zamýšlený účel úspěšně plní a je hezkým příkladem toho, že v Jirnech stále je zájem o veřejný život a že sami obyvatelé se do obnovy veřejného života chtějí zapojit.

4.3.1.3.3 Mateřská a základní škola

Právě školství, respektive nedostatečná kapacita mateřské i základní školy byla dlouhou dobu považována za největší problém obce. O tom vypovídají i rozhovory se zastupiteli vycházející v Jirenském zpravodaji (již zmiňované v *kapitole 4.3.1.2.4*), kde většina z tehdejších zastupitelů označuje právě školství jako oblast, kterou chce obec primárně řešit.

Základní škola je nedílnou součástí obce Jirny, avšak až do nedávna nabízela pouze první stupeň. „Základní škola Jirny, od 1. ledna 2003 příspěvková organizace, je vesnická škola s kapacitou 200 žáků. Je plně organizovaná 5 samostatnými ročníky prvního stupně ZŠ. Škola je spádovou školou pro obce Jirny, Nové Jirny a Šestajovice. Součástí školy je školní družina s kapacitou 70 žáků. Ve školním roce 2009/2010 bylo otevřeno 9 tříd.“ (Střecha, Antoš, Jelínek, 2009:59)

Nedaleko od budovy základní školy najdeme i původní budovu místní školy mateřské, ta se ovšem v roce 2010 stěhuje do budovy nové, která vzniká z bývalého zdravotního střediska. Nová budova nabízí větší kapacitu a novou školní jídelnu. Původní budova mateřské školy se následně rekonstruuje a slouží jako druhá budova základní školy.

Obec dlouho přemýšlela nad rozšířením základní školy i o druhý stupeň, jak píše Lehečka (2015), a varianty se nabízely celkem dvě, pokračuje stejný zdroj. V první variantě by nově vznikl pouze chybějící druhý stupeň a tělocvična, ve variantě druhé by vznikl celý nový komplex, zahrnující oba dva stupně a potřebné zázemí. Nakonec zvítězila druhá varianta a v roce 2015 se tak začala pomalu realizovat výstavba nového komplexu, v několika fázích, v severní části obce. Nově vznikající základní školu

můžeme pozorovat i na leteckých snímcích seznam.cz (2018a, 2020a) a EEA (2018c, 2018d). Nová budova základní školy byla slavnostně otevřena na podzim roku 2018.

Ve staré budově základní školy v současnosti sídlí základní umělecká škola. Druhá budova základní školy, bývalá mateřská školka, je v dnešní době opět využívána jako mateřská škola, avšak jako soukromá. V současné době zde sídlí Sofia School.

4.3.1.3.4 Hřiště

Jak je již naznačeno v kapitole 4.3.1.2.6, změny nastaly i v oblasti volnočasového vyžití dětí. V roce 2000 vzniklo malé dětské hřiště v centru obce, konkrétně v prostoru před místní samoobsluhou. V roce 2009 muselo být však odstraněno, protože se o něj nikdo nestaral. O tom mluví i Jan (2021), který zmiňuje, že hřiště vzniklo díky samotným rodičům, kteří se o něj starali, když však jejich děti odrostly, nebyl nikdo, kdo by to po nich převzal. O rok později, tedy v roce 2010 vzniká hřiště zcela nové, tentokrát Na Výsluní, díky spolku Jirny Living, který získal dotace a o hřiště se stará, jak zmiňuje Tomáš (2021). „Po celou dobu tady nebylo dětský hřiště než ho postavilo sdružení Jirny Living Na Výsluní. Neexistovalo jiný hřiště, ze školky se chodilo na hřiště Jirny Living, škola to samý, když šli do družiny šli na hřiště Jirny Living, protože tady nebylo a to je přeci špatně. To nemaj stavět spolky, o to se má postarat obec.“ (Tomáš, 2021). K tomuto nutno podotknout, že původní budova školky hřiště měla, avšak z důvodu rychlého nárůstu nově příchozích, tudíž i potřeby zvětšit kapacitu mateřské školky, na této ploše vznikla přístavba této budovy.

Dle Tomáše (2021) je jedna restaurace, tedy ta U Antošů, na obec velikosti Jiren málo, navíc by uvítal nějakou kavárnu či cukrárnu a jiné služby, z nich uvádí například holičství. Zároveň však dodává, že v případě zmiňovaných restauračních zařízení je problém v absenci prostor k tomu vhodným a zájmem je provozovat, to platí i v případě jiných služeb. Kavárnu, cukrárnu či stánek s venkovním posezením by uvítala i Jana (2021).

Tomáš (2021) dále říká, že mu v obci chybí park, možnost vyžití pro děti nebo řádně udržovaná náves. „Jde o to, že ty lidi nemaj kam jít. Nemaj tam park, nebylo tam hřiště (...) Není nikde malej parčík třicet krát třicet metrů, je tam deset stromů, stín, kde

by si ty lidi mohli sednout. Udělat takový, ani ne komunitní centrum, ale prostě lokální centrum, tak se tam sejde osum lidí, donesou si každej jedno pivo, vypijou si pivo, vyhoděj to do kontejneru, pak se tam sejde večer teda omladina, takže všichni budou nadávat, že ty tam dělaj bordel, ale tohle mi tady chybí.“ (Tomáš, 2021)

Pavel (2021) zase říká, že vybavení obce se postupně zlepšuje, chybí mu ovšem větší obchod v obci, ale dodává, že stejně všichni jezdí do Prahy, takže to nevidí jako problém. Stejně jako Tomáš zmiňuje i absenci služeb v obci.

Evě (2021) v Jirnech chybí masna, která tam bývala, „ale zas to není tak daleko, je v sousední vesnici je, v Šestajovicích. Takže je možný tam dojet autobusem, to zas není taková dálka.“ (Eva, 2021)

4.3.1.3.5 *Shrnutí*

Přílivem nových obyvatel (viz kapitola 4.3.1.1) vzniká samozřejmě tlak na dostatečné vybavení obce. V tomto případě se jedná především o dostatečné kapacity mateřské a základní školy. Tato zařízení musela projít značnými změnami, nejprve provizorními (přístavba mateřské školy i základní školy), následně radikálnějšími – mateřská škola se přesunula do zvětšené budovy zdravotního střediska a pro základní školu se postavila budova zcela nová, ta nyní zahrnuje, oproti původní, oba dva stupně základního vzdělání (devět zdvojených tříd). Rozšířili se i možnosti veřejné dopravy v obci a zkrátily se časové intervaly mezi jednotlivými spoji. Nově v obci vzniká Centrum zdravotní péče, které zahrnuje komplexní služby v oblasti zdravotnictví. Díky Občanskému sdružení Jirny Living zde vzniká i nové dětské hřiště a Sdružení Otevřených Srdcí se postaralo o rekonstrukci sálu Kvapík, který se tak stal, vedle kulturního domu, prostorem pro společenské a kulturní dění v obci. Stále však některým z obyvatel v obci chybí kavárna či cukrárna a udržované zelené plochy, které by mohly sloužit jako místo setkávání.

4.3.1.4 **Vedení obce**

Vedení obce, jsem do práce chtěla zahrnout, protože je bezesporu jedním z hlavních faktorů, které ovlivňují proměnu obce během let. Zároveň však nechci vedení obce hodnotit, protože se této problematice nevěnuji tak dlouho, nemám dostatek

informací a v obci se nepohybují tak často, abych mohla vyvozovat nějaké závěry. Rozhodla jsem se tedy přiblížit vedení obce z pohledu občanů samotných, jaký oni mají názor na vedení obce, jak jsou s ním spokojeni a jestli by něco měnili, pokud by měli možnost.

„Na mě působí dobře [vedení obce], protože ty lidi znám. Jo, neříkám, že dělají všechno úplně echt. (...) Ale vesměs já mám s vedením obce docela dobrý zkušenosti.“
(Jan, 2021)

Jan (2021) také zmiňuje, že pokud by mohl něco změnit, tak by to byly zakázky na úpravy obce (například chodníky), které by mohli dělat místní drobní podnikatelé a místo toho jsou k tomu vybírány firmy, které k místu nemají žádný vztah, tím pádem nemají motivaci odvádět práci, co nejlépe. „Je tady spousta řemeslníků, místních nebo v okolí, (...) proč to nenechají udělat je, (...) kdyby to dali nějakému soukromníkovi, ne nějaký velký firmě, (...) a ten soukromník by si to vzal jako na paškál, k tomu by si vzal třeba další soukromníky, (...) ty chodníky by se udělaly, určitě bysme to udělali kvalitnějc, protože přece si nenechám v hospodě nadávat, že jsem udělal blbě chodník, u sebe ve vesnici.“ (Jan, 2021) Jan však dodává, že i v těchto případech mu představitelé obce dokáží vysvětlit proč tomu tak je „Tak jsme se o tom bavili a oni říkali: *No já bych to udělal taky tak...* Oni to jsou taky starousedlíci, tady z obce... *Ale my nesmíme, my jsme zákonama vázaný, my musíme udělat výběrový řízení, pak někdo se odvolá, pak se to zase posunuje a já to nemůžu udělat sám od sebe.* A vždycky z toho vyjde nějaká firma, protože je nejlevnější. Ale nikdo už pak nekouká na to, že oni támhle udělají chodníky a do každého vjezdu přijede nákladňák se dřevem a ty chodníky jsou dřevý.“ (Jan, 2021)

Eva (2021) říká, že na ni vedení obce působí velmi kladně a nenapadá ji nic, co by dělala jinak. Eva (2021) také zmiňuje, že se dříve účastnila i zasedání zastupitelstva, teď už jí to její zdravotní stav bohužel nedovolí.

„Já jsem spokojená. Kdykoliv jsem cokoliv potřebovala, vždycky mi vyšli vstříc a vždycky jsme se dokázali na všem domluvit a vůbec nemám s nikým problém. Naopak si myslím, že jsou fajn, ale nevim. To co já jsem potřebovala, tak vždycky všechno klaplo a vždycky jsme se domluvili, takže v pohodě.“ (Jana, 2021)

Zmiňuje také proměnu Jiren během času „Za tu dobu, co jsem byla mladá a odešla jsem odtud a potom jsem se sem začala postupně vracet, tak se mi ty Jirny líbily mnohem víc. Za tu dobu, co je tady starosta Standa Skořepa, kterej si myslím, že tu udělal spoustu dobrý práce. Samozřejmě jsou na to různý názory, ale já když to vidím jenom z toho pohledu, jak to tady vypadalo dřív a jak to tady vypadá teď, jako mě se ty Jirny líbí.“ (Jana, 2021)

Na otázku, zda by dělala něco jinak odpovídá: „Já bych asi pokračovala v tom, co dělají, víc bych se zaměřila na údržbu tý zeleně, aby víc sekali, aby se víc o to starali, ikdyž ono bohužel je problém, že oni zasaděj nějaký stromy a nějaký vandalové jsou, vytahaj je, takže to zase nemá na svědomí obec, ale bohužel tohle se děje i ve městech, kdekoliv. Jediný, co bych teda řešila, by bylo, za prvý ten sjezd z dálnice a snažila bych se zamezit další výstavbě hal okolo Jiren.“ (Jana, 2021)

Tomáš (2021) zmiňuje, že vedení je dlouhodobě sestaveno převážně starousedlíků „Tohle volební období je nějaká změna, teď tam přišlo... Čtyři novousedlíci, v minulém období to byl asi jenom jeden.“ (Tomáš, 2021) To je podle něj jen dobře, zmiňuje však také, jaké reakce to s sebou přineslo na facebookové skupině sdružující obyvatele Jiren „Nový myšlení, ten novejš náhled na věc může být přínosem, ale kdybyste četla tehdy diskuze na té Jirenské kavárně... *Přece nám nebudou poroučet ty nový, co přišli... Když jste tak chytrý, tak si zůstaňte tam, kde jste byli...* A to je ta chyba.“ (Tomáš, 2021)

Zpětně hodnotí přístup obce k získávání dotací a celkovou (ne)přípravenost na příliv nových obyvatel „Tady v té obci nebyl, podle mě, nějak velký řád v tom, jak tu obec vést, nebo jak ji řídit, jak získávat třeba dotace a podobně. Ale zase, to je třeba daný tím, že tady je volené zastupitelstvo, ale těch zaměstnanců toho úřadu, do nedávna byly dvě, myslím, zaměstnankyně, teď jsou tři nebo čtyři, ale potřebujete k tomu nějaký aparát, nebo potřebujete k tomu spoustu volnýho času. Obec nabobtnala z těch 800 obyvatel třeba v tom roce 1997 na 3 000 obyvatel (...) a nikdo s tím moc nepočítal. Tady se projevilo to, co se projevilo po celé republice, což znamená ten překotný růst obce bez toho, aby někdo věděl, jak to chce udělat. Takže se nejdřív vybuchovalo stovky rodinných domů, pak se zjistilo, že nestačí škola. Původně se zjistilo, že nestačí školka, takže se školky, přistavovala se nová třída, odcházela doktorka, která tam seděla, nebo která tam měla ordinaci. A supr, postavila se školka a pak se zjistilo, že chybí škola, ale

s tím souvisí úplně všechno. A to je asi to, co se podcenilo v celé republice a tady třeba taky.“ (Tomáš, 2021)

Ve stejné souvislosti ještě zmiňuje nedostatečné vybavení obce v rámci prostor pro trávení volného času, jak je již zmíněno v kapitole 4.3.1.3. „To nemá stavět spolky, o to se má postarat obec. Stejně jako o to, aby ti obyvatelé měli třeba tu možnost komunitního setkávání se někde v tom parku, příjemným prostředím, to má budovat obec. To ty lidi neudělaj, protože na to nemá pozemky, obec na to má nějaký nástroje, jako je třeba to územní plánování a podobně a když je nevyužije, nebo je využije špatně, tak je to špatný. Já rozumím tomu, že není člověk ten, aby se zavděčil lidem všem, to chápu, na druhou stranu má tu odpovědnost rozhodování, nebo obec má tu odpovědnost rozhodování a má to právo, pravomoc, rozhodovat, tak ho má využít.“ (Tomáš, 2021)

Celkově však svůj názor na vedení obce shrnuje větou „Myslím si, že dělají to, co považují za vhodné a dobré, podle mě moc nenaslouchají těm informacím, nebo těm názorům, který jsou kritický vůči jejich postupu, ale nenaslouchají jim, protože si myslí, že oni mají tu nejlepší cestu, nikoliv to, že by se měli zamyslet a říct: *Jo, má pravdu, nemá pravdu* a pak půjdu tou cestou, kterou si myslím.“ (Tomáš, 2021)

„Tak já jsem jednal s vedením, s tím starým, vždycky jsme se nějak domluvili. S aktuálním, kde je pár sousedů už, tak se zase domluvim, nějakým způsobem, já jsem nekonfliktní člověk a většinou se snažím najít nějaký kompromis, což oni vnímaj, podle mého, relativně pozitivně a snaží se taky. Jsou tam občas lidi, který tu konfrontaci vyhledávaj, ale já jim uhnu, takže to nedopadne na úrodnou půdu.“ (Pavel, 2021) Také dodává, že jako občan se účastní obecního života, ale „že bych se hnal do zastupitelstva, nebo něco podobného, to se neženou a když mi bylo nabízeno, tak jsem s díky odmítal, protože mi to přijde jako nevděčná práce.“ (Pavel, 2021)

Když shrneme všechny výše zmíněné výroky, lze říci, že vedení obce je celkově vzato vnímáno kladně. Někteří občané mají výhrady k některým učiněným nebo naopak neučiněným rozhodnutím, ale to je dle mého názoru naprosto běžné, naopak bych se divila, kdyby nikdo z dotazovaných výtky neměl. Ráda bych se ještě vrátila k zmiňovaným nedostatečným plochám pro volný čas, protože i ty, jak říká sám starosta obce Stanislav Skořepa (2021), plánuje obec postupem času budovat. Je ale samozřejmé, že doposud byly priority obce jiné, v posledních letech se totiž pozornost soustředila především na zajištění dostatečné kapacity školy mateřské i základní

(viz kapitola 4.3.1.3.3). Zároveň bych chtěla podotknout, že hřiště v Jirnech bylo již před výstavbou hřiště Na Výsluní, o tom více v kapitole 4.3.1.7.1.

Co se skladby vedení obce týká, jak je již výše naznačeno, v zastupitelstvu obce převažují starousedlíci, ikdyž v poslední době se do zastupitelstva začínají pomalu dostávat i nově příchozí. Starosta obce Stanislav Skořepa (2021) je jedním ze starousedlíků a ve funkci je v podstatě už od roku 1990, jak sám říká. Ačkoliv někteří by možná uvítali, kdyby v zastupitelstvu byl větší počet nově příchozích, jiní se toho spíše obávají, jako například Jan (2021), který říká, že už při minulých volbách měl strach, že se do hlavního vedení dostanou nově příchozí, to především z toho důvodu, že o nich nic neví.

4.3.1.4.1 *Shrnutí*

Ve vedení obce jsou převážně starousedlíci, avšak v poslední době tam pronikají i nově příchozí. Obyvatelé jsou s vedením převážně spokojeni; starousedlíci, protože své zástupce dobře znají, jim důvěřují a právě důvěra je pro zastupitelskou demokracii klíčová. Ani ze strany novousedlíků nejsou žádné větší výhrady, ale podotýkají, že by mohlo vedení obce být více otevřené k názorům nově příchozích, kteří mají na některé věci jiný pohled, což by mohlo být v mnohých oblastech přínosem.

4.3.1.5 **Spolky a organizace**

Střecha, Antoš, Jelínek (2009) zmiňují především Sbor dobrovolných hasičů Jirny, od něj v padesátých letech oddělený Sbor dobrovolných hasičů Nové Jirny, TJ Sokol Jirny, SK Viktorie Jirny, Tenisový klub Jirny, Myslivecké sdružení Jirny – Honební společenstvo Jirny-Šestajovice, Český rybářský svaz, Svaz postižených civilizačními chorobami, Vlastenecko-dobročinnou samostatnou obec baráčníků „Podlesí“ Jirny a Junák – Svaz skautů a skautek ČR, Jirny. Dále stejný zdroj (2009) uvádí ještě Okrašlovací spolek pro Nové Jirny, „Skupinu H“ – Nové Jirny a Český zahrádkářský svaz v Jirnech, které již bohužel v současné době nefungují. Obec Jirny (2021b) uvádí, mimo výše zmíněné, Český svaz včelařský, o. s., Divadelní ochotnický spolek Jirny, Občané obci Jirny a Nové Jirny, o. s., Občanské sdružení Jirny Living, o. s., Občanské sdružení Šestajovice-Jirny, Římskokatolická farnost Jirny, Sdružení

Otevřených Srdcí, o. s., Sportovní rybaření na Jirenském rybníce a Veteran car club Nové Jirny.

Každý ze spolků či organizací má svou záložku na webových stránkách obce Jirny (2021b), kde je uvedena kontaktní osoba daného spolku/organizace a telefonní číslo či e-mailová adresa. Většina spolků/organizací zde má uvedené i své webové stránky, kde o nich lze najít podrobnější informace.

Junák Jirny – středisko „BR. FANDY ANTOŠE“ (2021), má své webové stránky, kde nalezneme něco málo z historie střediska, ale spíše jako vzpomínky některých členů. Na stránkách je i záložka *Novinky*, která by měla informovat o plánovaných událostech, bohužel poslední články jsou z roku 2014, stejně tomu je i u záložek *Kalendář akcí* a *Zprávy z akcí*.

Spolek Občané obce Jirny a Nové Jirny (2021), jak uvádí na svých webových stránkách, se snaží především sblížovat lidi, především pořádáním kulturních akcí. Jedná se hlavně o každoroční Slavnosti svatých Petra a Pavla, které pořádá ve spolupráci s Římskokatolickou farností Jirny a s podporou obce Jirny. V prosinci pak organizuje setkání s Mikulášem, opět spolu s Římskokatolickou farností Jirny a Obecním úřadem Jirny, a Slavnostní rozsvěcení vánočního stromu. Mimo to se spolek zasloužil i o opravu varhan v místním kostele.

I občanské sdružení Jirny Living má své webové stránky, ovšem zde jsou uvedeny pouze kontaktní informace, bankovní spojení a cíl sdružení. „Hlavní činností a cílem JL je vytvářet v lokalitě Jirny, Nové Jirny a blízkém okolí důstojné prostředí pro život všech obyvatel a návštěvníků. Zároveň maximálně využít všech možností pro zlepšení podmínek života v této lokalitě jako i vytváření nových možností a podmínek pro trávení volného času dětí, mládeže a dospělých včetně přípravy jednorázových i dlouhodobých akcí a aktivit.“ (Jirny Living, 2021:online) O založení sdružení informuje Nejedlý (2010) a zároveň tak nové sdružení představuje.

Občanské sdružení Šestjovice Jirny (2021), celým názvem *Občané Šestajovic a Jiren kteří nesouhlasí s výstavbou bioplynové stanice*, vzniklo, jak již název napovídá za účelem zamezit vzniku bioplynové stanice, kterou plánovala Zemědělská obchodní společnost Šestajovice-Jirny v roce 2009 (více v kapitole 4.3.2). Na svých stránkách poskytují několik článků týkajících se bioplynových stanic, stejně jako petici proti

plánované výstavbě a místa, kde bylo možné ji podepsat. Bioplynová stanice nakonec nevznikla a sdružení je podle všeho od té doby neaktivní.

Římskokatolická farnost Jirny (2021) se schází nejen v kostele svatého Petra a Pavla v Jirnech, ale i v kapli Nanebevzetí Panny Marie v Klánovicích. Obvyklé nedělní bohoslužby se konají v Jirnech v sobotu od 17:00, v Klánovicích pak v neděli od 10:30. Farnost se podílí i na pořádání některých místních kulturních akcí, jak je již zmíněno výše.

V Jirnech hned dva sbory dobrovolných hasičů – SDH Jirny (2021) a SDH Nové Jirny (2021). Oba sbory jsou, podle svých webových stránek, stále aktivní. Na základě analýzy Jirenského zpravodaje se však zdá, že SDH Nové Jirny se o něco více starají i o společenský život v obci. SDH Nové Jirny organizují kromě klasického hasičského plesu například dětské dny, mikulášské zábavy či rozsvěcení vánočního stromu v Nových Jirnech (viz kapitola 4.3.1.6)

Pravděpodobně nejaktivnějším spolkem působícím v Jirnech je Sdružení Otevřených Srdcí. „Cílem spolku je propagace hodnot lidství a společenských ideálů, podpora mezilidské sounáležitosti a také odpovědnosti člověka za svůj život a za životní prostředí.“ (Sdružení Otevřených Srdcí, 2021:online) Spolek pořádá mnoho kulturních a společenských akcí, příkladem mohou být tradiční Májové slavnosti, koncerty či přednášky. Lokalita obce, tedy blízkost hlavního města Prahy, prý přináší spoustu výzev. „Vykořenění lidí, zánik tradic, člověku podřízená krajina, a to je jen malá část témat, které dávají naší práci smysl. Idealismus a nadšení jsou pak v této práci motorem. O dobré mezilidské vztahy a místo, kde člověk žije, se určitě vyplácí vždy pečovat.“ (Sdružení Otevřených Srdcí, 2021:online) Právě tradice, které spolek do obce vrací, zmiňuje i Pavel (2021) jako jednu z věcí, která se mu v Jirnech líbí. Spolek také provozuje kulturní centrum Kvapík U Antošů, viz kapitola 4.3.1.3.2, který poskytuje zázemí pro mnoho akcí pořádaných v Jirnech či místní biograf. Na svých webových stránkách mají, kromě samotného představení spolku, záložku *Kulturní portál*, kde najdeme kalendář nadcházejících akcí, záložku *Kvapík U Antošů* nebo záložku *Jarmark*, což je zajímavá online forma „místního trhu“. Je zde několik kategorií, například *k nakousnutí*, *pod víčkem*, *ruce v záhoně*, či *šikovný soused*, kde místní obyvatelé nabízejí své produkty a služby. Sdružení má i svůj YouTube kanál s názvem *Sdružení Otevřených Srdcí, z.s.*, kde sdílí záznamy některých besed či ukázky z jiných

kulturních akcí, které pořádají. Najdeme zde i pětiminutové shrnutí rekonstrukce Sálu Kvapík U Antošů nebo videa věnující se kultuře v Jirnech během let z pohledu místních občanů.

SK Viktorie Jirny (2021), místní fotbalový klub, uvádí klasicky podrobnosti k jednotlivým zápasům, články shrnující průběh jednotlivých zápasů, fotogalerii či něco málo z historie klubu. Podobně prakticky zaměřené jsou i stránky Tenisového klubu Jirny (2021), zde najdeme online rezervační systém, ceník, podrobnosti k turnajům, opět galerii a informace o tenisové škole TK TOLA, která trénuje na místních tenisových kurtech. Posledním sportovně zaměřeným je TJ Sokol Jirny. TJ Sokol Jirny (2021) informuje o připravovaných událostech, kroužcích, ale i o událostech z minulých let.

„V létě 2016 byl v Nových Jirnech založen spolek - Veteran car club Nové Jirny, z.s. jako samostatné suverénní a dobrovolné sdružení příznivců historických vozidel.“ (Veteran car club Nové Jirny, 2021:online) Na svých stránkách sdílí aktuality spojené se spolkem či články týkající se některých historických událostí.

Spolky a organizace mají také svojí vlastní rubriku v *Jirenském zpravodaji* a to už od jeho počátku. Mají zde prostor přispívat články o své činnosti, zvát spoluobčany na nadcházející události, které pořádají či tyto události zpětně reflektovat. Z toho je vidět, že místní spolky/organizace mají značný podíl na obecním životě.

4.3.1.5.1 *Shrnutí*

V Jirnech působí mnoho spolků tradičních (např.: Baráčníci, Sokol, Junák) i nově vzniklých (např.: Sdružení Otevřených Srdcí, Jirny Living), přičemž jejich míra aktivity je různá. Nejaktivnějším spolkem je Sdružení Otevřených Srdcí. Tento spolek, kromě pořádání svých kulturních a společenských akcí, v obci zrekonstruoval a spravuje sál Kvapík, který se stal, vedle kulturního domu, významným prostorem pro pořádání i akcí ostatních spolků.

4.3.1.6 **Společenský život v obci**

Pro představu, jak vypadá běžný rok v obci Jirny z hlediska společenského života posloužila vydání *Jirenského zpravodaje* (2019a, 2019b, 2019c, 2019d, 2019e,

2019f, 2019g, 2019h, 2019i, 2019j, 2019k, 2019l) a zároveň webové stránky obce Jirny (2021f) – sekce *Kalendář akcí*. Zpravodaj dává možnost občanům či spolkům přispívat pozvánkami na události všeho druhu. Mimo to v něm najdeme samostatnou rubriku *Kalendář kulturních akcí*, kde je uveden přehled většiny akcí na nadcházející měsíce. Mimo to ve *Zpravodaji* často najdeme i ohlédnutí za událostmi již proběhlými. V *Kalendáři akcí* na webu také najdeme pozvánky na většinu nadcházejících událostí, v tomto případě je výhodou, že tato sekce je propojena i mobilní aplikací (viz kapitola 4.1.2) a tak občany může přímo upozornit na blížící se událost. Díky těmto dvěma hlavním zdrojům vznikla *tabulka 4*, která naznačuje, jak vypadá společenský život během celého roku, konkrétně jak vypadal v roce 2019.

V tabulce je vždy uvedeno datum a o jakou událost se jedná, dále místo, pokud se vztahuje ke konkrétnímu místu, případně organizátor události, pokud je uveden ať už ve *Zpravodaji*, v *Kalendáři akcí* či na plakátu vztahujícímu se k dané události.

DATUM	UDÁLOST	MÍSTO	ORGANIZÁTOR
19. 01.	Myslivecký ples	Kulturní dům Jirny	Myslivecké sdružení a honební společenstvo Podlesí Jirny
21. 01.	Místa v srdci – beseda (Zdeňka Pohlreichová)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
09. 02.	Když hvězdy tančí v Jirnech	Sál Kvapík U Antošů	Spolek přátel tance a hudby
16. 02.	Hasičský ples	Kulturní dům Jirny	SDH Šestajovice

18. 02.	Fotograf na cestách – beseda (Jiří Kolbaba)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
23. 02.	Baráčnický ples	Kulturní dům Jirny	Baráčníci
02. 03.	Obecní ples	Kulturní dům Jirny	Obec Jirny
15. 03.	Bohemian Rhapsody	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
16. 03.	Hasičský ples	Kulturní dům Jirny	SDH Nové Jirny
30. 03.	Karnevalový ples sportovců	Kulturní dům Jirny	Tenisový klub Jirny
31. 03.	Jak Jeníčka a Mařenku navštěvují pohádky	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
31. 03.	Hana Zagorová – koncert	Kulturní dům Jirny	Sdružení Otevřených Srdcí
05. 04.	Classic Rock'n'Roll (Pepa Pilař) – koncert	Sál Kvapík U Antošů	

06. 04.	Velikonoční zdobení	Sál Kvapík U Antošů	TJ Sokol Jirny
07. 04.	Dlouhý, Široký a Bystrozraký	Sál Kvapík U Antošů	
10. 04.	Sousedské besedování – Jak rozumět současnému světu (Ilona Švihlíková)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
11. 04.	Island – beseda (Tomáš, Petra, Dominik a Viktorie Kalovi)	Sál Kvapík U Antošů	
12. 04.	Zrodila se hvězda	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
13. 04.	Vaříme pro děti – workshop	Sál Kvapík U Antošů	
14. 04.	Jirenské bordelobraní		
19. 04.	Vysvěcení Kapličky svaté Rozálie	Kaplička svaté Rozálie	
25. 04.	Co vám tělo říká aneb co vám lékař nepoví – beseda (Miroslav Hrabica)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí

27. - 28. 04.	Swap	Kulturní dům Jirny	Skautské středisko „BR. FANDY ANTOŠE“
28. 04.	Stavění máje	Park	Sdružení Otevřených Srdcí
28. 04.	Český Honza	Sál Kvapík U Antošů	Divadelní ochotnický spolek Jirny, Sdružení Otevřených Srdcí, Jirny living
30. 04.	Pálení čarodějnic	U skautské klubovny	SDH Jirny, Obec Jirny
10. 05.	Jakub Vágner na cestách – beseda	Sál Kvapík U Antošů	
12. 05.	Vítání občánků	ZŠ Jirny	Obec Jirny
12. 05.	Vítání jara – koncert	Sál Kvapík U Antošů	
15. 05.	Hastrman	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
18. 05.	Májové slavnosti		Sdružení Otevřených Srdcí

21. 05.	Vystoupení pro děti	Kulturní dům Jirny	
21. 05.	Sousedské besedování – O svědomí a lidských hodnotách v dnešní společnosti (Karel Schwarzenberg, Dr. Vojtěch Eliáš)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
24. 05.	Noc kostelů	Kostel svatého Petra a Pavla	
01. 06.	Dětský den s tenisem	Tenisové kurty	Tenisový klub Jirny, Tenisová škola TK TOLA, Obec Jirny
07. 06.	Loučení předškoláků MŠ	Kulturní dům Jirny	
08. 06.	Dětský den „v louce“		SDH Nové Jirny
13. 06.	Sousedské besedování – Život vojáka v misi (pplk. Mgr. Michal Kříž)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
14. 06.	Co jsme komu zase udělili?	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
15. 06.	Dny českého zemědělství	Zámecká 345	Zemědělská obchodní společnost Šestajovice- Jirny a.s., Zemědělský svaz ČR

19. 06.	Jirenský košt	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
23. 06.	Slavnosti svatých Petra a Pavla	Kostel svatého Petra a Pavla	Občané obci Jirny a Nové Jirny, Římskokatolická farnost Jirny, Obec Jirny
29. 06.	Poutňová zábava	Zahrada Hostince U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
19. 07.	Ženy v běhu	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
16. 08.	Teroristka	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
17. 08.	Výstava obrazů Otto Martinovský (vernisáž)	Sál Kvapík U Antošů	Václav Jelínek, Sdružení Otevřených Srdcí
18. - 23. 08.	Výstava obrazů Otto Martinovský	Sál Kvapík U Antošů	Václav Jelínek, Sdružení Otevřených Srdcí
01. 09.	Rozloučení s prázdninami	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí

02. 09.	Začátek školního roku 2019/2020	Kulturní dům Jirny	
07. 09.	Za vším hledej ženu	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
14. 09.	Waldovy Matušky – koncert	Kulturní dům Jirny	TJ Sokol Jirny
20. 09.	Zelená kniha	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
22. 09.	Vodnická pohádka	Sál Kvapík U Antošů	
11. 10.	Poznej místo, kde žiješ aneb archeologie pod vaším domem – přednáška (Mgr. Pavel Snítily)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
12. 10.	Jirenský běh na vrchol	Pod Hřbitovem	Sousedé - sdružení nezávislých kandidátů, Jirny living
15. 10.	Sousedské besedování – Život s handicapem jako výzva	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
18. 10.	Bolest a sláva	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí

19. 10.	Jirenská drakiáda	Pod hřbitovem	ZŠ Jirny
20.10.	O mlynáři Jankovi a Cecilce ze zámku aneb Lesní pohádka	Sál Kvapík U Antošů	
20. 10.	Olympic – koncert	Kulturní dům Jirny	Sdružení Otevřených Srdcí
24. 10.	Pět holek v TUK-TUKU	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
02. 11.	Halloweenské odpoledne pro děti	Kulturní dům Jirny	TJ Sokol Jirny
02. 11.	Travesti show	Kulturní dům Jirny	TJ Sokol Jirny
03. 11.	Pohádka o princezně, Luciášovi a makových buchtách	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
10. 11.	Jirenské bordelobraní		
10. 11.	Mozart Requiem – koncert	Kostel svatého Petra a Pavla	Sdružení Otevřených Srdcí

15. 11.	Rocketman	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
16. 11.	Svatomartinský benefiční ples	Kulturní dům Jirny	Spolek přátel tance a hudby
17. 11.	Jitka Vrbová a Honza Frühwirt – koncert	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
21. 11.	Tržiště drobností	Jirenská knihovna	
21. 11.	Vzpomínkový večer na pana Františka Antoše	Sál Kvapík U Antošů	Obec Jirny, Sdružení Otevřených Srdcí
23. 11.	Vánoční jarmark	Zahrada Hostince U Antošů	
23. 11.	Mikulášská zábava	Kulturní dům Jirny	Veteran Car Club Nové Jirny, SDH Nové Jirny
26. 11.	Tomík na cestách – beseda (Tomáš Vejmolá)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
30. 11.	Jak se nezbláznit v současném světě - přednáška (Radkin Honzák)	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí

30. 11.	Rozsvícení vánočního stromu – Nové Jirny	Kaplička svaté Rozálie	SDH Nové Jirny
01. 12.	30 let svobodného skautingu	U skautské klubovny	Skautské středisko „BR. FANDY ANTOŠE“
01. 12.	Jak chtěl skřítek zaspát Vánoce	Sál Kvapík U Antošů	
01. 12.	Rozsvícení vánočního stromu – Jirny	Kostel svatého Petra a Pavla	Občané obci Jirny a Nové Jirny, Obec Jirny
04. 12.	Setkání se svatým Mikulášem	Kostel svatého Petra a Pavla	Občané obci Jirny a Nové Jirny, Římskokatolická farnost Jirny, Obec Jirny
07. 12.	Světové skautské Jamboree	Sál Kvapík U Antošů	Skautské středisko „BR. FANDY ANTOŠE“
17. 12.	Vánoční koncert	Kulturní dům Jirny	Obec Jirny
20. 12.	Hodinářův učeň	Sál Kvapík U Antošů	Sdružení Otevřených Srdcí
21. 12.	Česká mše vánoční	Kostel svatého Petra a Pavla	Sdružení Otevřených Srdcí

24. 12.	Zpívání u kapličky	Kaplička Panny Marie	
---------	--------------------	----------------------	--

Tabulka 4: Přehled akcí v obci Jirny

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je vidět z *tabulky 4*, nejaktivnější je Sdružení Otevřených Srdcí, které pořádá akce všeho druhu, od besed a přednášek, přes filmové promítání, výstavy až po májové slavnosti. Sdružení zároveň spravuje kulturní centrum Kvapík U Antošu, jak je již zmíněno v *kapitole 4.3.1.5*, kde se mnohé z těchto událostí konají.

Právě rekonstrukce sálu Kvapík (viz *kapitola 4.3.1.3.2*) významně přispěla k rozvoji společenského života v obci, protože poskytla ideální prostor pro setkávání. Opomenut nemůže být ani Kulturní dům Jirny, který poskytuje větší prostory vhodné k pořádání plesů či koncertů.

Mimo výše zmíněné společenské události je nutné zmínit i pravidelně se konající akce, především kurzy tance, protože i těch se mohou obyvatelé v Jirnech zúčastnit. Působí zde taneční škola Artimo, která nabízí taneční pro dospělé zahrnující deset večerů a závěrečnou prodlouženou. Lekce se konají každou neděli a každé pondělí ve dvou sezónách, takže zájemci mohou začít v únoru, nebo pak v září. Mimo to Artimo nabízí latinu pro ženy opět ve dvou možných sezónách, od února či od září, která probíhá každé pondělí a trvá opět deset týdnů. Pokud by někomu chyběl tanec během letních měsíců je možnost přihlásit se na kurz passion special, což je pětidílná série speciální výuky tanců.

TJ Sokol vede taneční přípravku pro děti od osmi do čtrnácti let, každou středu a čtvrtek a stejně jako taneční škola začíná od února a od září.

Dalším tanečním kurzem je Česká beseda, jedná se o výuku tradičního českého salonního tance. Lekce tohoto kurzu se koná jednou za čtrnáct dní a začíná hned v lednu.

Pokud se ovšem někdo nechce účastnit celého kurzu, ale chce si občas zajít zatancovat jen tak pro radost, i to je možné. Každý první pátek v měsíci se koná akce s názvem Tančírna Kvapík, kam může přijít kdokoliv.

V neposlední řadě je nutné zmínit ještě lekce loonadance, probíhající každou středu a lekce hathajógy konající se každé úterý.

4.3.1.6.1 *Shrnutí*

Kulturních a společenských akcí se v Jirnech koná mnoho, nejvíce z nich pořádá Sdružení Otevřených Srdcí, které zároveň zrekonstruovalo a spravuje sál Kvapík, který značně přispěl ke zkvalitnění společenského života v obci. Kromě jednorázových akcí, jako jsou koncerty či zábavy se zde konají i taneční kurzy.

4.3.1.7 **Vztahy v obci**

Jedním z problémů, na které jsem v průběhu výzkumu narazila jsou vztahy mezi starousedlíky a nově příchozími – novousedlíky. V první řadě je nutné definovat, kdo je starousedlík a kdo je novousedlík. Už to je poměrně problematické. Jednou z otázek, na které jsem se během rozhovorů ptala byla tato: *Kdy se podle Vás z nově příchozího stane starousedlík?* A odpovědi byly různé:

„Asi nikdy...“ (Pavel, 2021)

„Nikdy... Myslím si, že nikdy, až třeba v druhé generaci, protože pokaždý budete někdo, kdo je cizí a nemyslím to jenom na Jirny, je to platný všeobecně. (...) pro veřejnost se asi nestanou nikdy místními, ale já si na druhou stranu myslím, že místní je člověk, když to začne cítit jako nějakou odpovědnost k tomu místu. Nemusí to cítit jako domov, ale nějakou odpovědnost k tomu, že chce žít v nějakém prostředí, které bude příjemné, pěkné, vyhovující, tak v tu chvíli se stává asi místním. Nebo... Místním, ale ne starousedlíkem.“ (Tomáš, 2021)

„Řeknu to takhle, jak jsem vyrůstal, tak všichni ty starousedlíci mi říkali, až tady budu bydlet 30 let (...) Ne, poměrně brzo, v té době [v 80. letech] to bylo docela v pohodě. Ty lidi tady se stěhovali nebo migrovali taky, ale nebylo to v takový míře jako teď. Většinou to bylo za práci a ty lidi se poměrně brali, fakt to nebyl problém.“ (Jan, 2021)

„To asi záleží na každém, kdo jak to cítí. Já to cítím zkrátka tak, že tam patřím. (smích) Mi to aspoň tak přišlo, po chvíli, co jsem tam bydlela, jsem si připadala... Zkrátka, že už bych nedokázala odejít.“ (Eva, 2021)

Já sama jsem si dlouho nebyla jistá, jak tento rozdíl definovat, nebo kde vést jasnou časovou hranici. Pro účely této práce jsem se rozhodla, že za starousedlíka budu označovat člověka, který se do Jiren přistěhoval před rokem 2000 a za novousedlíka toho, kdo se do obce přistěhoval po roce 2000, včetně, a není podstatné, zda zde mají hlášený trvalý pobyt, či ne. Hlavním důvodem ke stanovení tohoto dělícího bodu je skutečnost, že právě okolo roku 2000 se začal značně zvyšovat celkový počet obyvatel v Jirnech a během následujících devatenácti let vzrostl z 1 281 obyvatel na 2 901 obyvatel, což je obrovský obrat oproti 90. létům, kdy celkový počet obyvatel postupně klesal, viz kapitola 4.3.1.1.1. Dalším důvodem je má domněnka, že za téměř dvacet let už člověk dané místo zná, má k němu nějaký vztah, prožil zde část svého života a navázal nějaké sociální kontakty, proto ho mohu označit za starousedlíka.

Právě vztahy mezi obyvateli jsou, stejně jako například občanská vybavenost, důležitým faktorem ovlivňující to, jak se člověk v obci cítí, jaká je v obci atmosféra, ale i jak obec vypadá. Vztahy jsou základem pro jakékoliv společenské fungování, lidé buď budou spolupracovat, nebo soupeřit. Právě odlišnosti starousedlíků a novousedlíků bývají častou příčinou sporů. Bohužel i v Jirnech můžeme v některých případech pozorovat tyto negativní vztahy. I svých informátorů jsem se ptala, jaké vztahy podle nich panují mezi starousedlíky a novousedlíky.

„Je tam rivalita, ale spíš z toho důvodu, že ty novousedlíci... Jak bych to řekl... (...) ty novousedlíci si tady stěžují na věci, který tady vždycky byly, který tady na tu vesnici prostě patří.“ (Jan, 2021)

„Jsou tady rozpory mezi novejmá a těma starejmá. Vim, že když se třeba ohledně něčeho jednalo, tak že pořád házeli klacky pod nohy, třeba tomu starostovi nebo to, ale říkám no, to by ti spíš řekli oni. Ale to je zase co kdo povídá u piva a z vesnice, žejo.“ (Jana, 2021)

„To těžko budu hodnotit, ale myslím si, že tak nějak každé si hledí svého. Nejsou... Že by mezi nima byly nějaký nevraživý vztahy to nevím, neznam, ani jsem se nedoslechla, ale myslím si, že vesměs v pohodě.“ (Eva, 2021)

„Starousedlíci nemaj rádi novousedlíky a novousedlíkům to svým způsobem vadí, ale asi s tím nechtějí někteří nic dělat. Ta animozita tady vždycky bude samozřejmě, ty jsi ten kdo přišel, tak co nám tady radíš, my tady žijem čtyřicet let nebo padesát a zapomíná se na to, že i nově příchozí může mít nový názory, nové postupy a může pro tu obec znamenat jenom obohacení. Nebo ne jenom obohacení, ale většinou je to obohacení, zastaralý postupy nemusí vést k posunu obce tím správným směrem.“ (Tomáš, 2021)

„Takový to úplně starý jádro, devadesát plus, tak jsou lehce napjatý, ale jinak se tam dá i s těma starousedlíkama docela v pohodě.“ (Pavel, 2021)

Z těchto úryvků můžeme soudit, že mezi starousedlíky a novousedlíky určité neshody jsou, avšak většina informátorů také zmiňuje, že to nelze vztahovat na všechny a většina z nich má přátele v rámci obou skupin obyvatel.

Důležité je také zmínit, že určitá rivalita byla v Jirnech už před nárůstem obyvatel po roce 2000. „Dřív za nás když jsme byli malý, nebo mladý, když jsme byli, nebo i za našich rodičů, tak to byli vždycky Horňáci, Dolňáci... Což znamenalo Horňáci okolo hřiště, Dolňáci byli dole kolem rybníka, takže vždycky spolu bojovali a tak.“ (Jana, 2021) Jana tímto výrokiem upozorňuje na určité rozdělení obyvatel na základě jednotlivých oblastí obce. Předpokládám že k těmto tendencím dochází především proto, že místní obyvatelé udržovali, či ještě stále udržují, nejsilnější kontakty právě se svými sousedy a s těmi, kteří bydlí v jejich blízkosti. Pokud je to skutečně tak, problém vztahů mezi starousedlíky a novousedlíky nemusí vůbec pramenit z toho, že je někdo nový, ale může to být důsledkem vzniku celých čtvrtí najednou místo přirozené postupné zástavby. Pokud se člověk nastěhuje do čtvrti plné novousedlíků, pak je jasné, že jeho první kontakty budou právě s novousedlíky, zároveň starousedlíci se budou stále držet ve svém zázemí. Ke kontaktům s druhou skupinou tak dochází až následně, kdy už člověk má vytvořenou určitou svojí sociální bublinu.

Dalším důvodem sporů či nepochopení mezi starousedlíky a novousedlíky mohou být i odlišné priority v jejich životě. Zatímco mezi novousedlíky jsou převážně rodiče menších dětí, značná část starousedlíků má už děti odrostlé, proto pro ně není podstatné, zda mají děti v obci nějaké zázemí na vyžití.

Posledním bodem, který bych zde chtěla zmínit jsou odlišné představy na to, jak by obec měla vypadat, co k ní patří a co k ní naopak nepatří.

Ráda bych rozebrala dva konkrétní případy, které se staly v Jirnech a které, dle mého názoru, dobře ilustrují poslední dva výše zmíněné body týkající se důvodů, proč vznikají rozpory mezi starousedlíky a novousedlíky.

4.3.1.7.1 Hřiště

Jak se měnily prostor určené k volnočasovému vyžití dětí v obci je již popsáno v kapitole 4.3.1.3.4, zde bych ale ráda rozebrala pohledy obyvatel na to, jak by se k takovým místům mělo přistupovat, kdo by je vlastně měl zřizovat a jak tyto odlišné názory mohou být příčinou ke vzniku neshod mezi obyvateli. Pro ilustraci využiji citací, které se již výše (viz kapitola 4.3.1.3.4) částečně objevily, avšak tentokrát se na ně podíváme z trochu jiného úhlu.

„Tak to [staré hřiště u samoobsluhy] jsme dělali vlastně všechno svépomocí, žejjo, bylo to za korunu na rok pronajmutý, dělalo se to svépomocí, ženský sháněly peníze, kvůli tomu byla i zábava, aby se vydělalo na to, my jsme to chodili sekat, všechno a přijeli novousedlíci a chytli mě na pivě a povídaj: Komu patří ten park, to hřiště... Já říkám: No tak je to tady jako oficiálně psaný tady na holky, ale je to spíš svépomocí (...) A on nám říká: A proč se o to nikdo nestará... Tak říkám: Protože jsme to dělali svépomocí, my už máme děti velký, tak se o to postarejte teďka vy... No ale za nás to dělala obec, v Praze... Říkám: Tak si postav v Praze... Rozumíš, to jsou takovýhle věci. Oni se tomu diví, že by měli přiložit ruku k dílu, něco prostě udělat. Takže asi takhle... Neříkám všichni, ale je jich tady dost.“ (Jan, 2021)

Jak to s tímto místem dopadlo již víme z kapitoly 4.3.1.2.6, hřiště bylo odstraněno a vzniklo nové Na Výsluní.

„Po celou dobu tady nebylo dětský hřiště než ho postavilo sdružení Jirny Living Na Výsluní. Neexistovalo jiný hřiště, ze školky se chodilo na hřiště Jirny Living, škola to samý, když šli do družiny šli na hřiště Jirny Living, protože tady nebylo a to je přeci špatně. To nemaj stavět spolky, o to se má postarat obec.“ (Tomáš, 2021)

Z výše uvedených výroků vyplývá odlišný přístup ke konkrétnímu problému, tedy hřišti. Na jedné straně máme názor, že pokud člověku v obci něco chybí, tak by měl jít udělat sám něco pro to, aby se situace zlepšila, na straně druhé máme názor, že tyto prostory by měla zajišťovat obec, nikoliv občané či spolky. Co je tedy ten správný postup? Kdo by se měl o tyto záležitosti starat?

Obě strany mají v konečném důsledku pravdu a v ideálním případě by tyto dvě strany měly spolupracovat. Nutno si uvědomit, že Jirny jsou stále poměrně malá obec a tím, že víme, že obce jsou financovány na základě počtu obyvatel, dokážeme si představit, že obec nedisponuje neomezenými možnostmi a nejen finančními, ale i co se týká zaměstnanců obce, kteří by se mohli starat například o získávání dotací na konkrétní projekty. To je jedním z důvodů, proč se o tento prostor obec nepostarala, ale toho si je vědom i Tomáš (2021), který všechny tyto důvody zmiňuje dále v rozhovoru. Tomáš (2021) ale také podotýká, že obec narozdíl od občanů má určité pravomoce, jako například územní plánování, kterými může ovlivnit, jak budou tyto prostory využívány. V tomto konkrétním případě ještě nutno podotknout, že prostor před samoobsluhou, kde bylo tehdejší hřiště není majetkem obce, ale majetkem místního Sokola, který to rodičům pronajímal, jak zmiňuje Jan (2021).

Důležité také je, abychom si uvědomili, že v době, kdy se odstraňovalo staré hřiště a vznikalo hřiště nové, pro obec bylo primární vyřešit problematiku nedostatečné kapacity mateřské a základní školy.

4.3.1.7.2 Kohout

Dalším významným a poněkud úsměvným příkladem sporů mezi obyvateli je jeden z místních kohoutů. Na jednu stranu se jedná o malichernost, na stranu druhou tento problém se řešil v Jirenském zpravodaji, facebookové stránce Jirenská kavárna a ne jeden z informátorů na tento případ odkazoval, proto mi přišlo vhodné ho tu zmínit.

„Asi se divíte, proč o tom píšeme v našem zpravodaji? Ale odpověď je zcela prostá. Majitelka kohouta, který je hlavní hrdinou tohoto příběhu, by se ráda seznámila s autorem článku a dozvěděla se, co má tedy se svým kohoutem dělat.“ (Redakce Jirenského zpravodaje, 2019b:13) Redakce Jirenského zpravodaje (2019b) připojuje k příspěvku dva vzkazy, které majitelka kohouta obdržela (viz příloha 10) a podotýká,

že ze vzkazů, přestože jsou podepsané, nelze určit, kdo je jejich autorem. Tento případ se odehrává v jedné z nově vzniklých obytných oblastí (oblast C, viz kapitola 4.3.1.2.2), jak vyplývá z jednoho ze vzkazů. Hlavním problémem celé této situace není ani kohout samotný, ale spíše to, co tento kohout způsobil a jak se k problému staví jednotliví aktéři. Majitelka kohouta se podle všeho snažila dohledat autora vzkazů, přes místní měsíčník, aby se s ním mohla domluvit. To se ovšem, dle mých informací nepodařilo. Vystává ovšem otázka, proč se autor vzkazů uchýlil k této poloanonymní formě stížnosti, místo přímé konfrontace majitelů kohouta? Dle mého názoru situace ilustruje určité narušení běžných vztahů, které by odpovídaly obci této velikosti, a odpovídá spíše vzorcům typickým pro anonymní městské prostředí.

„Ty novousedlíci si tady stěžují na věci, který tady vždycky byly, který tady na tu vesnici prostě patří. (...) Dokonce přišlo na úřad, my jsme se tomu museli smát, přišlo na úřad dokonce, že jednu rodinu ruší prostě kokrhání kohouta ráno a obec se s tím musí zabejvat, to je prostě něco neskutečného.“ (Jan, 2021)

„A já třeba nevím, jestli jste členem Jirenské kavárny na facebooku, a tam to pak probíhá krásně ta diskuze. Probíhala diskuze, že někdo si stěžoval, že mu kokrhá kohout ráno o páté u baráku a odpověď od starousedlíků byla: Vrať se zpátky do Prahy, tam ti zase cinkaj tramvaje a houkaj autobusy a takový... Ale to o tom není. I na té vesnici musí být ta úcta k tomu sousedovi, ikdyž to není hraničící soused, tak prostě toho kohouta vypustim o hodinu pozdějc. Je to jenom o tom, že zajdu, řeknu a ten soused to akceptuje. Ale argumentovat pak tím, to je naplavenina, to je Pražák, to je ta chyba, kterou já vnímám jako to nejhorší v té obci.“ (Tomáš, 2021)

Stejně jako Jan (2021) i Redakce Jirenského zpravodaje (2019b) podotýká, že Jirny jsou stále vesnice a zvířat jako kohouti k vesnici neodmyslitelně patří a pokud se člověk přestěhuje na vesnici, tak to musí akceptovat. Důležité však je to, co podotýká Tomáš (2021), a to důležitost vzájemné komunikace mezi sousedy, která podle všech informací v tomto případě chyběla.

Na druhou stranu právě vztahy s ostatními obyvateli, tedy ty pozitivní, jsou pro některé místní právě tím, co se jim na Jirnech líbí nejvíce. „Kupodivu mně se na Jirnech líběj lidi, který jsou... S kterýma jsem ve styku. Možná je to jenom můj názor,

ale máme tady velkou skupinu lidí, ať jsou to starousedlíci nebo jsou to přistěhovalí, ale prostě je to taková velká, nechci říct ani komunita, jsou to Jireňáci, ale který prostě uměj spolu fungovat... Který prostě když někdo něco potřebuje, zavoláš, ano pomůže nebo jo... Je to takový... Jako to bejvalo dřív když to tak řeknu, to se mi líbí, ale ty ostatní, ty co jsou třeba na tom Výsluní, tak ty přijedou z práce, zavřou za sebou vrata a nikdo o nich neví. A když náhodou vystrčej nos z baráku, tak je o nich hodně slyšet zas.“ (Jan, 2021) Mnoho z informátorů podotýká, že nelze v tomto případě moc zobecňovat. Většina má známé mezi starousedlíky i novousedlíky a je to vždy o konkrétním člověku, jak se chová a jak se chce zapojovat mezi ostatní. Přesto je i z Janova výroku vidět, že zde může docházet k určitému členění, ne z hlediska toho, jak dlouho člověk v Jirnech bydlí, ale spíše v jaké části Jiren bydlí. Tyto drobné rozbroje mezi jednotlivými obecními částmi tu ovšem byly údajně vždy, jak podotýká Jana (2021) výše v této kapitole.

4.3.1.7.3 Shrnutí

Vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky mohou být v některých případech napjaté, ale nemusí tomu tak být vždy. Většina informátorů se shoduje na tom, že je to velmi individuální. Rozpory, které zde vznikají mohou pramenit z odlišných zájmů jednotlivých skupin, odlišných představách o tom, jak by se mělo k věcem přistupovat, ale především z nedostatku přímé komunikace. Právě komunikace a vzájemná interakce mezi občany je klíčová pro začlenění nově příchozích do místního společenství a pro dobré vztahy v obci, což zamezí vzniku oddělených čtvrtí nově příchozích, jak tomu v případě rezidenční suburbanizace obvykle bývá. Příležitosti k setkávání vytváří mnohé spolky působící v obci, a to jak svým členům, tak ostatním spoluobčanům pořádáním společenských a kulturních akcí.

4.3.2 Environmentální pilíř

Jiránek (2009) přispívá do *Jirenského zpravodaje* článkem soustředícím se především na výhody, které by mohla přinést plánovaná bioplynová stanice v sousedních Šestajovicích. Zastupitelstvo obce Jirny (2010) poukazuje na petici proti paroplynové elektrárně u obce Mochcov a doplňuje, že se již k tomuto záměru výstavby vyjádřilo nesouhlasným stanoviskem. Skořepa (2010c) dále informuje, že zastupitelstvo

obce Jirny již v listopadu 2009 uvažovanou stavbu zamítlo, protože záměr je v rozporu s územním plánem obce. To prý potvrdil i Stavební úřad Úvaly v dubnu 2010, proto je stanovisko zastupitelstva neměnné.

Skořepa (2010e) informuje občany o plánovaném rozšiřování zeleně na území obce, ke kterému může dojít díky získání dotace, o kterou obec žádala na konci roku 2009. Projekt zahrnuje revitalizaci parkové plochy, rozšíření ploch doprovodné zeleně v některých ulicích, novou výsadbu zeleně kolem cest nad hřbitovem a pod hřbitovem a ozelenění valu u dálnice. Výsadba se má uskutečnit během roku 2011. Základní informace lze nalézt i na webových stránkách obce v sekci podpořené projekty. Avšak i po roce 2011 dále narůstal poměr městské zeleně v obci. Pokud porovnáme mapy EEA (2012e, 2018e) z roku 2012 a 2018 můžeme vidět významný nárůst této zeleně v obou částech obce Jirny.

Bednář (2011b) přináší trochu optimismu a naděje pro, v tu dobu znečištěný, Jirenský potok. Autor v článku popisuje, že k tomuto znečištění dochází především kvůli jirenské a šestajovické čistírně odpadních vod. Obě tato zařízení však prochází úpravami, které mají zajistit jejich intenzifikaci. Hned v následujícím čísle Skořepa (2011b) informuje o úspěšném ukončení první etapy rekonstrukce jirenské čistírny odpadních vod, ta byla také hned uvedena do provozu na jeden rok zkušebního provozu, během kterého bude vyhodnocována její funkčnost a účinnost. Starosta zároveň zmiňuje i začátek prací na druhé etapě tohoto projektu. Na podzim 2013 začínají další úpravy jirenské čistírny odpadních vod díky finanční podpoře Státního fondu životního prostředí, informuje Skořepa (2013c).

V létě 2013 došlo k pádu jedné z líp důsledkem silného větru. Díky tomuto incidentu se přišlo na špatný stav těchto památných stromů a bylo nezbytné pokácet několik dalších z důvodu hrozícího pádu, o tom informuje Bednář (2013).

Špatný stav stromů se prokázal na podzim 2013 i v kaštanové aleji a proto obec, po konzultaci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, vypracovala projekt na její revitalizaci a zažádala o finanční podporu Státního fondu životního prostředí v rámci Operačního programu Životního prostředí, této žádosti bylo vyhověno a obec plánuje zahájení revitalizace na podzim 2014, informuje občany Skořepa (2014a). Skořepa (2014b, 2015a) dále průběžně informuje obyvatele Jiren o probíhajícím projektu. Bednář (2015) přináší ohlédnutí za kaštanovou alejí, takovou jakou ji všichni znali

a jejími proměnami v čase. Na konci článku stručně zmiňuje uskutečněný projekt revitalizace této aleje, kdy bylo pokáceno 49 stromů, včetně náletových, avšak vysázeno bylo 58 nových kaštanů, díky čemuž bude alej v budoucnu bohatší. Znovu se kaštanová alej dostává do Jirenského zpravodaje v květnu 2019 v rubrice historické okénko, kde Hanušová (2019b) opět připomíná, jak vypadala Kaštanka před revitalizací a proč k revitalizaci muselo dojít.

K další výsadbě zeleně došlo na jaře 2017, informuje o tom Hanušová (2017b). Stromy přibýly podél hlavní silnice spojující Jirny a Nové Jirny, dále naproti faře a u jirenského hřbitova. Právě nově vysazené stromy u místního hřbitova byly i předmětem článku v zářijovém vydání. Došlo totiž k netradiční krádeži – neznámý pachatel vykopal a odnesl nově vysazené stromy, píše Hanušová (2017c).

Hanušová (2017a) vysvětluje, proč byla vodní nádrž Vaňák vypuštěna a co s ní vlastně bude dál. Stejný zdroj (2017a) píše, že došlo ke změně majitelů této požární nádrže. Začalo se mluvit o možném zasypání nádrže a využití těchto prostor k soukromé stavbě. Obec však chtěla zachovat nádrž pro požárníky, jako tomu bylo doposud, proto začala vyjednávat o odkoupení daného pozemku a k tomu i později dochází. Následně se však ukazuje, že část nádrže je v majetku České republiky a ve správě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Obec se snaží o odkoupení i zbylé části, aby mohla požádat o dotaci na revitalizaci a Vaňák mohl zase sloužit stejným účelům jako dříve. Hanušová (2019a) pak přidává porovnání Vaňáku před zmiňovanou revitalizací a po ní, o měsíc později pak Hanušová (2019d) informuje o nutnosti pokácení topolů stojících okolo nádrže z důvodu nebezpečí jejich pádu.

4.3.2.1 Odpadová problematika

Nakládání s odpady, jejich správné třídění a znečišťování veřejného prostoru se zdá být nekončícím problémem v obci Jirny. Přestože se obec sama snaží s touto problematikou pracovat, stejně jako některé místní spolky či jednotlivci samotní, stále se nedaří dostat se k optimálnímu cíli. Tyto snahy a nespokojenost se stavem veřejných prostranství lze vidět na moha příspěvcích, které se objevily v *Jirenském zpravodaji*.

V říjnovém vydání *Jirenského zpravodaje* z roku 2009 je v plném znění uvedena *vyhláška obce č. 3/2008 o veřejném pořádku, opatřeních k jeho zabezpečení a čistotě*

v obci Jirny – Nové Jirny. Tato vyhláška, mimo jiné, zahrnuje povinnost obyvatel udržovat na území obce čistotu a pořádek a odpovědnost každého za znečištění či poškození veřejného prostranství, veřejného zařízení a životního prostředí, ke kterému dojde jeho vinou. Vyhláška dále upravuje možnosti pohybu drůbeže a jiného hospodářského zvířectva na veřejném prostranství zejména z důvodu hrozby poškození veřejné zeleně, uvádí obec Jirny (2008a). Tuto vyhlášku pak v roce 2011 nahrazuje obecně závazná vyhláška obce Jirny č. 2/2011 o veřejném pořádku, opatřeních k jeho zabezpečení a čistotě v obci, která, podle obce Jirny (2011), nařizuje povinnost vlastníka veřejné zeleně ji dostatečně udržovat, dále upravuje chování na plochách veřejné zeleně, včetně zákazu jejich znečišťování či poškozování. V roce 2019 pak vyhlášku ruší nová – č. 1/2019 o veřejném pořádku, opatření k jeho zabezpečení a čistotě v obci, ochrany veřejné zeleně a zlepšení estetického vzhledu obce, hlavní body ovšem zůstávají stejné, uvádí obec Jirny (2019).

Křížová (2011a) se opět věnuje znečišťování veřejného prostoru jak odpadem ze zahrad, tak neustále vznikajícími zakázanými skládkami. Stejný zdroj (2011a) klade důraz na možnost zakoupení popelnic na bioodpad, které není nijak finančně náročné i možnost využití sběrného dvora. Zároveň povzbuzuje obyvatele k případnému kontaktu obecního úřadu, pokud mají dotazy ohledně nakládání s odpady nebo připomínky k fungování sběrného dvora či podněty k zlepšení odpadového hospodářství.

V roce 2011 se Jirny zapojily do akce *Uklid'me Pošembeří*, na akci zve Křížová (2011b). Bednář (2011a) pak událost shrnuje a děkuje všem zúčastněným. Hned o měsíc později však Zastupitelstvo obce Jirny (2011) upozorňuje na opětovné znečišťování obce v podobě bioodpadu ze zahrad či starých spotřebičů a nábytku, důraz je opět kladen na možnost využití sběrného dvora a pořízení biopopelnic. Přesto se však občané ani vedení obce nenechají odradit a akce *Uklid'me Pošembeří* se Jirny účastní i v roce 2012, jak píše Křížová (2012) a Bednář (2012a). Čas od času se ve *Zpravodaji* objevuje i článek poukazující na dobrovolné čištění obce od odpadků samotnými občany mimo tyto organizované akce.

Výborná (2012a, 2012b) napsala článek s názvem *Proč v domácnostech nespalovat plasty*, který vyšel v *Jirenském zpravodaji* v sekci *Dopisy od čtenářů* hned dvakrát. Jak vyplývá již z názvu, článek pojednává o škodlivosti spalování plastových

lahví a jeho dopadech především na lidské zdraví. Na tomto příkladu lze vidět, že na správném nakládání s odpady záleží i občanům samotným.

Hradecká (2012) jménem pořádkového výboru obce přispěla článkem shrnujícím možnosti třídění a sběru odpadu. Zmiňuje kalendář svozu odpadu, který občané mohli najít v lednovém *Zpravodaji* či na webových stránkách obce, dále svoz tříděného odpadu – papír, plast, sklo, na který v tu dobu obec poskytovala pro své občany bezplatně barevné odpadkové pytle příslušné barvy – modrá, žlutá, zelená a který je zajištěn v rámci služby hrazené obcí, tedy pro všechny, kteří v obci platí za svoz TKO. Dále uvádí otevírací dobu sběrného dvora, možnost objednání popelnice na bioodpad a sběr nebezpečného odpadu, který v obci probíhá jednou či dvakrát ročně a informace k němu jsou vždy na vývěsce obecního úřadu a zároveň jsou vždy dopředu oznamovány v *Jirenském zpravodaji*. *Jirenský zpravodaj* také jednou za čas zařazuje i informační okénko, které občanům připomíná možnost pořízení již výše zmíněné biopopelnice.

Skořepa (2013b) reaguje na mnohé dotazy ze strany občanů ohledně nevyvážení popelnic či pytlů se separovaným odpadem. Píše, že problém je v bezohledném parkování osobních vozidel občanů, která brání průjezdnosti některých ulic a tím pádem brání i svozu odpadu. Starosta upozorňuje, že pokud k těmto případům bude i nadále docházet, bude pořizována fotodokumentace, následně udělena sankce dotyčným viníkům a dodatečný vývoz odpadu bude provedena náklady viníka. Druhým problémem, který starosta zmiňuje je používání barevných odpadkových pytlů k jiným účelům než jsou určeny, tedy k třídění papíru, plastů a skla.

Skořepa (2015b) informuje o připravované změně obecní vyhlášky vztahující se k nakládání s odpady, která by nově měla zahrnovat i pojem biologický odpad v souladu s *vyhláškou č. 321/2014 Sb.* a s tím spojeným umístěním nových kontejnerů právě pro tento odpad v místních sběrných dvorech. Zmiňuje opět i možnost pořízení biopopelnic. Dále opět zdůrazňuje, že barevné pytle, které občanům obec poskytuje k maximalizaci třídění, jsou určeny pouze na příslušný druh separovaného odpadu, nikoli na jiné druhy odpadu.

Problematiku zbavování se odpadu ze zahrad tím, že je občané umístí na jiné pozemky než ty své, například do lesa nebo na pole opět řeší Hanušová (2015). Znovu připomíná jak sběrné dvory, tak možnost pořízení popelnic na bioodpad.

Na konci ledna 2017 se na poli u Nových Jiren objevila černá skládka se zbytky stavebního materiálu, o tom informuje Rytíř (2017). Vodičková (2017) pak pod tento článek přidala více jak dvoustránkový abecední seznam různých druhů odpadů, které v domácnosti mohou vzniknout s popisem o jaký druh odpadu se jedná a jak se ho správně zbavit.

Obecní úřad Jirny (2017a) zveřejňuje stížnost na firmu AVE, vyvážející směsný odpad, podle občanů z ulice Erbenova prý vyváží i odpad, který směsný není a tím snaha občanů třídit odpad přichází vniveč. Zveřejňuje zároveň i odpověď společnosti AVE, kde své postupy obhajují. Následuje dodatek Obecního úřadu Jirny, kde opět apelují na občany, aby v budoucnu předcházeli těmto problémům a zodpovědně umisťovali odpad na místa k tomu určená. O měsíc později se k tomuto tématu vrací občané, pravděpodobně ze stejné ulice, kteří se stížností nesouhlasí a chtějí se jmenovitě distancovat od dané stížnosti. Tvrdí, že naopak, že možnosti třídění odpadu a jeho svoz je v obci na nadstandardní úrovni, čehož si velmi váží.

Skořepa (2017a) upozorňuje na změnu třídění skla v domácnostech. Nově má každé číslo popisné nárok na zelenou 80 litrovou popelnici, kterou si bezplatně můžou občané vyzvednout v určených termínech ve dvoře obecního úřadu, tyto nádoby mají nahradit zelené odpadkové pytle, které sloužily k třídění skla doposud. Svozový systém se jinak nemění.

Obecní úřad Jirny (2017b) a Skořepa (2017b) opět poukazuje na znečišťování veřejných prostor. Krom odpadků okolo laviček se jedná především o již nepotřebné spotřebiče a suť ze stavby. Obec se nicméně nevzdává a v prosinci 2018 umisťuje nové odpadkové koše na veřejná prostranství s vidinou minimalizace znečišťování obce, informuje o tom Hanušová (2018c). Bohužel hned následující měsíc Hanušová (2019c) dodává, že některé z těchto košů byly poničeny a situace se nezlepšuje. Na znečištění veřejného prostoru, či špatné využívání veřejných kontejnerů na tříděný odpad pak redakce Jirenského zpravodaje (2019a, 2019c, 2019d) upozorňuje ještě několikrát v průběhu roku.

Zneužívání barevných pytlů na tříděný odpad k jiným účelům se ve *Zpravodaji* objevují čím dál častěji a obec se snaží tento problém řešit. Jednou z možností je nahradit pytle barevně odpovídajícími popelnicemi stejně jako tomu bylo v případě skla. Hanušová (2018a) zmiňuje přínosnost změny v případě zelené popelnice a z toho

plynoucí žádost obce o dotaci. O necelý rok později obec díky přidělené dotaci pořizuje pro své občany i žluté a modré popelnice, informuje o tom Hanušová a Proroková (2019), zároveň uvádí i kdy a kde si mohou obyvatelé popelnice vyzvednout. Stejně jako tomu bylo u nádob na sklo i v tomto případě má každé číslo popisné nárok na jednu popelnici od každé barvy. Navíc obec pořídila nové kontejnery do místních sběrných dvorů.

V roce 2019 se také občané znovu snaží obec vyčistit od nechtěných odpadků a v dubnu se tak koná první *Jirenské bordelobraní*, informují o tom Havelková a Šrolerová (2019a, 2019b), které má díky svému úspěchu i podzimní pokračování v podobě druhého *Jirenského bordelobraní*, doplňují Havelková a Šrolerová (2019c).

Články informačního typu na téma jak správně třídit se v *Jirenském zpravodaji* objevují téměř od jeho založení. Některé jsou obecné a rozebírají všechny druhy odpadu, jiné jsou zaměřené na konkrétní odpady jako jsou baterie, oleje, nápojové kartony či PET lahve. Vždy ovšem občanům připomínají jejich možnosti v rámci obce, jak se odpadů správně zbavit, kam je vytrídít, či kam odvézt. Časté jsou i články, které rozebírají samotné fungování místních sběrných dvorů, jejich otevírací dobu, ceny za odevzdání odpadu a co všechno vlastně mohou obyvatelé do sběrných dvorů nosit. Všechny tyto články mají za úkol občany vzdělávat v oblasti odpadové problematiky a tím je motivovat k zodpovědnému nakládání s odpady a minimalizaci znečišťování veřejných prostor obce.

„Každý, kdo v obci platí za svoz TKO má nárok na vývoz odpadu dle svozového kalendáře.“ (obec Jirny, 2021c:online) Tento kalendář lze nalézt na přímo na webových stránkách obce Jirny, nebo v každém lednovém vydání *Jirenského zpravodaje* pro daný rok.

Jak uvádí webové stránky obce Jirny (2021c), firma AVE, která v obci zajišťuje svoz odpadů vyváží nejen nádoby na směsný odpad, nádoby samotné si ovšem musí pořídit občan sám, ale i nádoby na tříděný odpad (papír, plast, sklo), ty si lze zdarma vyzvednout po domluvě na obecním úřadě, pokud má trvalé bydliště v Jirnech nebo zde vlastní nemovitost, s tím, že každá nemovitost má nárok na jednu nádobu od každé barvy (modrá, žlutá, zelená), a nádoby na bioodpad. Vývoz bioodpadu ovšem nespadá do služeb hrazených obcí, proto si ji jednotlivci musí sami domluvit i uhradit.

Pro občany s trvalým pobytem na území obce a místní vlastníky nemovitostí je k dispozici i sběrný dvůr, jak v části Jirny, ve čtvrtek od 15:00 do 17:00 a v sobotu od 12:00 do 14:00, tak v části Nové Jirny, ve středu od 15:00 do 17:00 a v sobotu od 9:00 do 11:00, pokračuje stejný zdroj (2021c).

4.3.2.2 Zastavování zemědělské půdy

Obrovským problémem v souvislosti suburbanizace je samozřejmě zastavování půdy, které je ve většině případů nevratnou změnou s významným dopadem na životní prostředí v mnoha ohledech. Postupné zastavování zemědělské půdy na území obce je dobře vidět na mapách EEA (1990, 2000a, 2006a, 2012a, 2018a) a mapách EEA (2000b, 2006b, 2012b, 2018b) zachycujících změny mezi jednotlivými časovými úseky, proto je tato část práce vytvořena na základě zmíněného zdroje, a drží se jednotlivých časových úseků.

V devadesátých letech došlo k zastavení zemědělské půdy v oblasti sjezdu z dálnice D11 a zároveň plochy jižně od tohoto sjezdu, kde vznikla první část místní průmyslové zóny.

Mezi lety 2000 a 2006 se začíná zastavovat i oblast severně od dálnice, opět z důvodu budování průmyslových hal. Kromě této komerční suburbanizace se rozvíjí i suburbanizace rezidenční a taktéž postupně zabírá zemědělskou půdu, konkrétně se jedná o blok ohraničený ulicemi Wolkerova, Brandýská, Mánesova a Pražská v severní části obce (oblast A, viz kapitola 4.3.1.2.2), dále část obce nad hřbitovem (oblast B, viz kapitola 4.3.1.2.2) a první část v oblasti u kaštanové aleje (oblast C, viz kapitola 4.3.1.2.2).

Od roku 2006 do roku 2012 pokračuje zástavba v již výše zmiňovaných oblastech, z hlediska komerční zástavby tedy severně od dálnice, rezidenční zástavba pak zabírá zemědělskou půdu opět v oblasti nad hřbitovem a v oblasti u kaštanové aleje, tento záběr se však rozpíná až do oblasti mezi Jirny a Novými Jirny, kde tak vzniká nová plocha pro následnou stavbu nových domů.

Po roce 2012 se už zastavuje půda pouze v oblasti průmyslových hal v severní části obce.

Tyto změny se odráží i v hospodaření obce, konkrétně jako poplatky za odnětí ze zemědělského půdního fondu, viz kapitola 4.3.3.2.1.

4.3.2.3 Doprava

Se suburbanizací se pojí i nadměrná doprava. V případě rezidenční suburbanizace se jedná o zvýšení dopravy osobní, tedy čím více obyvatel obce, tím více osobních automobilů. Navíc většina nově příchozích pracuje spíše v Praze než v místě bydliště, to způsobuje ještě větší dopravní zatížení.

V případě suburbanizace komerční se jedná především o nákladní vozy, které zajišťují přepravu zboží. Obec Jirny má vyhlášku, která zakazuje průjezd vozidel nad šest tun obcí, jak zmiňuje Hanušová (2021) i Skořepa (2021), přesto však tyto vozidla dále obcí projíždějí.

„My máme průjezd vozidel nad šest tun zakázán, to že sem ty vozidla jezdí, to je druhá věc, kterou bohužel nemůžeme vyřešit, protože když pošlete policii, aby kontrolovali průjezd kamionů, tak každý druhý kamion, který tu projíždí má povolení krajského úřadu. Obec nevydává povolení průjezdu kamionů, obec může vydat povolení průjezdu kamionu pouze toho, který jede třeba pro nějakou věc tady do obce, například odváží materiál, obec vydá povolení, aby sem dojel a aby to odvezl. Co se týče dopravců stavebních firem, ty to povolení mají, my o tom víme, my ho nevydáváme, vydává ho dopravní inspektorát, o tom víme, ti musí zásobovat stavby, to je jasné, ale ty ostatní kamiony, které tady projíždí, tyto kamiony dostanou povolení kraje a my nevíme proč. Protože někdo jim to povolení napsal a obec s tím nemůže nic dělat.“ (Hanušová, 2016)

Na tuto problematiku mě upozornila i Eva mimo náš rozhovor v souvislosti s kvalitou místního ovzduší. Podle Evy je z tohoto hlediska velmi přínosné, že obec zajistila plynovou infrastrukturu po celé obci, tudíž většina obyvatel vytápí své domy plynem, na druhou stranu podotýká, že výfukové plyny kamionů jsou mnohem nepříjemnější pro obyvatele než když všichni topili převážně uhlím.

S komerční zástavbou se pojí další problém, který obyvatelé zmiňují a to je vliv hal na místní mikroklima.

„Nehledě na to, že to vydává nějakou energii a tady je potom sucho, protože se to tady odráží, ty mraky se to odráží od těch hal, já nevím, jak to mam vysvětlit teď, ale ono všude v okolí prší, ale tady neprší, protože to všechno rozháněj ty haly, ty haly prostě rozhání ty mraky někam pryč...(…) už jsme se tady o tom bavili s hodně lidma a už jsme to i někde hledali, jestli je to možný a ono to prej opravdu je možný. Ty haly vlastně vytváří energii, topí se tam, a ty haly vytvářej, jak bych to řekl, no jako teplo nahoru a ty vzduchový tlaky studený, teplý... Říkám v Počernicích prší, za mostem prší a tady už neprší. Čelákovicích bude pršet, v Újezdě bude pršet, v Počernicích bude pršet a v Jirnech ne.“ (Jan:2021)

„Já co jsem se bavil se starousedlíky a oni říkali: Hele, my když jsme dřív jezdili do Jiren, tak jsme jeli, v Praze byla mlha a v Jirnech bylo krásně, svítlo sluníčko, byla to pohoda. Dneska jedem, v Praze je sluníčko, my přijedem k Šestajovicím, začne mlha a ta je jenom přes Jirny. Přes celej den se nerozestoupí... Takže podle nich to změnilo to životní prostředí.“ (Tomáš:2021)

Tomáš (2021) upozorňuje i na nadměrnou hlučnost. „Pokud postavíte průmyslovou halu dvacet pět metrů vysokou na severní straně dálnice a na jižní straně dálnice bude čtyřmetrověj protihlukovej plot nebo bariéra, tak ten zvuk se odrazí a přiletí až sem, takže třeba i já doma slyším dálnici, ale neslyším jí z místa, který mam nejbliž, což je třičtvrtě kilometru ale slyším jí zpoza zámku. a já jsem na druhém konci vesnice od zámku. Takže ten zvuk se rozlívá všude“ (Tomáš, 2021)

Výhrady mají obyvatelé Jiren i k vzhledu životního prostředí v obci. „Nemyslim si, že by tady bylo o to okolí, o tu přírodu, o životní prostředí nějak staráno a neberu to jenom jako okolí obce, ale i v obci. Ty zelený plochy tady částečně chybí.“ (Tomáš, 2021) I Jana (2021) souhlasí, že by se obec měla o zeleň lépe starat, upozorňuje ale také na odcizení nově vysazených stromů s dodatkem, že chování občanů bohužel obec neovlivní. Jana (2021) upozorňuje i na park před samoobsluhou, který kazí vzhled obce, protože je neudržovaný, ani to prý není vinou obce, protože vlastníkem pozemku je místní Sokol. Tomáš zmiňuje i Klánovický les, ale ten je pro něj osobně prý poměrně daleko.

Pavlovi se právě příroda na obci líbí. „Za barákem vyběhnu ven a mam tam čtyři/pět kilometrů na každou stranu jenom louky, pole, údolí s potokem a lesy a tak.“ (Pavel, 2021)

Jan (2021) na druhou stranu uvádí, že v minulosti bylo mnohem více možností, kam jít v Jirnech, nyní je však mnoho z těchto ploch zastavených a ta místa, která zbývají jsou zahlcena lidmi.

4.3.2.4 Shrnutí

V oblasti životního prostředí se obec soustředila na obnovu a rozšiřování zeleně, intenzifikaci místní čističky odpadních vod a především na odpadové hospodářství obce. Problémem v této oblasti je bezpochyby zastavování zemědělské půdy v souvislosti s rozvíjející se suburbanizací a s tím spojená nadměrná doprava. V neposlední řadě je nutné zmínit i vliv průmyslového areálu na místní mikroklima, které vnímají obyvatelé.

4.3.3 Ekonomický pilíř

4.3.3.1 Rozpočet a rozpočtový proces

Pro lepší orientaci v následující kapitole mi přišlo vhodné zařadit určitý teoretický úvod do toho, jak vlastně funguje rozpočet obce a celý rozpočtový proces, odkud obec získává peněžní prostředky a co nám obecní rozpočet může říci o obci samotné.

Rozpočet a rozpočtový proces je důležitým nástrojem zabezpečení a financování obecní politiky, zároveň sladuje plánované příjmy a výdaje obce, jak píše Provaníková a Sedláčková (2009) či Peková (1997). Územní rozpočet má také sloužit jako finanční plán, který má zajišťovat platební schopnost obce, doplňují Provaníková a Sedláčková (2009).

Jak píše Provaníková a Sedláčková (2009), obecní rozpočet se zpravidla sestavuje ve dvojím průřezu - běžný rozpočet a kapitálový rozpočet, toto oddělení běžného hospodaření od investičního zlepšuje celkovou přehlednost. Na území České republiky nejsou obce povinny oddělovat běžný rozpočet od kapitálového, pokračuje stejný zdroj (2009).

Příjmy obce dělíme na čtyři typy – daňové, nedaňové, kapitálové a dotace, jak uvádí Liptáková (2003) či Macešková a Ouředníček (2008).

Rozpočtový proces je souhrnem činností, které jsou nutné k řízení hospodaření obce v konkrétním rozpočtovém období, čímž bývá v České republice jeden kalendářní rok, celý proces však trvá mnohem déle než kalendářní rok, zpravidla rok a půl až dva roky, píše Provazníková a Sedláčková (2009).

V některých případech se může stát, že rozpočet není schválen do začátku daného rozpočtového období, v tom případě obec hospodaří podle tzv. provizoria, tím se rozumí rozpočet podle skutečnosti stejného období předešlého rozpočtového období nebo předpřipravený, v tu chvíli ještě neschválený, rozpočet na dané období, přičemž způsob hospodaření podle provizoria je v pravomoci zastupitelstva obce, uvádí Provazníková a Sedláčková (2009).

Obec Jirny na svých oficiálních webových stránkách zveřejňuje rozpočet obce od roku 2006 do současnosti. Z pravidla jsou zveřejněny provizoria rozpočtu, návrhy rozpočtu i vyhodnocení rozpočtu za každý rok. Za některé roky zde však najdeme pouze některé z těchto tří dokumentů. V případě chybějícího provizoria či návrhu bych neviděla žádný problém, protože v rámci vyhodnocení rozpočtu za daný rok jsou uvedeny i informace z návrhu. V případě chybějících vyhodnocení rozpočtu je to trochu komplikovanější, protože nevíme, k jakým transakcím ve skutečnosti za daný rok došlo. Nutno také podotknout, že obec Jirny nedělí své hospodaření na běžné příjmy/výdaje a kapitálové příjmy/výdaje, jak je zmíněno v kapitole 4.3.3.1, což činí všechny dokumenty méně přehledné.

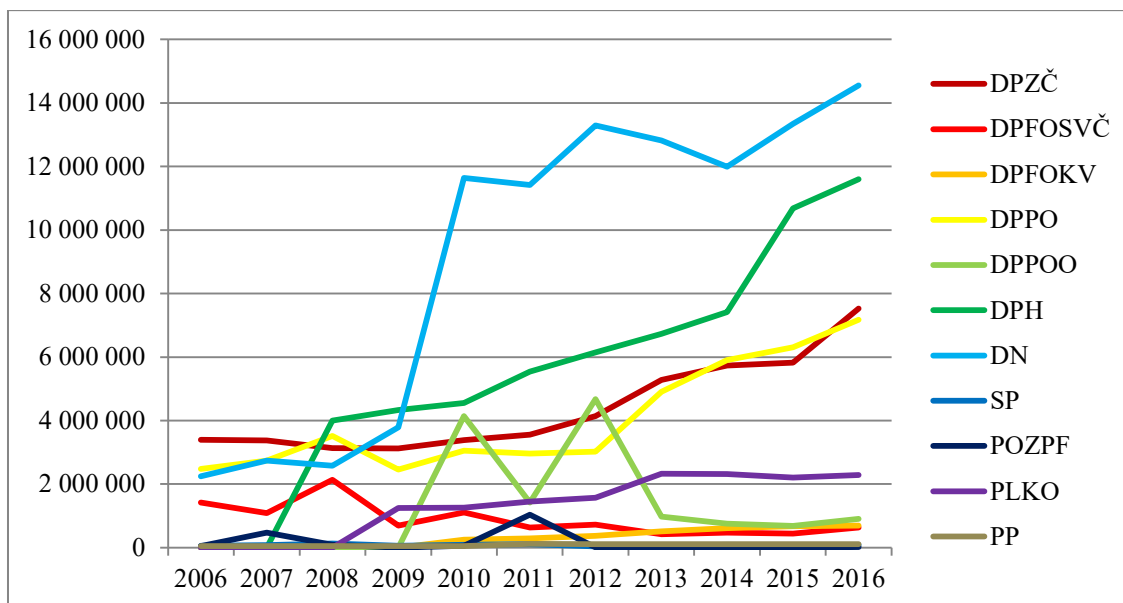
V následující části pracuji především s dokumenty vyhodnocení rozpočtu – závěrečnými účty, tedy dokumenty, které zahrnují informace z návrhu rozpočtu, předpokládané transakce stanovené v počátku roku, a informace o skutečně provedených transakcích za daný rok, tedy shrnutí k 31. 12. daného roku. Za roky, kdy není dostupné vyhodnocení rozpočtu, konkrétně roky 2017 a 2018, pracuji pouze s návrhem rozpočtu.

4.3.3.2 Příjmy

4.3.3.2.1 Daně a poplatky

Tato část se zaměřuje na daně a poplatky, které tvoří část příjmu obce a to především proto, že se zde nachází položky opakující se každý rok, můžeme je tedy porovnat a hodnotit určité změny, případně je dát do spojitosti se změnami v obci. Pro tuto část pracuji pouze s daty uvedenými v závěrečném účtu, protože data v návrhu rozpočtu by mohla celkový pohled zkreslovat. Vzhledem k tomu, že závěrečné účty nejsou dostupné z let 2017 a 2018 a závěrečný účet za rok 2019 má jinou strukturu než za roky předchozí, konkrétně není rozepsán do podrobností jako za roky předchozí, rozhodla jsem se, že využiji pouze datovou řadu od roku 2006 do roku 2016.

Ne všechny daně a poplatky, které jsou uvedeny v závěrečných účtech obce, jsou zde zahrnuty, v některých případech z důvodu jejich nekonstantnosti v ostatních z důvodu absence vypovídající hodnoty a o změnách v obci (například poplatek za výherní hrací přístroje). Sledovanými položkami jsou daň z příjmů ze závislé činnosti (DPZČ), daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (DPFOSVČ), daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (DPFOKV), daň z příjmů právnických osob (DPPO), daň z příjmů právnických osob za obce (DPPOO), daň z přidané hodnoty (DPH), daň z nemovitosti (DN), správní poplatky (SP), poplatky za odnětí ze zemědělského půdního fondu (POZPF), poplatky za likvidaci komunálního odpadu (PLKO) a poplatky za psy (PP). Tyto položky jsem zpracovala do shrnujícího grafu 4.

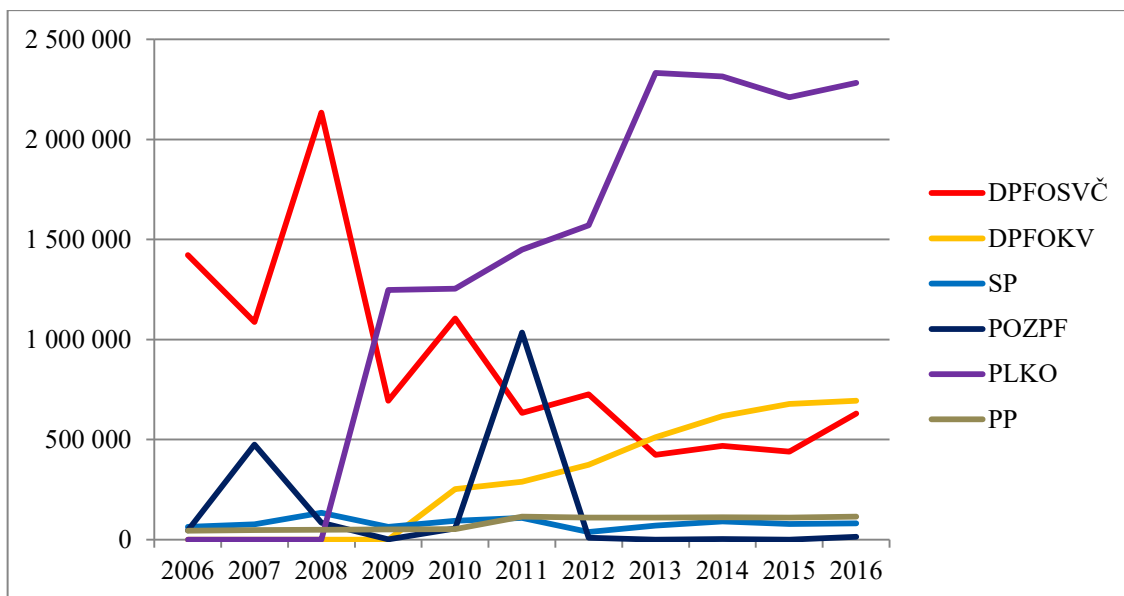

Graf 4: Vývoj příjmů z daní a poplatků obce Jirny

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 4 lze vidět, že největší podíl na příjmech obce má, od roku 2009, mezi daněmi a poplatky jednoznačně daň z nemovitosti. Tento konkrétní případ odráží růst obce během let. Křivka poukazuje na rapidní nárůst zástavby právě v roce 2009, kdy příjmy za daň z nemovitosti stouply z necelých 4 000 000 Kč na téměř 12 000 000 Kč a od té doby stále převážně stoupají. Dalším významným příjmem v této kategorii je daň z přidané hodnoty, následuje daň z příjmů ze závislé činnosti a daň z příjmů právnických osob. V letech 2010 a 2012 byly nezvykle vysoké i částky vycházející z daně z příjmu právnických osob za obec.

Vzhledem k řádovým rozdílům mezi jednotlivými položkami jsem původní graf upravila, tedy odstranila jsem položky řádově vyšších příjmů, aby bylo možné rozebrat i ostatní, které na původním grafu nejsou dobře čitelné.

Graf 5: Vývoj příjmů z daní a poplatků obce Jirny – nízké hodnoty Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 5 lze vidět, že v letech 2008 a 2012 došlo ke skokovému nárůstu částky za poplatky za likvidaci komunálního odpadu, což v roce 2008 odráží příliv nových obyvatel do obce, v roce 2012 to souvisí spíše se zvýšením poplatku samotného, protože v té době k nijak výraznému nárůstu obyvatel nedošlo, viz kapitola 4.3.1.1.1. Další položkou je daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Tato křivka ukazuje nárůst v roce 2008 a následný značný propad, od té doby celkově spíše klesá. To je může být způsobeno ekonomickou krizí v roce 2008, kdy mohlo dojít k ukončení činnosti některých subjektů v důsledku nepříznivé ekonomické situace. Skutečnost, že od té doby křivka spíše klesá, může mít důvod v tom, že nově přichází, pokud podnikají, nezmění své trvalé bydliště, většinou k tomu dochází, protože se chtějí vyhnout zbytečným administrativním procesům, nebo do obce drobní podnikatelé vůbec nepřichází. Křivka vztahující se k poplatkům za odnětí ze zemědělského půdního fondu ukazuje nárůst v roce 2007 a v roce 2011. To opět poukazuje na dobu, kdy se rozšiřovala zástavba na území obce, domnívám se, že v obou případech se jedná především o oblasti na severu obce, které byly ze ZPF odňaty z důvodu stavby místní komerční zóny, tuto domněnku mi následně potvrzuje i starosta obce. Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů konstantně stoupá. Příjmy z poplatků za psy mírně stoupají, to spojuji s nárůstem obyvatel, tedy potenciálně i psů, jakožto domácích mazlíčků. Správní poplatky jsou s drobnými odchylkami stále stejné.

Co se týká ostatních příjmů, tedy dotací, příspěvků, půjček či jiných příjmů, zde je poněkud těžší určit nějaké vztahy, protože se jedná o příjmy nepravděelné a položky, které se opakují nijak neodráží změny obyvatel v obci. Z tohoto důvodu v následující části uvádím spíše příjmy, které jsou něčím zajímavé a především ty, které měly přímý účel a můžeme je přesně spojit s konkrétními změnami, které do obce přinesly.

V roce 2009 obdržela obec dotaci na zřízení CzechPOINT (viz kapitola 4.3.1.3) ve výši 79 837 Kč. O tři roky později získala dotaci na výsadbu a rozšíření ploch veřejné zeleně (viz kapitola 4.3.2) ve výši 3 470 232 Kč, k tomu záruku ve výši 350 000 Kč. Ve stejném roce obec dostává i dotaci určenou k intenzifikaci čističky odpadních vod (viz kapitola 4.3.2) odpovídající 7 000 000 Kč, ke stejnému účelu získává dotaci i v roce 2014, tentokrát ve výši 3 864 582 Kč. Následující rok v příjmech obce najdeme doplatek dotace na intenzifikaci čističky odpadních vod, 16 899 Kč, dále dotaci na projekt *Jirenskou stezkou*, 125 392 Kč, a v neposlední řadě dotaci na revitalizaci kaštanové aleje (viz kapitola 4.3.2), 594 902 Kč.

Z webových stránek obce Jirny (2021d) můžeme zjistit, že výše zmíněná obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně byla spolufinancována Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životního prostředí, intenzifikace čističky odpadních vod v roce 2014 byla spolufinancována Evropskou unií – Fondem soudržnosti a opět Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí. Projekt *Jirenskou stezkou* spolufinancovala Evropská unie, tentokrát z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Revitalizace kaštanové aleje je, stejně jako již zmiňovaná intenzifikace čističky odpadních vod, spolufinancována Evropskou unií – Fondem soudržnosti a Státním fondem životního prostředí v rámci Operačního programu Životního prostředí.

Mimo výše zmiňované závěrečné účty nutno zmínit i projekt *Navýšení kapacity separovaného sběru odpadů v obci Jirny*, který byl v roce 2019 taktéž spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí, jak uvádí obec Jirny (2021d). Tato dotace od Evropské unie ve výši 2 021 003 Kč umožnila obci zajistit sběrné nádoby na separaci odpadu ke každému číslu popisnému v obci (více viz kapitola 4.3.2.1) a velkoobjemové kontejnery na separaci biologicky rozložitelných odpadů.

Obec samozřejmě vykazuje i některé pravidelné příjmy, v závěrečném účtu se objevují z této kategorie položky jako *kultura, bytové hospodářství, pohřebnictví* či *nájemné*.

4.3.3.3 Výdaje

K rozboru výdajů přistupuji podobně jako v předchozí kapitole 4.3.3.2, protože stejně jako ve výše zmíněném případě ani výdaje nejsou vždy konstantní, takže se nedají dobře porovnávat. Opět tedy zmíním výdaje způsobené konkrétními změnami v obci.

V roce 2006 investovala obec do protihlukového valu (viz kapitola 4.3.1.2.5) 61 026 Kč (nutno podotknout, že je u této položky poznamenáno dostavba, z čehož předpokládám, že stavba valu započala již dříve, avšak z předchozích let nejsou dostupné záznamy o hospodaření obce), o dva roky později pak za stejným účelem vydala 101 150 Kč a v roce 2009 ještě dalších 153 867 Kč, ten rok dává obec 146 370 Kč na intenzifikaci čističky odpadních vod. V roce 2011 je i na straně výdajů znát dotace na intenzifikaci čističky odpadních vod, kdy obec dává 6 535 159 Kč právě na tyto účely, o rok později ještě dalších 186 000 Kč opět na zmíněnou intenzifikaci a v roce 2013 dalších 239 631 Kč se stejným účelem. V roce 2014 se ve výdajích odráží další dotace na intenzifikaci čističky odpadních vod, tentokrát v plné výši 3 864 582 Kč, přičemž zarážející je, že tato položka obsahuje poznámku *vl.* (kterou chápu tedy jako *vlastní zdroje*) a u stejné položky s poznámkou *dot.* (*dotace*) je uvedena 0 Kč. Tento nesoulad si vysvětluji dvěma možnými způsoby - obec zafinancovala intenzifikaci z vlastních zdrojů a dotaci obdržela následně, nebo se jedná o pouhou chybu z nepozornosti. Osobně si myslím, že pravdivá je spíše první možnost, avšak nemám zkušenosti se sestavováním závěrečných účtů za hospodaření obce a nevím, jestli by tato situace byla možná zaznamenat právě tímto způsobem, či ne. Ve stejném roce se na straně výdajů objevuje i 107 050 Kč za projekt *Jirenskou stezkou*, opět s poznámkou *vl.* (*vlastní zdroje*), avšak tentokrát je to pochopitelné, protože dotaci na tento projekt obdržela obec až o rok později. V roce 2014 se také objevuje položka *výkup pozemků pro ZŠ – II. stupeň* ve výši 6 500 000 Kč. V roce 2015 se opět objevují výdaje za čističku odpadních vod, 183 453 Kč, dále dokončení projektu *Jirenskou stezkou*, 23 348 Kč, a přibývá další položka zmíněná již v předchozí kapitole, tedy revitalizace

kaštanové aleje, zde je uvedených 594 902 Kč z dotací a dalších 241 010 Kč ze zdrojů obce. V posledním sledovaném roce, 2016, za zmínění opět stojí položka *čistička odpadních vod*, tentokrát s částkou 794 248 Kč.

Obecně Jirny využívají financí jako prostředků k získání, budování či zlepšení konkrétních projektů. Finance se ale dají také využívat jako nástroje k docílení určitých záměrů, jako ideální příklad se nám nabízí odpadová problematika obce. Jak je již popsáno v *kapitole 4.3.2.1*, obec se dlouhodobě potýká s odpadem na veřejných prostranstvích, stejně jako se špatným přístupem k třídění odpadu ze strany občanů. Kromě informačních sekcí týkajících se správného nakládání s odpadem v rámci obce či jeho třídění v *Jirenském zpravodaji* využila obec dotace Evropské unie (viz *kapitola 4.3.3.2*) a pořídila nádoby na tříděný odpad (papír, sklo, plast) pro každé číslo popisné, které poskytuje svým občanům zdarma, tímto se jim snaží usnadnit třídění odpadu a zároveň přimět, co nejvíce z nich, aby skutečně odpad třídili. Tento ilustrační příklad je bohužel jediným případem, kdy obec využívá finance jako nástroj.

Celkově nutno podotknout, že vedení obce informuje své občany o hospodaření obce nejen prostřednictvím webových stránek, ale i prostřednictvím místního měsíčníku. Zajímalo mě tedy, jestli občané samotní se nějak více zajímají o hospodaření obce. Všichni mí informátoři se svěřili, že se tímto tématem nijak zvlášť nezaobírají, někteří z nich si přečtou právě v *Jirenském zpravodaji* zběžně, jak obec nakládá s penězi a mají určitou představu, jak hospodaření obce vypadá, do čeho se investuje a podobně, ale nikdo z nich se o hospodaření obce nezajímá ve větších podrobnostech.

Samozřejmě nejen obec vkládá finance do svého celkového vzhledu a vybavení. Důležitou součástí společenského dění v současné době je sál Kvapík U Antošů (viz *kapitola 4.3.1.3.2*) a právě o financování rekonstrukce tohoto sálu se postarali sami občané. Sdružení Otevřených Srdcí zakládá v roce 2017 crowdfundingovou sbírku právě na rekonstrukci Kvapíku, kde se nakonec vybralo 360 400 Kč a díky tomu bylo možné rekonstrukci zrealizovat. Dalším projektem, který zajistil místní spolek, konkrétně Jirny Living, je dětské hřiště na Výsluní, to vzniklo díky dotaci Evropské unie.

Pro mě osobně byla tato kapitola na zpracování pravděpodobně nejtěžší, protože na rozdíl od ostatních pilířů, kde si dovolím tvrdit, že mám určitý znalostní základ a představu, jak by co mělo vypadat, v tomto případě byly mé vstupní znalosti mizivé. I z toho důvodu jsem zařadila na začátek kapitoly krátký úvod do celého rozpočtu obce a rozpočtového procesu samotného. Dalším důvodem je poměrná nepřehlednost dokumentů ve smyslu nekonstantnosti jednotlivých položek a jejich názvů, stejně jako jejich řazení v závěrečném účtu. Nutno také podotknout, že v některých letech se v závěrečném účtu objevují částky, a to ani ne všechny, uvedené s dvoumístným desetinným číslem, s halíři, což přehlednosti při srovnávání jednotlivých let nepřidává. V konečném důsledku je pochopitelné, že se občané o hospodaření obce nezabývají.

4.3.3.4 Shrnutí

Dokumenty vztahující se k rozpočtu obce jsou bohužel dostupné až od roku 2006, a ne vždy jsou uvedeny závěrečné účty. Postupný růst obce ve sledovaném období se dobře odráží především na dani z nemovitosti, dále na poplatku za odnětí ze zemědělského půdního fondu, který se pojí především s výstavbou skladových hal.

Mnoho realizovaných projektů bylo spolufinancováno Evropskou unií, například projekty týkající se revitalizace či rozšiřování zeleně, odpadového hospodářství obce nebo čističky odpadních vod.

Většina financí je přerozdělována obcím na základě počtu obyvatel, proto je pro obec důležité, aby se nově příchozí hlásili k trvalému pobytu, přesto tomu tak ne ve všech případech je. I toho si je vedení obce vědomo a snaží se občany motivovat, aby se k trvalému pobytu v obci přihlásili.

4.3.4 Lidský pilíř

4.3.4.1 Aspekty ovlivňující kvalitu života

Lidský pilíř se neodmyslitelně pojí s kvalitou života. Kvalita života je, jak je uvedeno v kapitole 3.6, velmi komplexní, tím i velmi komplikovanou oblastí a je mnoho přístupů či názorů, jak ji zkoumat, případně měřit. Jsem si vědoma, že samotné zkoumání kvality života v konkrétní obci by vydalo na samostatnou diplomovou práci,

proto se v této části nesnažím obsáhnou všechny aspekty zasahující do kvality života, spíše se snažím o její nastínění, respektive poukázání na některé z nich, které ji mohou v tomto případě ovlivňovat.

Vycházím z šesti domén dotazníku WHOQOL – *fyzický stav, prožívání/psychický stav, nezávislost, sociální vztahy, prostředí a spiritualita*. Konkrétně pracuji se dvěma ze zmíněných, a to s doménami *sociální vztahy* a *prostředí*, to jsou oblasti, které se pojí s okolím, sociálním i fyzickým, a je tedy možné určit, které aspekty v obci mohou na ně mít vliv.

Sociální vztahy zahrnují, mimo vztahů rodinných, i vztahy přátelské. V této oblasti mohou být například místní spolky velmi přínosné. Jak je již popsáno v kapitole 4.3.1.5, spolků je v Jirnech opravdu mnoho a pokrývají širokou paletu možností, od sportovních (TJ Sokol Jirny, SK Viktorie Jirny, Tenisový klub Jirny), přes společné záliby (Veteran car club Nové Jirny, Divadelní ochotnický spolek Jirny), až po spolky, které se snaží obohatit obec jako celek (Sdružení Otevřených Srdcí, Občané obci Jirny a Nové Jirny, Občanské sdružení Jirny Living). Právě přes společné zájmy si často nacházíme i nové přátele. Další příležitostí, kde poznat nové lidi jsou společenské a kulturní akce, ani o ty není v Jirnech nouze (viz kapitola 4.3.1.6)

Důležité je zde zmínit, že vztahy nemusí mít vždy pouze pozitivní vliv. Pokud se pohybujeme ve společnosti, kde pocítujeme určité napětí či dokonce nepřátelské vztahy, tak to jednoznačně kvalitu života snižuje. Komplikované vztahy v obci jsou podrobněji popsány v kapitole 4.3.1.7.

Doména *prostředí* označuje pocit bezpečí jako jeden z aspektů kvality života. V souvislosti s pocitem bezpečí, respektive pocitem ohrožení zmiňuje jeden z informátorů především nadměrnou dopravu v obci a nedostatečná opatření vztahující se k bezpečnosti chodců. „No tak neberme bezpečnost jenom toho jestli tady někdo někoho přepadá, to asi ne, ale berme třeba bezpečnost na silnicích. Jak se děti dostávají do školy. Což třeba je, ono to souvisí s dopravní obslužností, (...) dole u zámku by se měl dělat [světelný přechod], což je vlastně příchod od Nových Jiren a částečně od Šestajovic k nové škole, tam třeba není (...) pro dokreslení, vloni i předloni se s tím začínalo se dělala bezpečné přechody akce a to bylo, že chodili rodiče hlídat ten přechod a zastavovali dopravu. (...) tam je to skutečně šílený ve smyslu toho, že (...) není vidět ani na jednu stranu, takže ten, kdo tam jde, tak nevidí vůbec nic a je to

v křižovatce, takže hrozný, ale mělo by se to zlepšit. Když jdou děti, teď už je mezi Jirnama a Novýma Jirnama přechod, ale loni třeba v září, loni nebo předloni, auto srazilo holčinu U Antošů (...) Protože v Jirnech nemáte parkoviště, u INCčka teda, ale jinak všichni stojej (...) u silnice, což je zase špatně, tady třeba směrem k Výsluní nejsou chodníky, takže tam jdou děti do školy, obcházej auta a samozřejmě, když obcházíte auto, tak si nevšimnete jinýho auta, ne že by se tady něco stalo, ale jsou to věci, který podle mě tady nebyly řešený a byly nedocenený.“ (Tomáš, 2021) Hanušová (2021) k tomu dodává, že vedení obce si je těchto nedostatků vědomo, snaží se situaci zlepšovat, ale bohužel nejde dělat vše najednou. Hanušová (2021) potvrzuje, že na výše zmiňovaném přechodu u zámku se pracuje a k absenci chodníků v některých částech obce dodává, že i ty obec plánuje, avšak je nutné budovat chodníky postupně a systematicky, proto se začalo od centra obce a postupně se chodníky rozšiřují i do ostatních oblastí. Tomáš (2021), mimo dopravní, zmiňuje vykrádání zahrad v některých částech obce, o kterém se doslechl, i to může v některých občanech vyvolat strach a snížit tak pocit bezpečí a s tím spojenou kvalitu života.

Dalším aspektem spadajícím pod doménu *prostředí* je například infrastruktura inženýrských sítí, v čemž obec udělala od počátku devadesátých let obrovský pokrok. „V tom roce 1990 tady v podstatě kromě začátku vodovodu, který byl budován ještě před rokem 1989, ale ten tam byl budován jen jako hlavní řád v obci Nové Jirny a blížil se teprve sem k Jirnům, takže tady v podstatě žádné inženýrské sítě nebyly, takže postupem času se postavily všechny inženýrské sítě, to znamená vodovod, kanalizace, plynovod. (...) Co se týče elektřiny, tak před těmi třiceti lety tady byla elektřina tažena po starých nevyhovujících dřevěných sloupech, stačil jen trochu větší vítr a byl problém (...) tyto problémy jsou dnes již pryč.“ (Skořepa, 2021)

I dostupnost a kvalita zdravotnické péče má vliv na kvalitu života. V Jirnech se od roku 2007 nachází Centrum zdravotní péče, které zajišťuje komplexní služby v této oblasti (viz kapitola 4.3.1.3.1). „To středisko je výborný, je tam X lékařů, který člověk potřebuje na jednom místě, plus lékárna, to je velký plus pro obec, nemusím nikam lítat. Dřív to bylo komplikovanější, lékař poslal na rentgen a museli jsme se objednat támhle v deset kilometrů vzdáleným městě, což dneska se všechno koná na jednom místě.“ (Eva, 2021)

Důležitá pro jedince je také možnost získávat nové informace, týká se možnosti rozšiřovat své znalosti či přehledu o dění ve světě i na místní úrovni, spadají sem také klepy, které se doslechneme od známých. Obec Jirny pro své občany vydává *Jirenský zpravodaj*, který informuje o dění v obci, ale i v blízkém okolí, zároveň informace sdílí na svých oficiálních webových stránkách, v mobilní aplikaci či na úřední desce. Sdružení Otevřených Srdcí pořádá besedy (viz kapitola 4.3.1.6), které opět mohou být v této oblasti přínosné. V případě klepů je důležitá lidská interakce, pokud pomineme příležitosti každodenní (setkání v obchodě, při vyzvedávání dětí ze školy atd.) je důležité pro přenos těchto informací i místo či příležitost k setkávání. V případě Jiren se jedná především o Hostinec U Antošů, fotbalové hřiště či hřiště dětské. Právě míst k setkávání v Jirnech podle některých informátorů není dostatek. Například Tomáš (2021) uvádí, že by v Jirnech uvítal park, který zde není. Naopak o příležitosti k setkávání nouze není (viz kapitola 4.3.1.6).

Také při osobní realizaci či trávení volného času mohou být přínosem místní spolky nebo jimi pořádané kulturní a společenské akce. V tomto ohledu nutno zmínit i základní uměleckou školu, která se v obci nachází.

I životní prostředí má své místo v doméně *prostředí*. Patří sem například hluchost, stav místního ovzduší, místní klima či samotný vzhled prostředí. Všechny tyto aspekty jsou podrobněji rozebrány v kapitole 4.3.2.

V neposlední řadě nutno zmínit dopravu, tedy možnosti dopravy. V Jirnech většina obyvatel využívá především osobních automobilů, problémy s tím se pojící jsou uvedeny v kapitole 4.3.2.3. Důležitá ovšem je i veřejná doprava, která se za posledních třicet let jednoznačně zlepšila. „Zlepšila se doprava, kdysi sem jezdila hromadná doprava jednou za dvě hodiny, potom jednou za hodinu, dneska sem jezdí každou půl hodinu a ve špičce třeba po deseti minutách“ (Hanušová, 2021) Některým obyvatelům to přijde dostačující, například Eva (2021), která veřejnou dopravu využívá, uvádí, že jí vyhovuje a nic by neměnila. Spokojen s ní je například i Jan, na druhou stranu podle Tomáše (2021) by intervaly mezi autobusy mohly být kratší.

Jednou z otázek, které jsem během rozhovoru pokládala byla: *Jste obecně spokojen/a v Jirnech?* Všichni z tázaných odpovídali kladně. Někteří měli určité

výhrady (například chování některých obyvatel, kapitola 4.3.1.7; nedostatečná vybavenost obce, kapitola 4.3.1.3), ale zmiňovali i naopak co se jim na obci naopak líbí (například rozvoj obce za uplynulých třicet let; přátelé, které v obci mají; poloha obce).

4.3.4.2 Shrnutí

Kvalitu života v obci může ovlivňovat mnoho aspektů – vybavení obce, společenský život v obci, možnosti trávení volného času, pocit bezpečí, mezilidské vztahy v obci, stav životního prostředí či možnosti dopravy. Navzdory určitým výhradám k jednotlivým oblastem lidé žijící v Jirnech uvádí, že jsou v obci převážně spokojeni.

4.3.5 Shrnutí

Dlouhodobým trendem je stěhování z města do přírody či její blízkosti, problém ovšem nastává v případě, když se máme vzdát našich standardů spojených s životem ve městě – pracovní pozice, široké škály služeb i volnočasového vyžití. Dochází tedy k tomu, že se lidé stěhují na vesnice, které se nachází v zázemí velkých měst, což pro ně spojuje oba světy – výhodu domu se zahradou, která představuje výše zmiňovanou přírodu a blízkost města, kam mohou dojíždět, ve většině případů osobním automobilem, za prací, službami či jiným vyžitím. Jednou z těchto vesnic jsou právě Jirny. Malá obec nedaleko Prahy, která si ovšem stále zachovává aspekty venkovského charakteru a tím láká nově příchozí.

Rozšiřování zastavěných ploch na základě přílivu obyvatel či na základě podnikatelských záměrů je velkým problémem, se kterým se malé obce v zázemí velkých měst potýkají. Z této zástavby pak plynou jak výhody, tak i nevýhody. Jedním z negativních dopadů je trvalé, popřípadě těžko návratné, znehodnocení značné plochy zemědělské půdy, dále nadměrná doprava přicházející s rezidenční i komerční suburbanizací, která mimo jiné přispívá ke zvyšování imisí v obci. Nově vzniklá výstavba může ovlivňovat také místní mikroklima. Kromě zmíněných důsledků v oblasti životního prostředí může mít zastavování ploch negativní vliv i na sociální interakce v obci, může rozdělovat obec podle názorů na danou výstavbu a podněcovat tak rozpory mezi obyvateli či může dojít k separaci nově vzniklých čtvrtí. Naopak

pozitivní vliv může mít suburbanizace na ekonomickou stránku obce. V první řadě, obce jsou financovány na základě počtu obyvatel, tedy čím více obyvatel obec má, tím více finančních prostředků dostane. Dalším příjmem, který výstavba přináší, rezidenční i komerční, je daň z nemovitosti.

S vyšším počtem obyvatel přichází i tlak na vybavení obce. Nově příchozí sice většinu času tráví ve městě, avšak jejich děti ne. Vzniká tak potřeba vyšších kapacit vzdělávacích institucí i prostor pro volnočasové aktivity dětí. S tímto nutným rozvojem obce se pojí nemalé výdaje a zde narážíme na problém – je zcela běžným jevem, že se nově příchozí v místě nepřihlásí k trvalému pobytu, což se odráží na financování obce. Obec ovšem potřebuje prostředky pro zajištění potřebné infrastruktury a nemůžeme se divit, že následně souhlasí s komerční výstavbou na svém území, byť na úkor zemědělské půdy, s vidinou vyšších finančních prostředků a zároveň potenciálních pracovních pozic pro své obyvatele.

Pro zastupitelskou demokracii je klíčovým faktorem důvěra. Vybíráme své zástupce, protože jim věříme, že se budou rozhodovat správně a v našem zájmu. Na úrovni lokální to platí dvojnásob – své zastupitele většinou známe osobně, víme, jací jsou, jak se chovají, jaké mají názory, proto jim dáváme pravomoc rozhodovat za nás. Zvládnout rychlý nárůst obyvatel a přizpůsobit mu vybavení a fungování obce je pro její vedení nelehký úkol. Na druhou stranu, už v momentě, kdy obec schvalovala změny v územním plánu, které podněcovaly rozvoj rezidenční suburbanizace, mělo její vedení předvídat následný vývoj. Je naprosto přirozené, že starousedlíci spíše důvěřují starousedlíkům, protože jim vyhovuje, jak obec doposud fungovala a nemají potřebu větších změn, naopak nově příchozí se spíše ztotožní s nově příchozími, kteří mohou mít jiný pohled na to, jak by obec měla či mohla v budoucnu vypadat.

Vzhled a atmosféru obce neutváří pouze její vedení, ale i obyvatelé samotní. Tím spíše, pokud jsou členy některého z místních spolků. Právě spolky mají značný vliv na volnočasové vyžití a vztahy v obci. Kromě fungování spolků samotných, tím, že sdružují jedince se stejnými zájmy či stejným cílem a vytváří tak pocit sounáležitosti, často zajišťují i společenské či kulturní akce pro veřejnost, poskytují tak příležitosti k setkávání místních a tím posilují vzájemné sociální vazby v obci. Některé ze spolků svou činností neposilují pouze vztahy mezi obyvateli, ale také tradice spojené

s venkovským charakterem obce, jiné se snaží svou činností zlepšit vybavenost obce projekty, na které vedení obce nestačí.

Společenský život je to, co může mnohým nově příchozím na vesnici chybět – výstavy, divadelní představení, filmové projekce, koncerty a jiné. V tomto ohledu jsou hlavními aktéry především výše zmíněné místní spolky, které se snaží i tyto zážitky obyvatelům poskytnout a podpořit je tak v trávení volného času v místě bydliště nikoliv ve městě. Tím, jak je již výše zmíněno, posilují sociální interakce mezi obyvateli. Mimo spolky do oblasti společenského života v obci vstupuje i soukromý sektor, který poskytuje místním například taneční kurzy či workshopy.

Pro venkovské oblasti či obce s venkovským charakterem jsou typické blízké vztahy mezi obyvateli. Všichni se vzájemně znají – pokud někoho neznáte osobně, znáte ho alespoň od vidění či jste o něm něco zaslechli od známých. Všichni se vzájemně zdraví – i kdyby jen ze zvyku. Všichni si navzájem pomáhají – ať už zjiště či neziště, ale většinou víme, že jeden soused umí opravit sekačku, druhý má přívěsný vozík, který je ochoten nám půjčit a například Marie z ulice nad námi je švadlena, takže si u ní můžeme nechat spravit kabát. Ne se všemi musíme mít nutně vřelé vztahy, ale ve většině případů se nějak dohodneme. Naopak prostředí města je převážně anonymní. Neznáme ani své sousedy, natož někoho z ulice nad námi. Pokud se tedy člověk z města přestěhuje na vesnici má dvě možnosti – pokračovat v anonymitě i tam (tráví tedy většinu času ve městě a když přijede domů, tak se pohybuje většinu času pouze na svém pozemku), nebo se začlenit mezi místní (začne se bavit se sousedy nebo občas zajde do hospody, kde se seznámí s dalšími spoluobčany). V případě obcí, které se potýkají se skokovým přílivem obyvatel, kde vznikají celé nové čtvrti se však můžeme setkat i s částečnou či úplnou separací těchto dvou světů v rámci jedné obce. Pokud se člověk z města přistěhuje do takové čtvrti, začne se bavit se sousedy, kteří se také v nedávné době přistěhovali, mají podobný způsob života nebo podobně staré děti je jasné, že si s nimi bude rozumět více než s důchodkyní z původní zástavby obce, se kterou se potká cestou na poštu. A pokud ji nepozdraví jako první, což pro lidi z města není vždy typické, ani ona ho zdravit nebude, protože ho doposud ve vsi neviděla a nemůže ho tak automaticky zařadit do kategorie místních. Samozřejmě toto není pravidlem – je mnoho míst či příležitostí, kde se mohou nově příchozí setkávat se starousedlíky a navazovat tak nové kontakty, to už je ovšem individuální a záleží, zda o to jedna či druhá strana má zájem.

Jednou z oblastí, na které má suburbanizace negativní vliv, je jednoznačně životní prostředí. Primárně si většina z nás v této souvislosti vybaví zastavování půdy. Jinak tomu není ani u samotných obyvatel těchto obcí. Mnoho z nich usiluje o to, aby na území obce už nevznikaly další haly pro komerční účely a jako hlavní důvod uvádí právě zástavbu zemědělské půdy vysoké kvality, která se další výstavbou znehodnotí. Kdo z nich ale řešil dilema *stavět, či nestavět* v případě svého vlastního domu? I ten přece vznikl na původně zemědělské půdě stejné kvality. V této souvislosti opět narážíme na problém zmiňovaný výše – mnoho z místních zde nemá hlášené trvalé bydliště a tím omezuje financování obce, zároveň ale stále vyžaduje určitou úroveň jejího vybavení, v tu chvíli je jasné, že obec se bude snažit zajistit finance jinde a jednou z možností je právě schválení komerční výstavby na svém území. Dalším negativním důsledkem je nadměrná doprava. Ta je způsobena jak nákladními vozidly, která jsou součástí provozu komerčních hal, tak nadbytečným množstvím osobních automobilů, protože je pohodlnější a někdy i časově výhodnější zvolit tento způsob cesty do práce, z práce či za zábavou než využít veřejné dopravy. Z toho plyne nejen zvyšování koncentrace škodlivých látek v obci, tedy znečišťování životního prostředí, ale i zatěžování dopravní infrastruktury či zvyšování rizika dopravních nehod. Všechny zmíněné aspekty mohou dále negativně ovlivňovat celkovou kvalitu života obyvatel obce.

Na problematiku spojenou s financováním obcí jsme výše narazili již několikrát. Obce jsou financovány na základě počtu obyvatel přihlášených k trvalému pobytu v dané obci. Dalšími příjmy jsou daně a poplatky, z nichž nejdůležitější položkou je daň z nemovitosti, dotace či půjčky. Problematická je především první položka, tedy počet hlášených k trvalému pobytu. Není totiž výjimkou, že mnozí obyvatelé, kteří bydlí v obci, zde hlášeni nejsou, což následně omezuje financování obce. Důvodů může být několik – někteří nechtějí trávit svůj čas byrokratickými procesy, někteří by si i bydliště změnili, ale podnikají (a to už by zase bylo zbytečně moc administrativy) a někteří prostě jen nechtějí. Obec se v tomto případě může jen těžko bránit. Jednou z možností, jak alespoň částečně korigovat tuto situaci jsou podmínky pro přijetí do některé ze vzdělávacích institucí, jejichž provozovatelem obec je. Důsledkem nehlášených obyvatel, tedy nedostatečného financování, může být následné podporování další výstavby v obci, protože právě daň z nemovitosti je důležitou položkou na straně příjmů obce. To se ovšem zase nelíbí obyvatelům obce, kteří se přistěhovali do obce s vidinou

venkova a přírody, nikoliv hal a záplavy rodinných domů ze všech stran. *Tak proč tedy obec nevyužívá více dotací? Vždyť dnes je možné získat dotaci téměř na vše...* Jedním důvodem může být nezkušenost pověřených lidí v této oblasti, druhým důvodem může být jejich nedostatečný počet, způsobený mimo jiné opět nedostatkem finančních prostředků. Obci tak v některých případech mohou pomoci například spolky, které také mohou získat dotace na své projekty, nebo samotní obyvatelé v rámci sbírky a přispět tak k celkovému vybavení obce.

Na kvalitu života může mít suburbanizace jak pozitivní, tak negativní vliv a většina z těchto vlivů je již zmíněna výše v této kapitole. Může totiž do obce přivést jedince, kteří budou chtít zlepšovat její celkovou úroveň – založí spolek, budou pořádat společenské a kulturní akce, začnou v obci provozovat nové restaurační zařízení či nabízet novou službu, která v obci doposud scházela. Tím poskytnou nové možnosti místním v jejich osobní realizaci, společenském životě či posilování sociálních vazeb. Komerční suburbanizace může přinést do obce nové pracovní příležitosti. Tyto příklady jsou ukázkou aspektů, které mohou zvyšovat kvalitu života místních. Na druhou stranu jsou i důsledky suburbanizace, které působí na kvalitu života opačně – negativně. Zastavování půdy, nadměrná doprava, dopravní bezpečnost, znečišťování životního prostředí, hluková zátěž, ale i samotný pocit přehlcenosti obce, který mohou mít starousedlíci, pocit nejistoty (jak se vlastně bude obec dál vyvíjet, jaké bude vedení po příštích volbách apod.), napjatá atmosféra v obci, kvůli sporům o další výstavbě a mnoho dalších. Vše, co zde bylo uvedeno, bylo zjištěno nebo potvrzeno empirickým výzkumem a platí v plné míře pro obec Jirny.

Na základě všech poznatků jsem vytvořila SWOT analýzu (*tabulka 5*). Obec Jirny má ve svém strategickém plánu z roku 2018 SWOT analýz hned několik – jednu základní a šest věnujících se konkrétním oblastem. Mnou vytvořená SWOT analýza není tedy odborně zpracovaným nástrojem pro vedení obce, k tomu bych potřebovala mnohem více informací a zkušeností s touto problematikou a také kvantifikace jednotlivých údajů, je spíše schématickým naznačením celé práce a zahrnuje i položky, které vedení obce nemůže ovlivnit, přesto však může být vedení obce v některých ohledech užitečná.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • lokalita 	<ul style="list-style-type: none"> • nadměrná doprava

<ul style="list-style-type: none"> • vzdělávací instituce • spolky • společenský život • blízkost přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • dopravní bezpečnost • restaurační zařízení (/služby) • zelené plochy • omezené pracovní příležitosti
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • blízkost Prahy • napojení na strategické komunikace • veřejná doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • zástavba zemědělské půdy • ztráta vesnického charakteru • další nečekaný příliv obyvatel • separace obyvatel

Tabulka 5: SWOT analýza

Zdroj: vlastní zpracování

5 Diskuse

Jirny jsou typickým příkladem těžko stanovitelné hranice mezi tím, co je venkovské a co už je městské, o čemž píše Perlín (2010). Hranici 2 000 obyvatel, která je v České republice používána pro vymezení venkovských obcí, Jirny překročily v roce 2009, ale znamená to, že se aspekty, které jsou pro venkov charakteristické, vytratily? Dle mého názoru je tomu právě naopak. V reakci na příliv obyvatel v obci vzniklo například Sdružení Otevřených Srdcí, které se snaží vrátit do obce tradice a pospolitost místních lidí, protože to je jeden z důvodů, proč sem někteří přicházejí. Perlín (2010) a Liptáková (2003) také zmiňuje financování obcí po roce 1989, přičemž klíčový je počet obyvatel přihlášených k trvalému pobytu v obci, což je často odlišné od skutečného počtu obyvatel, jinak tomu není ani v Jirnech.

Problematické označení Jiren jako venkovské obce souvisí také s její polohou, tedy blízkostí Prahy; Perlín (2010) tento typ venkova označuje jako suburbánní zónu. V těchto oblastech se totiž začínají do venkovského prostoru dostávat městské činnosti. Příkladem zde může být vznik komerčních hal na území obce, charakter nově vznikajících rodinných domů, který nezapadá do venkovské struktury či městská anonymizace v některých částech obce.

Vnitřní migrace je pro vývoj Jiren zásadní. Součástí tohoto typu migrace je i migrace amenitní, ta ovšem v Jirnech není významná, proto není v práci rozebírána. Naopak suburbanizace, také spadající pod vnitřní migraci, ovlivňuje tuto obce značně. Můžeme zde pozorovat všechny důsledky typické pro suburbánní oblasti – zastavování půdy, nadměrnou dopravu i sociální změny.

Jak je již zmíněno v kapitole 3.5, v obcích venkovského charakteru najdeme nízké budovy, tyto obce jsou přizpůsobeny pro pěší a veřejné prostory by měly podněcovat venkovní aktivity, jak píše Gehl (2000). V původní zástavbě Jiren tomu tak skutečně je, nalezneme zde zelené plochy (před místní samoobsluhou i vedle autobusové zastávky), rybník, kde se scházejí rybáři, vznikl projekt *Jirenskou stezkou*, místní restaurační zařízení nabízí venkovní sezení a na části území obce se rozkládá les. Přesto však některým z místních stále chybí venkovní místa určená k setkávání. Důvodem je, že žádná ze zelených ploch neobsahuje lavičky, navíc park u samoobsluhy není obecním majetkem a zeleň je často neudržovaná. Dalším problémem jsou nově vzniklé oblasti, protože ty žádné podobné prostory nenabízí. Jedná se o typické prostory

moderní suburbie, které popisují Baše a Cílek (2006) i Gehl (2000) – nabízí prostory pro soukromé venkovní aktivity, ale nedávají prostor společným aktivitám. V těchto oblastech je také často problém s bezpečností spojenou s absencí chodníků.

Pro zkoumání kvality života v plném rozsahu tato práce nemá kapacitu, proto se snaží pouze nastínit aspekty, které na ni mohou mít vliv, nicméně výzkum týkající se kvality života v Jirnech a vliv změn v obci na ni by mohl být zajímavý námět pro práci další.

Práce sleduje vývoj obce Jirny v časovém období od roku 1989 do roku 2019, a to především z toho důvodu, že rok 1989 je historickým milníkem v naší společnosti a jejím fungování, proto je také dobrým startovním polem pro tento vývoj. Rok 2019 byl pak zvolen kvůli potřebě dat ČSÚ a jiných databází, která jsou dostupná s určitým časovým odstupem. Vzhledem k tomu, že výzkum probíhal mezi červencem 2020 a dubnem 2021, jsou v práci využita i data vzniklá po konci roku 2019.

Příkladem může být webová stránka obce Jirny, která byla analyzována právě až v průběhu výzkumu a u tohoto typu dat není možné dohledat, jak přesně tato stránka vypadala v roce 2019, ale jak je uvedeno v *Jirenském zpravodaji* za měsíc červenec, nové webové stránky, tedy ty, které fungují i dnes, byly spuštěny 27. 6. 2019, proto vycházím z předpokladu, a také své osobní zkušenosti vzhledem k tomu, že jsem s danou webovou stránkou pracovala již v minulosti a na první pohled se nic výrazně nezměnilo, že nedošlo v daném časovém úseku k velkým obměnám struktury tohoto zdroje informací.

Zvolení roku 2019 jako koncového roku se nakonec ukázalo jako velmi šťastná volba, protože tento rok byl posledním, který probíhal běžně, bez restrikcí spojených s Covidem-19. Tato omezení tedy nijak nezkrusují využitá data, avšak velmi ovlivnila celkový výzkum. Jednou z využitých metod mělo být zúčastněné pozorování, tedy zapojení se do běžného života v obci, navštěvování místních restauračních zařízení, kulturních a společenských akcí apod. To mělo doplnit práci o celkový pohled, jak to v obci ve skutečnosti vypadá, jak spolu obyvatelé interagují, jaká je návštěvnost akcí, apod. To bohužel nebylo možné, společenské a kulturní akce se nekonaly, restaurační zařízení byla uzavřena či jejich provoz byl výrazně omezen a běžný život nebyl tak úplně běžným. Na druhou stranu změny v obci, vztahy mezi obyvateli a celkový život

v obci jsem sledovala mnoho let před oficiálním začátkem tohoto výzkumu a myslím si, že to mi poskytlo určitý přehled o celkové situaci.

Omezení se projevila i v rámci rozhovorů. Původně jsem plánovala uskutečnit rozhovorů více a začít s nimi v lednu. Situace ovšem nebyla příznivá a tak jsem rozhovory odsouvala, abych se s informátory mohla setkat fyzicky. Zároveň jsem však nechtěla své informátory vystavovat nebezpečí nákazy, navíc někteří z vytipovaných informátorů spadají do rizikové kategorie. Situace se ovšem nezlepšovala, spíše naopak, proto jsem musela přejít k záložnímu plánu – uskutečnit rozhovory virtuálně, tedy videohovorem. To ovšem přináší další úskalí, především u jedinců staršího věku, kteří s technologiemi nemají velké zkušenosti či s nimi vůbec nechtějí pracovat. Nakonec se uskutečnilo sedm rozhovorů, z toho čtyři formou videohovoru a další tři po částečném rozvolnění.

Z mé strany jsem mohla uskutečnit rozhovory již v létě 2020, kdy byla situace rozvolněná a omezení nebyla nijak výrazná. V té době by bylo možné uskutečnit rozhovorů více a v běžné formě, což by pro práci bylo jednoznačným přínosem. Na druhou stranu jsem chtěla mít určitý přehled o situaci v Jirnech, abych věděla na co se mám v rozhovorech zaměřit, o jakých událostech informátor mluví či na co se mám doptat, abych si ucelila pohled na věc. To by se ovšem také dalo vyřešit, musela bych ovšem s celým výzkumem začít mnohem dříve, což se bohužel nestalo.

Výše jsem jsem zmiňovala výhody stanovení koncového roku 2019, naopak za úskalí považuji nekorespondenci se sčítáním lidu ČSÚ. Poslední vyhodnocené sčítání lidu proběhlo v roce 2011, což je osm let od koncového roku a za tu dobu se toho mnoho změnilo. V tomto roce probíhalo sčítání další, avšak výsledky jsou v době odevzdání práce ještě nezpracované.

SWOT analýzu uvedenou v kapitole 4.3.5 jsem původně plánovala jako nástroj pro vedení obce, ale v průběhu výzkumu jsem si uvědomila, že by nebyla dostatečně kvalitní, protože, jak píše výše, nemám dostatek informací a zkušeností, proto jsem se ji rozhodla vytvořit v jiném duchu tak, aby byla něčím přínosná. Je tedy spíše „jen“ analýzou mých zjištění kombinujících různé typy dat.

6 Závěr

Práce se zabývá fenoménem suburbanizace vztaženým na konkrétní případ – obec Jirny. Cílem je zachytit vývoj obce Jirny v letech 1989–2019. Základními výzkumnými otázkami jsou:

Jak se vyvíjela obec Jirny v letech 1989–2019?

Jaký vliv na tento vývoj měla migrace obyvatel?

Zásadní pro vývoj Jiren je jejich lokalita, blízkost hlavního města Prahy, a zároveň jejich venkovský charakter. Právě to láká jak potenciální obyvatele, tak podnikatelské záměry. V případě nově příchozích obyvatel je to kombinace výhod města a přírodě blízkého prostředí. V případě podnikatelských záměrů je to právě blízkost hlavního města, strategické pozemní komunikace a doposud nezastavěná půda.

Změny v územním plánu obce podnítily příliv nových obyvatel a s tím spojenou rezidenční výstavbu v obci, přičemž největší změny nastaly v oblasti nad hřbitovem a v okolí místní kaštanové aleje.

Na základě skokového nárůstu obyvatel v obci vzniká tlak na vybavenost obce, především na kapacitu místních vzdělávacích zařízení a prostory určené pro volnočasové aktivity dětí. Přestože se do obce stěhují jedinci kteří většinu svého času tráví ve městě, jejich děti naopak tráví většinu času právě v obci. Z toho důvodu prošla největšími cílenými změnami právě tato oblast – mateřská škola se přesunula do větších prostor, pro základní školu vznikla nová budova a díky činnosti jednoho z místních spolků mohlo vzniknout nové dětské hřiště.

Právě spolky jsou jedním z aktérů, kteří mají značný vliv na vzhled, fungování a možnosti osobní realizace obyvatel obce. Mimo fungování spolků, které samo o sobě přispívá k osobní realizaci členů a posilování jejich vzájemných vztahů, mohou spolky díky své činnosti zajišťovat i osobní realizaci pro ostatní obyvatele obce pořádání kulturních a společenských akcí, mohou zlepšovat vybavení obce či podporovat její venkovský charakter obnovením některých tradic.

Mnohým z nově příchozích může v obci chybět i společenský život, na který jsou z města zvyklí – výstavy, filmové projekce, divadelní představení apod. Dojíždí tedy do města nejen do zaměstnání i za zábavou. Tomu se snaží čelit místní spolky

právě poskytováním těchto příležitostí. Důležitý je zde i soukromý sektor, který může mít stejný dopad, přestože to není primárním záměrem.

Společenský život v obci ovlivňuje také složité vztahy a atmosféru v obci. Venkovské obce jsou typické silnými vazbami mezi obyvateli, to mohou narušit nově příchozí svými sklony k anonymizaci typickou pro města či možnou separací některých z nově vzniklých částí obce. Společenský život však poskytuje příležitosti k sociálním interakcím mezi místními jak starousedlíky, tak novousedlíky a budovat a prohlubovat tak nové kontakty mezi nimi.

Příliv nových obyvatel může mít dopad i na změny ve vedení obce. Důležitá je v tomto případě důvěra obyvatel vůči jejich voleným zástupcům a přirozené je, že důvěřujeme těm, kteří nám jsou blíže, se kterými si více rozumíme, které více známe a se kterými souzníme ve svých názorech. Starousedlíci mají tedy tendenci důvěřovat starousedlíkům, protože nemají potřebu výrazných změn, naopak nově příchozí se spíše ztotožní s nově příchozími, kteří mohou mít progresivnější postoje k budoucímu vývoji obce.

Financování obce je nedílnou součástí jejího fungování. Obce jsou financovány na základě počtu obyvatel přihlášených k trvalému pobytu v místě. Zvyšování počtu obyvatel tedy přispívá k zvyšování příjmů obce. Problémem však je, že nově příchozí se často k trvalému pobytu nepřihlásí, ale stále vyžadují určitou úroveň vybavenosti obce. Dalšími příjmy obcí jsou dotace, které ovšem ne všechny obce dokáží plně využívat, půjčky a příjmy z poplatků a daní, zde je hlavní položkou daň z nemovitosti.

Komerční výstavba probíhá v obci zdánlivě nezávisle na příchodu nových obyvatel, avšak může být částečně jejím důsledkem. Jak je již výše popsáno, daň z nemovitosti je jednou z hlavních položek v rámci příjmů obce. Pokud tedy obec má nedostatek finančních prostředků na základě obyvatel nepřihlášených k trvalému pobytu, ale zároveň prostředky potřebuje pro další rozvoj obce, jednou z možností je schválit právě komerční výstavbu na svém území.

Komerční i rezidenční suburbanizace se pojí s negativními i pozitivními důsledky. Pozitivní může být její ekonomická stránka (zvyšování finančních prostředků na základě vyššího počtu obyvatel či vyššího počtu nemovitostí), ale i sociální (může do obce přivést jedince se zájmem podnikat v obci a poskytnou tak služby, které v obci

doposud nejsou, budou rozvíjet společenský život či vybavení obce). V oblasti sociálních vazeb může mít suburbanizace i naopak dopad negativní – může docházet k separaci některých nově vzniklých částí, mohou vznikat rozpory mezi obyvateli na základě odlišného přístupu k budoucímu vývoji obce či jiných důvodů. Negativní dopad má ovšem jednoznačně na životní prostředí. Dochází k zastavování zemědělské půdy, nadměrné dopravě, znečišťování mnohých složek životního prostředí, hlukové zátěži či změnám místního mikroklima.

Všechny výše zmíněné položky pak ovlivňují kvalitu života místních – vybavení obce, společenský život, sociální vztahy, společenská atmosféra v obci, pocit bezpečí či znečištěné prostředí, které může mít vliv na jejich zdravotní stav i pohodlí.

Obec Jirny mezi lety 1989–2019 prošla třemi různými fázemi – v devadesátých letech celkový počet obyvatel klesal, po roce 2000 se tento trend obrátil a počet obyvatel značně narůstal, s tím i rezidenční zástavba, to vše vrcholilo v roce 2008. Od roku 2009 migrační přírůstek pomalu klesal, avšak změny nastaly v celkovém vybavení obce, která se snažila adaptovat na prudký nárůst obyvatel. V současné době migrační přírůstek obyvatel v Jirnech stále klesá, zatímco přirozený přírůstek postupně roste. Další vývoj obce, zda obyvatel bude stále přibývat, nebo dojde opět k zvratu a lidé začnou odcházet, by mohl být zajímavým námětem pro další práci, samozřejmě s dostatečným časovým odstupem.

Dalším možným námětem by mohlo být řádné podrobnější zkoumání kvality života místních obyvatel, případně jaký dopad na kvalitu života měly výše zmíněné změny v obci.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Teoretické zdroje

BARTOŠ, Michael a kol. 2008. Amenity migration in the context of landscape-ecology research. *Journal of Landscape Ecology* [online]. vol. 1, no. 2, s. 5–21. Dostupné z: „<http://www.iale.cz/wp-content/uploads/2020/01/00108.pdf>“

BAŠE, Miroslav. 2009. Tvořivost v nové situaci. In: BAŠE, Miroslav. *Miroslav Baše: město - suburbie - venkov = [town - suburbie - countryside]*. [Praha]: Česká komora architektů. s. 46–49. ISBN 978-80-86790-12-1.

BAŠE, Miroslav, CÍLEK, Václav. 2006. Krajina domova v době rozpadu města a přeměny venkova. *Veřejná správa* [online]. no. 19, s. 1–18. Dostupné z: „<https://docplayer.cz/5299927-Krajina-domova-v-dobe-rozpadu-mesta-a-premeny-venkova.html>“

BINEK, Jan a kol. 2009. Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP [online]. Dostupné z: „<https://is.muni.cz/el/sci/jaro2016/Z0132/um/62666326/synergie-ve-venkovskem-prostoru.pdf>“

Centrum pro podporu zdraví. 2021. The Quality of Life Model. *sites.utoronto.ca* [online]. [cit. 2021-05-13]. Dostupné z: „http://sites.utoronto.ca/qol/qol_model.htm“

DŽUKA, Jozef. 2004. Kvalita života a subjektívna pohoda–teórie a modely, podobnosť a rozdiely. *Psychologické dimenzie kvality života*. s. 42–53.

FRANKLIN, Rachel S. 2003. *Domestic Migration Across Regions, Divisions, and States: 1995 to 2000* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://usa.ipums.org/usa/resources/voliii/pubdocs/2000/censr-7.pdf>“

GEHL, Jan. 2000. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Brno: Nadace Partnerství. 202 s. ISBN 80-85834-79-0.

HLOUŠKOVÁ, Michaela. 2019. *Postřeh k dokumentu Naše společná budoucnost*. Zpracováno v rámci předmětu Aktuální texty k udržitelnému rozvoji.

CHAMPION, Tony. 2001. Urbanization, Suburbanization, Counterurbanization and Reurbanization. In: PADDISON, Ronan. *Handbook of Urban Studies* [online]. s. 143–161. [cit. 2021-04-29]. Dostupné na: „https://sk-sagepub-com.ezproxy.is.cuni.cz/reference/hdbk_urban/n9.xml“

KAHN, Matthew E. 2000. The Environmental Impact of Suburbanization. *Journal of Policy Analysis and Management* [online]. vol. 19, no. 4, s. 569–586. [cit. 2021-04-29]. Dostupné na: „https://www-jstor-org.ezproxy.is.cuni.cz/stable/3325575?seq=1#metadata_info_tab_contents“

KŘÍŽOVÁ, Eva. 2005. Kvalita života v kontextu všedního dne. In: PAYNE, Jan a kol. *Kvalita života a zdraví*. Vyd. 1. V Praze: Triton. 629 s. ISBN 80-7254-657-0.

KUPKOVÁ, Lucie a OUŘEDNÍČEK, Martin. 2013. Hodnocení intenzity, prostorového rozložení a dopadů suburbanizace v zázemí Prahy s využitím dat dálkového průzkumu Země. In: OUŘEDNÍČEK, Martin, ed., ŠPAČKOVÁ, Petra, ed. a NOVÁK, Jakub, ed. *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Vyd. 1. Praha: Academia. s. 119–149. ISBN 978-80-200-2226-4.

LIPTÁKOVÁ, Vladimíra. 2003. *Právní postavení a finanční situace obcí v České republice* [online]. 14 s. [cit. 2021-04-29]. Dostupné na: „<https://www.mvcr.cz/clanek/problematika-malych-obci.aspx>“

MACEŠKOVÁ, Marie, OUŘEDNÍČEK, Martin. 2008. Dopad suburbanizace na daňové příjmy obcí. *Obec a finance* [online]. vol. 13, no. 1, s. 28–29. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „https://www.researchgate.net/profile/Martin-Ourednicek/publication/267685400_Dopad_suburbanizace_na_danove_prijmy_obci/links/5631d2b708ae0530378d35b8/Dopad-suburbanizace-na-danove-prijmy-obci.pdf“

Ministerstvo životního prostředí. 2021. Udržitelný rozvoj. *mzp.cz* [online]. [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: „https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj“

Naše společná budoucnost: zpráva světové komise pro životní prostředí a rozvoj. 1991. Překlad Pavel Korčák. Vyd. 1. Praha: Academia. 297 s. ISBN 80-85368-07-2.

OSN. 2019. *World Urbanization Prospects 2018: Highlights* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z:

„https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/files/documents/2020/Feb/un_2018_wup_highlights.pdf“

OSN. 2021a. Sustainable Development. *un.org* [online]. [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: „<https://www.un.org/ecosoc/en/sustainable-development>“

OSN. 2021b. Urbanization. *un.org* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://www.un.org/development/desa/pd/themes/urbanization>“

OUŘEDNÍČEK, Martin. 2002. Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: SÝKORA, Luděk, ed. *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. Praha: Ústav pro ekopolitiku. s. 39–54. ISBN 80-901914-9-5.

OUŘEDNÍČEK, Martin. 2003. Suburbanizace Prahy. *Sociologický časopis* [online]. vol. 39, no. 2, s. 235–253. Dostupné z: „<https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2003/02/06.pdf>“

OUŘEDNÍČEK, Martin. 2021. Satelitní městečka. *suburbanizace.cz* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „http://suburbanizace.cz/05_teorie_satelitni_mestecka.htm“

PERLÍN, Radim. 2010. *Venkov, typologie venkovského prostoru* [online]. 21 s. [cit. 2021-04-29]. Dostupné na: „<https://www.mvcr.cz/clanek/problematika-malych-obci.aspx>“

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga. 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. 304 s. Finance. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2789-9.

PUTNAM, Robert D. 1995. Bowling Alone: America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy*. s. 65–78

Suburbanizace.cz. 2021a. Urbanizace. *suburbanizace.cz* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<http://suburbanizace.cz/slovnicek/urbanizace.htm>“

Suburbanizace.cz. 2021b. Suburbanizace. *suburbanizace.cz* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<http://suburbanizace.cz/slovnicek/suburbanizace.htm>“

SÝKORA, Luděk. 2003. Suburbanizace a její společenské důsledky. *Sociologický časopis* [online]. vol. 39, no. 2, s. 55–71. Dostupné z:

„https://web.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_2003_Sociologicky%20casopis_39_2_Suburbanizace.pdf“

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra a kol. 2007. *Suburbanizace - hrozba fungování (malých) měst*. Vyd. 1. Hradec Králové: Civitas per populi. 234 s. ISBN 978-80-903813-3-9.

VESELÁ, Jana. 2004. *Pohyb obyvatelstva - demografická dynamika*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice. 85 s. ISBN 80-7194-701-6.

WHO. 2021. WHOQOL: Measuring Quality of Life. *who.int* [online]. [cit. 2021-04-28]. Dostupné z: „<https://www.who.int/tools/whoqol>“

The WHOQOL Group. 1995. The World Health Organization quality of life assessment (WHOQOL): Position paper from the World Health Organization. *Social Science & Medicine* [online]. vol. 41, no. 10, s. 1403–1409. [cit. 2021-04-28]. Dostupné na: „<https://www-sciencedirect-com.ezproxy.is.cuni.cz/science/article/pii/027795369500112K>“

ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ, Martina. 2012. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

7.2 Metodické zdroje

BAXTER, Pamela, JACK, Susan. 2008. Qualitative Case Study Methodology: Study Design and Implementation for Novice Researchers. *The Qualitative Report* [online]. vol. 13, no. 4, s. 544–559. [cit. 2021-03-10]. Dostupné na: „<https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol13/iss4/2/>“

HENDL, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál. 407 s. ISBN 80-7367-040-2.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, ed. a kol. 2004. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd., Ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 447 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 80-86473-80-5.

OLSEN, Wendy. 2004. Triangulation in Social Research: Qualitative and Quantitative Methods Can Really Be Mixed. *Development in Sociology* [online]. Dostupné z: „<http://research.apc.org/images/5/54/Triangulation.pdf>“

PICKTON, David W., WRIGHT, Sheila. 1998. What's swot in strategic analysis?. *Strategic change* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: „https://www.researchgate.net/profile/David-Pickton/publication/246915222_What%27s_SWOT_in_strategic_analysis/links/59e1be20f7e9b97f729db/Whats-SWOT-in-strategic-analysis.pdf“

SOUKUP, Václav. 2021. *Antropologie: teorie člověka a kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

ŠVARŤÍČEK, Roman a kol. 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 1. Praha: Portál. 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

7.3 Zdroje dat

BEDNÁŘ, Milan. 2009. Jirenský zpravodaj poprvé vychází. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 1, no. 1, s. 1. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=30>“

BEDNÁŘ, Milan. 2010. Nové autobusové zastávky. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 1, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29>“

BEDNÁŘ, Milan. 2011a. Uklidíme Pošembeří. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 5, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

BEDNÁŘ, Milan. 2011b. Do Jirenského potoka bude proudit čistější voda. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 11, s. 6–7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

BEDNÁŘ, Milan. 2012a. Krátké zprávy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 4, s. 4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

BEDNÁŘ, Milan. 2012b. Krátké zprávy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 6, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

BEDNÁŘ, Milan. 2013. Umírající památné stromy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 8–9, s. 6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

BEDNÁŘ, Milan. 2015. Kaštanka. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 7, s. 8–9. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“

BĚLOVÁ, Dita. 2012. Rozhovor s Ditou Bělovou, DiS., zastupitelkou za Věci veřejné. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 10, s. 4–5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

BUKÁČEK, Petr. 2012. Rozhovor s Petrem Bukáčkem, zastupitelem za SNK Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 10, s. 5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

ČERVINKA, Milan. 2012. Rozhovor s Ing. Milanem Červinkou, zastupitelem za SNK Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 11, s. 7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

ČSÚ. 2021a. Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2020) - Prahy-východ. *czso.cz* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné na: „<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>“

ČSÚ. 2021b. Vlastní tabulka z VDB. *czso.cz* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>“

ČSÚ. 2021c. Vlastní tabulka z VDB. *czso.cz* [online]. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: „<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>“

EEA. 1990. CLC 1990. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc-1990>“

- EEA. 2000a. CLC 2000. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc-2000>“
- EEA. 2000b. CHA 1990-2000. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/lcc-1990-2000>“
- EEA. 2006a. CLC 2006. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc-2006>“
- EEA. 2006b. CHA 2000-2006. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/lcc-2000-2006>“
- EEA. 2006c. Urban Atlas 2006. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/urban-atlas-2006>“
- EEA. 2012a. CLC 2012. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc-2012>“
- EEA. 2012b. CHA 2006-2012. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/lcc-2006-2012>“
- EEA. 2012c. Urban Atlas 2012. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/urban-atlas-2012>“
- EEA. 2012d. Urban Atlas Change 2006-2012. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/change-2006-2009>“
- EEA. 2012e. Street Tree Layer (STL) 2012. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/street-tree-layer-stl?tab=mapview>“
- EEA. 2018a. CLC 2018. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc2018>“
- EEA. 2018b. CHA 2012-2018. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/lcc-2012-2018>“
- EEA. 2018c. Urban Atlas 2018. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/urban-atlas-2018>“

EEA. 2018d. Urban Atlas Change 2012-2018. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/urban-atlas-change-2012-2018>“

EEA. 2018e. Street Tree Layer (STL) 2018. *land.copernicus.eu* [online]. [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: „<https://land.copernicus.eu/local/urban-atlas/street-tree-layer-stl-2018>“

Google. 2021. Jirny 1:10 000. *google.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.google.cz/maps/place/250+90+Jirny/@50.1247976,14.6905579,16z/data=!4m5!3m4!1s0x470bf3797aa5d1c3:0x400af0f66152c70!8m2!3d50.115779!4d14.6992366>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2015. Kam s odpadem z našich zahrad. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 10, s. 6–7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2017a. Nová výsadba v obci. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 6, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2017b. Nová výsadba v obci. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 6, s. 7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2017c. Ukradené stromy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 9, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2018a. Zneužívání pytlů na tříděný odpad. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 10, no. 4, s. 7–8. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=21>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2018b. Rekonstrukce kapličky sv. Rozálie v Nových Jirnech. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 10, no. 11, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=21>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2018c. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 10, no. 12, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=21>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2018d. Slavnostní otevření nové školní budovy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 10, no. 12, s. 6–9. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=21>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2019a. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 3, s. 14–15. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2019b. Kaštanová alej před rokem 2000 a dnes. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 5, s. 11. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2019c. Odpadkové koše. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 7, s. 3–6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HANUŠOVÁ, Šárka. 2019d. Kácení topolů u Vaňáku. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 4, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HANUŠOVÁ, Šárka a PROROKOVÁ, Lucie. 2019. Nové kontejnery a popelnice na tříděný odpad. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 3, s. 8–9. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HAVELKOVÁ, Barbora a ŠROLEROVÁ, Kamila. 2019a. Jirenské bordelobraní alias velký jarní úklid. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 4, s. 6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

HAVELKOVÁ, Barbora a ŠROLEROVÁ, Kamila. 2019b. První Jirenské bordelobraní. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 5, s. 8–10. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

- HAVELKOVÁ, Barbora a ŠROLEROVÁ, Kamila. 2019c. Jirenské bordelobraní - podzim. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 12, s. 14–15. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- HAVLOVÁ, Zdeňka. 2009. Výstavba nové mateřské školky. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 1, no. 2, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=30>“
- HÍSKOVÁ, Eva. 2010. Dětské hřiště v lokalitě Na Výslunní bylo v sobotu 6. 11. slavnostně otevřeno. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 12, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29>“
- HRADECKÁ, Monika. 2012. Třídění a sběr odpadu v roce 2012. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 2, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“
- HRUBEŠOVÁ, Jitka. 2009. Odstranění dětského hřišťátka v Jirnech. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 1, no. 2, s. 5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=30>“
- INC. 2021. Představujeme CZP Jirny. *jirny.com* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.jirny.com/index.php?p=hlavni-strana&p2=predstavujeme-czp-jirny>“
- IPR Praha. 1989. Jirny 1:15 000. *app.iprpraha.cz* [online]. [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: „<http://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>“
- JIRÁNEK, Jiří. 2009. Jde o živoní prostředí. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 1, no. 5, s. 5–6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=30>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019a. [online]. vol. 11, no. 1, 26 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019b. [online]. vol. 11, no. 2, 24 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

- Jirenský zpravodaj*. 2019c. [online]. vol. 11, no. 3, 28 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019d. [online]. vol. 11, no. 4, 24 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019e. [online]. vol. 11, no. 5, 28 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019f. [online]. vol. 11, no. 6, 24 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019g. [online]. vol. 11, no. 7, 28 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019h. [online]. vol. 11, no. 8, 24 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019i. [online]. vol. 11, no. 9, 24 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019j. [online]. vol. 11, no. 10, 32 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019k. [online]. vol. 11, no. 11, 32 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirenský zpravodaj*. 2019l. [online]. vol. 11, no. 12, 28 s. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“
- Jirny Living. 2021. *jirny-living.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.jirny-living.cz/>“
- Junák Jirny – středisko „BR. FANDY ANTOŠE“. 2021. *junak.jirny.webnode.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://junak-jirny.webnode.cz/>“
- KOPECKÝ, Václav. 2012. Rozhovor s Václavem Kopeckým, zastupitelem za SNK Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 12, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

KOREJZOVÁ, Jitka. 2018. Nově zrekonstruovaný sál U Antošů. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 10, no. 3, s. 5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=21>“

KŘENKOVÁ, Iva. 2012. Rozhovor s Ivou Křenkovou, zastupitelkou za SNK Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 12, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

KŘÍŽOVÁ, Helena. 2011a. Pořádek v obci. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 4, s. 5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

KŘÍŽOVÁ, Helena. 2011b. Uklid'me Pošembeří. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 4, s. 7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

KŘÍŽOVÁ, Helena. 2012. Uklid'me Pošembeří. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 3, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

LEHEČKA, Jan. 2015. Nová základní škola. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 9, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“

Lettenmayer & Partner. 2021. *lettenmayer.cz* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: „<https://lettenmayer.cz/cz/projekty-k-realizaci/praha>“

NEJEDLÝ, Bohdan. 2010. JIRNY LIVING, o. s. se představuje. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 3, s. 6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29>“

Občané obci Jirny a Nové Jirny. 2021. *sdruzenijirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.sdruzenijirny.cz/>“

Občanské sdružení Šestjovice Jirny. 2021. *os-sestajovicejirny.mypage.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://os-sestajovicejirny.mypage.cz/>“

Obec Jirny. 2003. *Změna územního plánu č. 1 účinná od 6. 11. 2003* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-1-20.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2004. *Změna územního plánu č. 2 účinná od 12. 9. 2004* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-2-19.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2005. *Změna územního plánu č. 3 účinná od 9. 10. 2005* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-3-18.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2007. *Změna územního plánu č. 5 účinná od 28. 12. 2007* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-5-16.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2008a. Obecně závazná vyhláška obce JIRNY č. 3/2008 ze dne 14. 5. 2008 o veřejném pořádku, opatřeních k jeho zabezpečení a čistotě v obci Jirny – Nové Jirny. In: *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 1, no. 4, s. 6–7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=30>“

Obec Jirny. 2008b. *Změna územního plánu č. 4 účinná od 11. 7. 2008* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-4-17.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2011. Obecně závazná vyhláška obce JIRNY č. 2/2011 ze dne 22. 6. 2011 o veřejném pořádku, opatřeních k jeho zabezpečení a čistotě v obci. In: *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 8, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

Obec Jirny. 2013. *Změna územního plánu č. 6 účinná od 4. 1. 2013* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-6-15.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2015a. *Změna územního plánu č. 7 účinná od 13. 7. 2015* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-7-14.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2015b. *Návrh změny územního plánu č. 9* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/navrh-zmeny-c9-up-12.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2016a. *Změna územního plánu č. 8 účinná od 11. 4. 2016* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-8-13.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2016b. *Změna územního plánu č. 10 účinná od 24. 10. 2016* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/obec-7/uzemni-plan-obce/zmena-up-cislo-10-6.html?kshow=2>“

Obec Jirny. 2019. Obecně závazná vyhláška obce JIRNY č. 1/2019 ze dne 12. 6. 2019 o veřejném pořádku, opatřeních k jeho zabezpečení a čistotě v obci, ochrany veřejné zeleně a zlepšení estetického vzhledu obce. In: *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 7, s. 3–6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

Obec Jirny. 2021a. Základní informace. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/obec-7/o-obci/zakladni-informace/>“

Obec Jirny. 2021b. Spolky a organizace. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/spolky-a-organizace/>“

Obec Jirny. 2021c. Nakládání s odpady. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/urad-obce/nakladani-s-odpady/>“

Obec Jirny. 2021d. Podpořené projekty. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/obec-7/podporene-projekty/>“

Obec Jirny. 2021e. Doprava. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/obec-7/doprava/>“

Obec Jirny. 2021f. Kalendář akcí. *jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/kalendar-akci/>“

Obecní úřad Jirny. 2017a. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 2, s. 7–8. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

Obecní úřad Jirny. 2017b. Nepořádek v louce. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 7, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

Redakce Jirenského zpravodaje. 2019a. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 3, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

Redakce Jirenského zpravodaje. 2019b. Napsali jste nám. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 3, s. 13. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

Redakce Jirenského zpravodaje. 2019c. Třídění odpadu. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 10, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

Redakce Jirenského zpravodaje. 2019d. Nepořádek v lese. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 11, no. 11, s. 6–7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=20>“

RYTÍŘ, Jindřich. 2013. Rozhovor s Jindřichem Rytířem, místostarostou obce. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 11, s. 7. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

RYTÍŘ, Jindřich. 2017. Černá skládka. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 2, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

Římskokatolická farnost Jirny. 2021. *jirny.farnost.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://jirny.farnost.cz/>“

SDH Jirny. 2021. [online]. *hasicijirny.cz* [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.hasicijirny.cz/>“

SDH Nové Jirny. 2021. *sdhnovejirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.sdhnovejirny.cz/>“

Sdružení Otevřených Srdcí. 2017. Den otevřených dveří. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 8, s. 11. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

Sdružení Otevřených Srdcí. 2021. O spolku. *ziji.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.ziji.cz/sdruzeni-otevrenych-srdci/>“

Seznam.cz. 2003a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2003?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2003b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2003?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2007a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2006?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2007b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2006?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2010a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2012?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2010b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2012?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2015a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2015?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2015b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: „<https://mapy.cz/letecka-2015?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165>“

Seznam.cz. 2018a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: [„https://mapy.cz/letecka-2018?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165“](https://mapy.cz/letecka-2018?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165)

Seznam.cz. 2018b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: [„https://mapy.cz/letecka-2018?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165“](https://mapy.cz/letecka-2018?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165)

Seznam.cz. 2020a. Jirny 1:20 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: [„https://mapy.cz/letecka?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165“](https://mapy.cz/letecka?x=14.7015390&y=50.1106098&z=15&l=0&source=muni&id=4165)

Seznam.cz. 2020b. Jirny 1:40 000. *mapy.cz* [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: [„https://mapy.cz/letecka?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165“](https://mapy.cz/letecka?x=14.7014532&y=50.1136922&z=14&l=0&source=muni&id=4165)

SKOŘEPA, Stanislav. 2010a. Zápis z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 17. 3. 2010. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 4, s. 2–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: [„https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29“](https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29)

SKOŘEPA, Stanislav. 2010b. Kolaudace a provoz nové MŠ, zápis dětí. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 6, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: [„https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29“](https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29)

SKOŘEPA, Stanislav. 2010c. Záměr výstavby bioplynové stanice Zemědělské obchodní společnosti v k.ú. Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 6, s. 4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: [„https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29“](https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29)

SKOŘEPA, Stanislav. 2010d. Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně v obci Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 8, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: [„https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29“](https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29)

SKOŘEPA, Stanislav. 2010e. Stavební úpravy ve staré MŠ v ulici Navrátilova. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 7, s. 4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: [„https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29“](https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29)

SKOŘEPA, Stanislav. 2011a. Přístavba a nástavba budovy ZŠ II. – kolaudace. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 9, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2011b. Zprávy obecního úřadu. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 12, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2013a. Zápis z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 19. 12. 2012. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 8–9, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2013b. Svaz komunálního a separovaného odpadu - průjezdnost ulic. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 1–2, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2013c. Intenzifikace čistírny odpadních vod – dokončení 1. etapy. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 10, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2013d. Rozhovor se Stanislavem Skořepou, starostou obce. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 5, no. 11, s. 7–8. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=26>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2014a. Revitalizace kaštanové aleje. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 6, no. 8, s. 3–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=25>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2014b. Revitalizace kaštanové aleje. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 6, no. 11, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=25>“

SKOŘEPA, Stanislav. 2015a. Revitalizace kaštanové aleje. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 2, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“

- SKOŘEPA, Stanislav. 2015b. Odpadové hospodářství obce. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 4, s. 4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“
- SKOŘEPA, Stanislav. 2016. Zápis z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 5. 10. 2016. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 8, no. 11, s. 2–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=23>“
- SKOŘEPA, Stanislav. 2017a. Třídění odpadu - sklo. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 5, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“
- SKOŘEPA, Stanislav. 2017b. Nepořádek v obci. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 9, s. 2–3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“
- SK Viktorie Jirny. 2021. *skviktoriejirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.skviktoriejirny.cz/>“
- Startovač. 2021. Kvapík U Antošů. *startovac.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.startovac.cz/projekty/kvapik-u-antosu/>“
- STŘECHA, Aleš, ANTOŠ, František a JELÍNEK, Václav. *Jirny a Nové Jirny*. 1. vyd. Jirny: František Antoš, 2009. 80 s. ISBN 978-80-260-2541-2.
- SŮROVÁ, Helena. 2014. Rozhovor s Helenou Sůrovou, zastupitelkou za ODS. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 6, no. 8, s. 4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=25>“
- Tenisový klub Jirny. 2021. *tenisjirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.tenisjirny.cz/>“
- TJ Sokol Jirny. 2021. *sokoljirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.sokoljirny.cz/>“
- ŤOPKA, Petr. 2014. Rozhovors Ing. Petrem Ťopkou, zastupitelem za SNK Jirny. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 6, no. 8, s. 4–5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=25>“

Veteran car club Nové Jirny. 2021. O nás. *vccnovejirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<https://www.vccnovejirny.cz/O%20n%C3%A1s>“

VODIČKOVÁ, Michaela. 2017. Kam s tím Stručný návod k použití různých druhů odpadu. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 2, s. 4–6. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

VÝBORNÁ, Jitka. 2012a. Proč v domácnosech nespalovat plasty. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 1, s. 8–9. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

VÝBORNÁ, Jitka. 2012b. Proč v domácnosech nespalovat plasty. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 4, no. 5, s. 4–5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=27>“

Zastupitelstvo obce Jirny. 2010. PETICE za respektování práva občanů na kvalitní životní prostředí Ne paroplynové elektrárně u obce Mochov!. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 2, no. 6, s. 3. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=29>“

Zastupitelstvo obce Jirny. 2011. Uklidili jsme si okolí,tak si to nekažme. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 3, no. 6, s. 2. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=28>“

Zastupitelstvo obce Jirny. 2014. Zápis z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 12. 3. 2014. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 6, no. 4, s. 2–4. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=25>“

Zastupitelstvo obce Jirny. 2015. Zápis z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 24. 6. 2015. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 7, no. 7, s. 2–5. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=24>“

Zemědělská obchodní společnost Šestajovice-Jirny. 2021. Zemědělská obchodní společnost Šestajovice-Jirny, a.s. *zos-jirny.cz* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: „<http://www.zos-jirny.cz/>“

ZURAN, Martin. 2017. Rekonstrukce sálu U Antošů. *Jirenský zpravodaj* [online]. vol. 9, no. 5, s. 13–14. [cit. 2021-02-17]. Dostupné na: „<https://www.jirny.cz/zivot-v-obci/jirensky-zpravodaj-1/?search=&kateg=22>“

8 Seznam použitých zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
DN	daň z nemovitosti
DPFOKV	daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů
DPFOSVČ	daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DPPOO	daň z příjmů právnických osob za obce
DPZČ	daň z příjmů ze závislé činnosti
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí (European Environment Agency)
EU	Evropská unie
IPR Praha	Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
OSN	Organizace spojených národů
PLKO	poplatky za likvidaci komunálního odpadu
POZPF	poplatky za odnětí ze zemědělského půdního fondu
PP	poplatky za psy
SDH	sbor dobrovolných hasičů
SP	správní poplatky
TJ	tělovýchovná jednota
WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)
WHOQOL	(World Health Organization Quality of Life)
ZPF	zemědělský půdní fond

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj rezidenční výstavby v obci Jirny.....	41
Obrázek 2: Vývoj komerční výstavby v obci Jirny.....	44
Obrázek 3: Projekty firmy Lettenmayer & Partner.....	45

10 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce Jirny.....	34
Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel obce Jirny.....	35
Graf 3: Vývoj průměrného věku v obci Jirny.....	36
Graf 4: Vývoj příjmů z daní a poplatků obce Jirny.....	94
Graf 5: Vývoj příjmů z daní a poplatků obce Jirny – nízké hodnoty.....	95

11 Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obyvatel obce Jirny.....	33
Tabulka 2: Změny počtu obyvatel obce Jirny.....	33
Tabulka 3: Počet domů v obci Jirny.....	40
Tabulka 4: Přehled akcí v obci Jirny.....	74
Tabulka 5: SWOT analýza.....	108

12 Seznam příloh

Příloha 1: Struktura rozhovoru	I
Příloha 2: Struktura rozhovoru – vedení obce.....	III
Příloha 3: Vzor informovaného souhlasu – anonymní rozhovor	V
Příloha 4: Vzor informovaného souhlasu – vedení obce.....	VI
Příloha 5: Rozhovor 6. 4. 2021 – Eva	VII
Příloha 6: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2020)	XIV
Příloha 7: Vlastní tabulka z VDB – průměrný věk	XVI
Příloha 8: Vlastní tabulka z VDB – domy, byty	XVII
Příloha 9: Fotografie z obce	XXI
Příloha 10: Článek o kohoutovi.....	XXXII
Příloha 11: Projekt diplomové práce	XXXIII

Příloha 1: Struktura rozhovoru

Jak jste se dostal/a do Jiren?

→ Kdy to bylo?

→ Odkud?

Proč zrovna Jirny? (novousedlíci) / Proč jste zůstal/a (starousedlíci)

Jak jste se cítil po přistěhování?

Kdy se podle Vás z nově příchozího stane starousedlík?

Jste v Jirnech spokojen/a?

→ Měnil/a byste něco?

Co se Vám na obci líbí nejvíce?

Co je naopak největším problémem?

Co si myslíte o ŽP v Jirnech?

V čem se Jirny liší od města?

Kdybyste měl/a porovnat obec v roce 1989/1990 (/při svém příchodu) a v současnosti, jsou tam nějaké rozdíly?

→ Jak na Vás tyto změny působí?

→ Mělo by se k tomu přistupovat jinak?

Vnímáte nějaké změny obyvatel? Pohyb? Vzorec?

Co mladí lidé v obci?

Co si myslíte o průmyslové zóně?

Jak na Vás působí vedení obce?

Podílíte se na chodu obce?

Zajímáte se o hospodaření obce?

Kde získáváte informace o dění v obci?

Máte přátele v obci?

→ Jsou to spíše starousedlíci nebo novousedlíci?

→ A co „*druhá skupina*“? Máte přátele i mezi nimi?

Jaké jsou podle Vás vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky?

Jak vypadá Váš běžný den?

A co víkendový den?

Co ostatní ve Vaší domácnosti? Mají to stejně?

Víte o nějakých spolcích v obci?

(ano) → Jste členem některého?

→ (ano) → Jak jste se k tomu dostal/a?

→ Co obnáší být členem?

(ne) → Proč?

Víte o nějakých společenských/kulturních akcích?

(ano) → Účastníte se některých z nich?

Co si myslíte o celkovém vybavení obce?

→ Je něco (služba/zařízení/...), co podle Vás v obci chybí?

A co hromadná doprava?

Příloha 2: Struktura rozhovoru – vedení obce

Jak jste se dostal/a do Jiren?

→ Proč zrovna Jirny? / Proč jste tu zůstal/a?

Jak dlouho zastáváte funkci?

Jaké jsou podle Vás největší změny v obci, ke kterým došlo během vašeho působení ve funkci?

Jak vnímáte nově příchozí ze své pozice?

→ Máte nějaké podmínky ze strany obce pro nově příchozí?

A co mladí lidé v obci?

Jak se stavíte ke vzniku komerčních budov na území obce?

Jak se podle Vás bude obec dál rozvíjet?

Jaké zdroje informací obec poskytuje svým obyvatelům?

Kdybyste měl/a porovnat obec v roce 1989/1990 (/při svém příchodu) a v současnosti, jsou tam nějaké odlišnosti?

→ Jak na vás tyto změny působí?

Co se Vám na obci líbí nejvíce?

Co je podle Vás největším problémem obce?

Jaké spolky jsou v obci?

(ano) → Jste členem některého?

→ (ano) → Jak jste se k tomu dostal/a?

→ Co obnáší být členem?

→ (ne) → Proč?

Jaké společenské/kulturní akce se zde nejčastěji konají?

(ano) → Účastníte se některých z nich?

Jaké je celkové vybavení obce?

Je něco (služba/zařízení/...), co podle Vás v obci chybí?

A co hromadná doprava?

Příloha 3: Vzor informovaného souhlasu – anonymní rozhovor

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Jmenuji se Michaela Hloušková, studuji Sociální a kulturní ekologii na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze a v současné době píši diplomovou práci s názvem *Migrace v malé obci (Historie dostředivých a odstředivých sil migrace obyvatel a jejich dopad na vývoj obce v letech 1989–2019: případová studie Jirny)*.

Hlavním cílem práce je zmapovat vývoj obce Jirny v letech 1989–2019, jak se v průběhu této doby měnila demografická situace obce a jaké dopady to přineslo na vzhled krajiny, obce samotné i jejího fungování z hlediska zajišťování infrastruktury či jiného potřebného zázemí pro její obyvatele.

V souvislosti s touto prací se na Vás obracím s prosbou o rozhovor, protože si myslím, že Vaše názory a osobní zkušenosti budou pro výzkum přínosné. Pokud budete mít doplňující otázky, ráda Vám na ně odpovím.

Rozhovor není zatížen žádným rizikem, ale pokud Vám bude některá z otázek nepříjemná nemusíte na ni odpovídat, zároveň máte právo rozhovor kdykoliv ukončit i bez uvedení důvodu. Rozhovor bude anonymní, pro účely práce Vám bude přidělena přezdívka, Vaši skutečnou identitu budu znát pouze já a rozhovor bude použit jen pro účely této práce.

Rozhovor bude nahráván, aby bylo možné všechny informace převést do písemné formy a důkladně zpracovat. Úryvky rozhovoru budou použity v práci, zároveň písemný přepis rozhovoru se může objevit v příloze diplomové práce.

Svým podpisem potvrzujete, že jste byl/a o všem informován/a a udělujete dobrovolný souhlas k provedení rozhovoru.

Účastník výzkumu:

.....
jméno a příjmení (tiskacím), podpis

Výzkumník:

.....
jméno a příjmení (tiskacím), podpis

Datum:

Příloha 4: Vzor informovaného souhlasu – vedení obce

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Jmenuji se Michaela Hloušková, studuji Sociální a kulturní ekologii na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze a v současné době píši diplomovou práci s názvem *Migrace v malé obci (Historie dostředivých a odstředivých sil migrace obyvatel a jejich dopad na vývoj obce v letech 1989–2019: případová studie Jirny)*.

Hlavním cílem práce je zmapovat vývoj obce Jirny v letech 1989–2019, jak se v průběhu této doby měnila demografická situace obce a jaké dopady to přineslo na vzhled krajiny, obce samotné i jejího fungování z hlediska zajišťování infrastruktury či jiného potřebného zázemí pro její obyvatele.

V souvislosti s touto prací se na Vás obracím s prosbou o rozhovor, protože si myslím, že Vaše názory a osobní zkušenosti budou pro výzkum přínosné. Pokud budete mít doplňující otázky, ráda Vám na ně odpovím.

Rozhovor není zatížen žádným rizikem, ale pokud Vám bude některá z otázek nepříjemná nemusíte na ni odpovídat, zároveň máte právo rozhovor kdykoliv ukončit i bez uvedení důvodu. Rozhovor, ve Vašem případě, nebude anonymní, ale bude použit jen pro účely této práce.

Rozhovor bude nahráván, aby bylo možné všechny informace převést do písemné formy a důkladně zpracovat. Úryvky rozhovoru budou použity v práci, avšak celý písemný přepis rozhovoru nebude uveden v příloze diplomové práce.

Svým podpisem potvrzujete, že jste byl/a o všem informován/a a udělujete dobrovolný souhlas k provedení rozhovoru.

Účastník výzkumu:

.....
jméno a příjmení (tiskacím), podpis

Výzkumník:

.....
jméno a příjmení (tiskacím), podpis

Datum:

Příloha 5: Rozhovor 6. 4. 2021 – Eva

Co Tě přivedlo do Jiren?

Vdala jsem se, sňatek.

Kdy to bylo?

1966

Cítíš se jako starousedlík, nebo si pořád připadáš jako cizí?

Ne, to vůbec ne... Spíš jako... že tam patřím.

Kdy si myslíš, že k tomu dojde?

To asi záleží na každém, kdo jak to cítí. Já to cítím zkrátka tak, že tam patřím. (smích)
Mi to aspoň tak přišlo, po chvíli, co jsem tam bydlela, jsem si připadala... zkrátka, že už bych nedokázala odejít.

Jak vypadá Tvůj běžný den?

No ráno vstanu, nasnídám se a zkrátka jdu na zahradu. A jsem na zahradě, podívám se vlevo, vpravo a zauvažuju tak nějak co je potřeba udělat dřív. (smích) Abych za včasu něco vysela, no, na té zahradě.

Liší se nějak víkendový den?

Ne, to je absolutně stejný. (smích) Zalívat, okopávat, plít a tak dále, a tak dále. Tak jak to u toho baráku asi je, když je zahrada veliká, tak to člověk cejtí, že je povinen něco udělat.

Víš o nějakém spolku, který v obci působí?

No tak dřív tady byl svaz žen, a různý tady byli požárníci, baráčníci, sbor požárníků, neboli hasičů, jo, tenkrát a dneska jsou tam nový spolky. Dneska je tam, ani nevím, divadlo se znova obnovilo, to tady bývalo, ale to jsem tady ještě nebydlela, když tady hráli divadlo, kvůli tomu vlastně postavili kulturní dům. No, baráčníci, nevím, ty určitě fungují dál. Potom tady jsou ty... No zkrátka invalidi... Civilizační choroby, teď nevím přesnej název... Co dál? Hasiči, sportovci, Sokol, teď vlastně taneční kroužek, výuka tanců latinskoamerický a jiný a beseda a to už je zas pro ty mladší. No přesný informace

by ti napovídala Helena Zelenková, ta má o dění obci... Funguje tam vlastně i v té restauraci, jak oni to nazývají ten sál... Kvapík... A funguje tam i právní poradna. Co tam ještě... Různý výstavy a divadla, filmy se tam promítají. V kulturním domě, no, teď je to všechno pozastavený kvůli tomuhle tomu, už odvolali, přeložili několik těch známějších zpěváků jako Farna, Bílá, a všechno přeložený, Drobný teď tam měl znovu a znovu několikrát odložený, byli tam Eleftriadu, Ulrichovi tam byli, kdo to tam ještě byl, co to tam ještě- co tam bylo ještě za zpěváky... Opravdu po té kulturní stránce myslím, že to tam funguje velmi dobře, ale bohužel, je to všechno pozastavený a myslím, že těm lidem to chybí, protože vždycky bylo plno a pochvalovali si, jak to bylo pěkný. Těch zábav, co se tam konaly, to bylo od ledna do března tam byly každé týden plesy. Tam měly i jiné vesnice, si půjčovaly ten sál toho kulturního domu, protože to je vynikající sál, jak na divadlo, tak na zábavy, tak na všechny tyhle akce.

Ty sama seš členem nějakýho spolku?

No já jsem byla, byla jsem ve svazu žen, ale to zaniklo vlastně, nevím ani v kterým roce, to ti nepovím... A byla jsem právě v těch invalidech a jelikož jsem se nezúčastňovala různých těch... brigád jsem se zúčastnila pokaždý, ale nechodila jsem s nimi na různé jiné akce kulturní, zájezdy a lázně a tak dále a hlavně na výroční schůzky a nebo jsem přišla jenom na tu výroční schůzku a třeba na nějakou brigádu, no tak mě vyhodili. Že jako... Mezi ně moc nechodím, tak mě vyškrtli. Asi potřebovali místo, nevím, ale oni jich je tam i tak dost.

A nějakých společenských nebo kulturních akcí se účastníš?

No hele teď už ne... Zkrátka vzhledem k tomu zdravotnímu stavu už to není možné.

Co si myslíš o spolcích v obci? Máš na ně nějaký názor?

Názor jediné takovej, že zkrátka dobře, že to tam je. A vem si, že to dobře funguje, že ty lidi, co jsou v tom zapojení, tak zkrátka určitě jim to vyhovuje a že to funguje dobře si myslím. Jenom kladnej názor mám na to. A je dobře, že i na té vesnici se tohleto dokáže udržovat.

Máš přátele v obci?

Ano.

A jsou to spíš taky starousedlíci, nebo nově příchozí?

No... Starousedlíci a dokonce i tady narozený některý.

A máš přátele, nebo známé i mezi nově příchozími?

Tak to ne, ty ani neznam. Ty nově příchozí zkrátka neznam vůbec.

Jak spolu podle tebe vycházejí starousedlíci a nově příchozí? Jakej mezi sebou mají vztah?

To těžko budu hodnotit, ale myslím si, že tak nějak každý si hledí svého. Nejsou... že by mezi nima byly nějaký nevraživý vztahy to nevím, neznam ani jsem se nedoslechla, ale myslím si, že vesměs v pohodě.

Seš celkově spokojená v Jirnech?

Já ano... Mně se tam líbí.

Co se ti líbí nejvíc?

No moje zahrada. (smích)

Měnila bys něco na obci?

Na obci určitě ne, co dělaj, dělaj myslím si dobře.

Bavili jsme se o tom, co se ti na obci líbí, vidíš tam naopak i nějaký problém? Nebo co je podle tebe největším problémem obce?

Já jsem s žádným problémem nepřišla do styku, nevím, nedoneslo se ke mně nic. Za ty léta, co tam bydlím, tak jsem neměla žádný problémy. Asi nejsem tolik zapojená do dění v obci, takže těžko odvozovat.

Kdybys měla porovnat život v Jirnech a ve městě, jsou tam nějaké rozdíly?

No to určitě, na vesnici je strašně práce, kdo má teda tu zahradu, a ve městě je to absolutně bazstarostný a pohodlíčko i teplíčko ani o to se člověk nemusí starat. Tak to teda jsou velké rozdíly. Na vesnici je zima a musíš si to teplo zkrátka obstarat sama a v Praze tak nějak zaplatí si to, ale je to bezstarostný. Takže ten rozdíl je docela markantní.

Co říkáš na životní prostředí v Jirnech? Vnímáš to nějak?

Tak k tomu se ti budu asi taky špatně vyjadřovat... Já to беру pořád z pohledu tý svojí zahrady, já opravdu jdu do tý vsi jenom do toho obchodu... a těžko bych tam hledala nějaký závady, nevim... No akorát, když vyvezou fůrku hnoje, tak nám konvalinkama trochu zavoňej. (smích)

Kdybys měla porovnat Jirny v roce 1989 a v současnosti, jsou tam nějaké odlišnosti?

No tak to určitě, ta obec se úplně změnila tou novovýstavbou, jak zkrátka na každým konci vsi, tak všude vyrostly nové domky a nejenom domy, to jsou celý čtvrtě, celý ulice... Ta obec se změnila hodně moc. A nevim ani jestli k horšímu nebo k lepšímu... No... Ale určitě k lepšímu, že jo, tak nějak je to moderní všechno, hezký, nový, ono co je nový, to je hezký.

Takže to na Tebe celkově působí kladně ty změny?

No... Určitě jo

Jo? Nebo si myslíš, že by se k tomu mělo přistupovat jinak? K celému tomu rozvoji...

To těžko můžu posoudit sama za sebe... Akorát mi přijde divný, když jedu z jakýkoliv strany autobusem, ať už od Brandýsa, od Prahy, tak zkrátka přijíždím k Jirnům a už to pomalu nepoznávám, protože opravdu se to natolik změnilo, že ten ráz tý obce úplně zanikl. A co mi na tom nejvíc vadí, že na těch polích úrodných, že se staví ty haly, to mi vadí hrozně moc. Ale bohužel... Asi nejsem sama komu to vadí...

K tomu jsem se taky chtěla dostat... Co si myslíš o celý tý průmyslový zóně?

Je mi líto těch polí. Ale zkrátka je to asi tak důležitý, že k tomu dnešnímu životu jakej je... Jak to říct... No prostě vadí mi to, že na ty betony padly ty úrodný pole. Tam rostla pšenice, která je důležitá k našemu životu a všechny ty rostliny. Člověk je navyklej, že kolem tý vsi jsou ty pole a tam se všechno sklízelo, pěstovalo, takže to mi docela dost vadí. To úplně pohltilo tu obec, na kterou jsem byla zvyklá před těma padesáti lety. Ale bohužel život je takovej.

Vnímáš nějak změny obyvatel v obci?

Hodně mladých lidí přišlo, který já ani neznám. A nedokážu ani říct, jestli jich je tam víc, nebo jestli patří do Jiren, koho potkám tak zkrátka de facto neznám. To už člověk vidí i ty kočárky, takže jako jsou tam i rodiny, jak tam jezděj s dětičkama a tak asi tam

patří. Je tam hodně mladejch, hlavně v těch novostavbách, to je pochopitelný, v těch novejšch domkách.

Takže si myslíš, že mladí spíše přichází do obce, než že by obec opouštěli?

Myslím, že přicházejí.

Jak na tebe působí vedení obce?

No... To je otázka... (smích) Ale kladně, určitě.

Kdyby záleželo na Tobě, dělala bys něco jinak?

Určitě ne. Tak jak to dělaj si myslim, že to dělaj dobře.

Podílíš se nějak na životu obce? Ve smyslu, jestli se účastníš zasedání, nebo když se ti nějaký rozhodnutí nelíbí, tak se k tomu vyjádříš a tak?

Těď už ani ne. Na schůze jsme chodívali, ale bohužel můj zdravotní stav už to nedovoluje. Někdy se to koná v obci, někdy se to koná v tý sousední obci, v Novejšch Jirnech, protože jsme pod jedním výborem dvě obce, tak aby to bylo tak nějak rozdělený, protože jsme starší občani v Jirnech i v Nových Jirnech, takže zase aby ty nebyli škodný, aby se mohli zúčastnit, ale já bohužel ne už, ale chodívali jsme. Taky nás to zajímalo, co se bude budovat nebo co je potřeba, co plánujou a chodívali jsme.

Zajímáš se o hospodaření obce?

Tomu já ani nerozumim, abych pravdu řekla. Jo, že si to přečtu v tom Zpravodaji, to jo, ale mě to nic neříká, protože tomu opravdu nerozumim, nevidim do toho, to nemůžu posuzovat. Ale jsou na to šudavaný, tak to určitě dělaj dobře, maj to správný lidi v rukách bych řekla.

Takže jim celkově důvěřuješ?

Ano.

Kde získáváš informace o dění v obci?

No ze Zpravodaje.

Víš i o nějakým jiným zdroji informací?

To nevím.

A informace, co se dočteš ve Zpravodaji Ti stačí? Nebo bys ráda věděla něco víc třeba?

Já si myslím, že kdybych chtěla vědět víc, tak bych se měla donutit taky jít do té obce a mezi ty lidi a tam bych se určitě ty informace dozvěděla. Nevím, kde jinde bych je získávala. Jedině na těch akcích, schůzkách a tak dále, ale bohužel.

Kde běžně nakupuješ?

No u nás v samoobsluze, v Jirnech. Ale plánuje se, že se to bude dodělávat, ale já mam pocit, že ten je tam zásobenej docela, tak nějak pro tu obec, docela dobře, že se snaží. Akorát teda dneska neměl housky. (smích) I stane se (smích)

Takže jsi spokojená?

Ano ano, jsem spokojená. Sice chybí mi tam občas masna, která tam bývala, ale zas to není tak daleko, je v sousední vesnici, je v Šestajovicích. Takže je možný tam dojet autobusem, to zas není taková dálka.

Jsou v Jirnech nějaký restaurační zařízení? Jako cukrárny, kavárny, restaurace a tak?

No... No tak dvě? Antoš, na hřišti... A cukrárna... O žádný nevím. Kdyby tady byla nějaká cukrárna nebo kavárna, tak já bych se asi ani nedokopala, abych si dam dala nějaký kafičko nebo dortík. (smích) A tak jsou tady třeba lidi, který by to ocenili. A rádi by tam poseděli a popovídali si a takhle se získávaj informace, že se sejdou a popovídají si.

Takže si myslíš, že by Jirny uvítali něco takovýho?

Nevím, jak kdo má na to jakej názor, ale myslím, že dneska toho času moc není. No dřív byl pan Antoš, ale to už taky není.

(technická prodleva)

Navštěvuješ nějaký restaurační zařízení v obci?

(smích) Dávno, dávno ne

Proč ne?

Vzhledem k mému zdravotnímu stavu a zdravotním obtížím. (smích) Co bych tam hledala, leda nějakou tu informaci, ale to se bez ní radši obejdu a radši si vezmu křížovku. (smích)

Používáš hromadnou dopravu?

Ano

Vyhovuje ti?

Pokud jí potřebuju, tak je pro mě dostačující.

Kdybys mohla něco změnit, měnila bys něco?

Ne

Takže ti to vyhovuje?

Ano, takhle mi to vyhovuje.

Jaký máš názor na celkové vybavení obce?

Tak to středisko je výborný, je tam X lékařů, který člověk potřebuje na jednom místě, plus lékárna, to je velký plus pro obec, nemusím nikam lítat. Dřív to bylo komplikovanější, lékař poslal na rentgen a museli jsme se objednat támhle v deset kilometrů vzdáleným městě, což dneska se všechno koná na jednom místě, což je teda úplně vynikající, co mohli pro tu obec udělat, to je špičkový. Akorát by mohli udělat větší parkoviště, je to občas boj tam zaparkovat. No a dál... Postavili novou školičku, já myslím, že tam se bude těm dětem líbit a i tím, že se ta obec rozrůstá, tak museli ty děti být rozdělený, tady byly ve dvou budovách, jo, a teď je to všechno pohromadě. Pro ty udělali hodně a hezká ta škola je. A myslím si, že i sportovní vyžití, tam jsou i kurty na tenis a na různý jiný vyžití, že tam mají. Jo a ještě tam funguje dobře skaut. A ty jsou zapojený do leccého, ty tam maj přeci ten sběrnej dvůr a různý jiný akce.

A poslední otázka... Kdybys byla na mém místě a dělala výzkum o Jirnech, je něco, na co by ses zeptala, co jsme doted' nezmiňovaly? Nebo tě napadá nějaké téma, které je pro obec důležité?

Nic mě nenapadá.

Příloha 6: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2020)

Zdroj: ČSÚ (2021a), upraveno

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
1971	1 643	21	26	25	52	-5	-27	-32	1 611
1972	1 611	12	21	35	57	-9	-22	-31	1 580
1973	1 580	22	17	59	53	5	6	11	1 591
1974	1 591	21	40	56	64	-19	-8	-27	1 564
1975	1 564	20	33	64	45	-13	19	6	1 570
1976	1 570	21	26	40	56	-5	-16	-21	1 549
1977	1 549	24	16	35	46	8	-11	-3	1 546
1978	1 546	17	18	46	50	-1	-4	-5	1 541
1979	1 541	17	32	56	45	-15	11	-4	1 537
1980	1 537	19	24	35	49	-5	-14	-19	1 518
1981	1 466	7	20	51	38	-13	13	-	1 466
1982	1 466	17	32	34	59	-15	-25	-40	1 426
1983	1 426	17	26	32	38	-9	-6	-15	1 411
1984	1 411	13	28	54	50	-15	4	-11	1 400
1985	1 400	17	21	41	30	-4	11	7	1 407
1986	1 407	10	22	36	45	-12	-9	-21	1 386
1987	1 386	16	27	44	31	-11	13	2	1 388
1988	1 388	16	20	32	35	-4	-3	-7	1 381
1989	1 381	15	20	33	37	-5	-4	-9	1 372
1990	1 372	12	30	42	38	-18	4	-14	1 358
1991	1 306	14	17	34	37	-3	-3	-6	1 300
1992	1 300	8	23	38	31	-15	7	-8	1 292
1993	1 292	11	21	34	38	-10	-4	-14	1 278
1994	1 278	14	28	34	24	-14	10	-4	1 274
1995	1 274	9	26	41	24	-17	17	-	1 274
1996	1 274	12	18	36	38	-6	-2	-8	1 266
1997	1 266	16	21	41	33	-5	8	3	1 269
1998	1 269	13	19	30	24	-6	6	-	1 269
1999	1 269	11	18	53	34	-7	19	12	1 281
2000	1 281	11	12	60	21	-1	39	38	1 319
2001	1 332	15	15	58	48	-	10	10	1 342
2002	1 342	14	16	65	60	-2	5	3	1 345
2003	1 345	14	17	78	54	-3	24	21	1 366
2004	1 366	15	16	99	43	-1	56	55	1 421
2005	1 421	15	11	144	55	4	89	93	1 514
2006	1 514	19	15	114	42	4	72	76	1 590
2007	1 590	33	18	197	43	15	154	169	1 759
2008	1 759	41	21	208	52	20	156	176	1 935
2009	1 935	31	18	162	48	13	114	127	2 062
2010	2 062	37	18	137	41	19	96	115	2 177
2011	2 272	30	19	132	44	11	88	99	2 371
2012	2 371	36	22	142	54	14	88	102	2 473
2013	2 473	36	19	154	70	17	84	101	2 574
2014	2 574	27	9	117	57	18	60	78	2 652
2015	2 652	31	16	120	106	15	14	29	2 681
2016	2 681	38	25	133	82	13	51	64	2 745

2017	2 745	29	14	129	81	15	48	63	2 808
2018	2 808	41	17	118	83	24	35	59	2 867
2019	2 867	22	16	119	91	6	28	34	2 901

Příloha 7: Vlastní tabulka z VDB – průměrný věk

Zdroj: ČSÚ (2021b)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD		Veřejná databáze	
Vlastní tabulka z VDB			
Průměrný věk celkem			
		Jirny (okres Praha-východ)	
31. prosinec 2019			38,1
31. prosinec 2018			37,6
31. prosinec 2017			37,3
31. prosinec 2016			37,2
31. prosinec 2015			37,5
31. prosinec 2014			37,2
31. prosinec 2013			36,8
31. prosinec 2012			36,8
31. prosinec 2011			37
26. březen 2011			-
31. prosinec 2010			36,8
31. prosinec 2009			37,2
31. prosinec 2008			37,7
31. prosinec 2007			38,9
31. prosinec 2006			39,6
31. prosinec 2005			39,9
31. prosinec 2004			40,2
31. prosinec 2003			40,4
31. prosinec 2002			40,5
31. prosinec 2001			40,3
1. březen 2001			40
31. prosinec 1998			40,3
31. prosinec 1997			40,2
31. prosinec 1996			40,3
31. prosinec 1995			40,3
31. prosinec 1994			40,6
31. prosinec 1993			40,9
31. prosinec 1992			40,7
31. prosinec 1991			40,6
3. březen 1991			-

URL: Kliknutím přejdete na vybraný objekt

Zdroj : © Český statistický úřad, [veřejná databáze](#) 1/1 vygenerováno 11.02.2021 20:56:41

Příloha 8: Vlastní tabulka z VDB – domy, byty

Zdroj: ČSÚ (2021c)

		Veřejná databáze		
		Území: Jirny (okres Praha-východ)		
		26. březen 2011	1. březen 2001	3. březen 1991
Počet bytů	Byty celkem	1 036	-	-
	druh domu			
	bytový dům	110	-	-
	rodinný dům	914	-	-
	z toho samostatný	-	-	-
	dvojdoměk	-	-	-
	ostatní budovy	12	-	-
z toho ubytovací zařízení pro dlouhodobé bydlení	-	-	-	
Počet bytů	celkem	1 036	-	-
druh vlastnictví	fyzická osoba	797	-	-
	bytové družstvo	1	-	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	60	-	-
	obec	5	-	-
	stát	-	-	-
	jiná právnická osoba	-	-	-
	kombinace vlastníků nezjištěno	-	-	-
Počet bytů	celkem	1 036	-	-
počet osob v bytě	1	207	-	-
	2	207	-	-
	3	196	-	-
	4	200	-	-
	5	44	-	-
	6-30	-	-	-
	6-70	30	-	-
Počet bytů	celkem	1 036	-	-
právní důvod užívání bytu	byt ve vlastním domě	631	-	-
	byt v osobním vlastnictví	30	-	-
	jiné bezplatné užívání bytu	25	-	-
	byt nájemní	63	-	-
	jiný důvod užívání bytu	13	-	-
	byt družstevní	1	-	-
	nezjištěno	-	-	-
Počet bytů	celkem	1 036	-	-
celková plocha bytu (metry čtvereční)	0-20	-	-	-
	21-30	-	-	-
	31-40	-	-	-
	41-50	-	-	-
	51-60	-	-	-
	61-70	-	-	-
	71-80	-	-	-
	81-100	-	-	-

Vlastní tabulka z VDB

Území: Jirmy (okres Praha-východ)
1. pokračování

			26. březen 2011	1. březen 2001	3. březen 1991
		101-120	-	-	-
		121-150	-	-	-
		více než 150	-	-	-
		nezjištěno	-	-	-
Počet bytů	celkem		1 036	-	-
	obytná plocha (metry čtvereční)	0-19	-	-	-
		20-39	-	-	-
		30-39	-	-	-
		40-49	-	-	-
		50-59	-	-	-
		60-69	-	-	-
		70-79	-	-	-
		80-99	-	-	-
		100-119	-	-	-
		120-149	-	-	-
		150 a více	-	-	-
		nezjištěno	-	-	-
Počet bytů	celkem		1 036	-	-
	období výstavby domu	1919 a dříve	74	-	-
		1920-1945	-	-	-
		1946-1960	-	-	-
		1961-1970	-	-	-
		1971-1980	93	-	-
		1981-1990	-	-	-
		1991-2000	-	-	-
		2001 - 2011	317	-	-
		nezjištěno	-	-	-
Počet bytů	celkem		1 036	-	-
	druh bytu	standardní	766	-	-
		standardní s ústředním topením a úplným příslušenstvím	743	-	-
		standardní s ústředním topením a částečným příslušenstvím	-	-	-
		standardní bez ústředního topení s úplným příslušenstvím	-	-	-
		byt se sníženou kvalitou	70	-	-
		nezjištěný typ bytu	-	-	-
Počet domů	celkem		848	547	521
	druh domu	bytové domy	19	-	-
		rodinné domy	820	-	-

Vlastní tabulka z VDB

Území: Jirny (okres Praha-východ)
2. pokračování

			26. březen 2011	1. březen 2001	3. březen 1991
		ostatní budovy (bez rodinných a bytových domů)	9	-	-
Počet domů	celkem		848	547	521
	druh ústředního topení a paliva	ústřední topení	630	-	-
		kotelna v domě na pevná paliva	-	-	-
		kotelna v domě na plyn	-	-	-
		kotelna v domě na ostatní paliva	-	-	-
		bez ústředního topení	-	-	-
		kotelna mimo dům	-	-	-
		nezjištěno	-	-	-
Počet domů	celkem		848	547	521
	období výstavby domu	1919 a dříve	60	-	-
		1920-1945	135	-	-
		1946-1960	30	-	-
		1961-1970	29	-	-
		1971-1980	65	-	-
		1981-1990	55	-	-
		1991-2000	75	-	-
		2001 - 2011	265	-	-
		nezjištěno	-	-	-
Počet domů	obydlenost domu - obvyklý pobyt	obydlen (obvykle)	743	-	-
		neobydlen obvykle	105	-	-
		neobydlen z důvodu: změna uživatele	-	-	-
		neobydlen z důvodu: slouží k rekreaci	29	-	-
		neobydlen z důvodu: přestavba domu	4	-	-
		neobydlen z důvodu: dosud neobydlen po kolaudaci	-	-	-
		neobydlen z důvodu: pozůstalostní nebo soudní řízení	-	-	-
		neobydlen z důvodu: nezpůsobilý k bydlení	6	-	-
		neobydlen z důvodu: jiný důvod	-	-	-
Počet domů	celkem		848	547	521
	počet bytů v domě	1	736	-	-
		2	-	-	-
		3	-	-	-
		4	-	-	-

Vlastní tabulka z VDB

Území: Jímly (okres Praha-východ)
dokončení

		26. březen 2011	1. březen 2001	3. březen 1991
Počet domů	celkem	848	547	521
	počet nadzemních podlaží domu			
	1	-	-	-
	2	-	-	-
	3	-	-	-
	4	-	-	-
	5	-	-	-
	6	-	-	-
	7	-	-	-
	8	-	-	-
	9	-	-	-
	10	-	-	-
	11-12	-	-	-
	13-30	-	-	-
	nezjištěno	-	-	-
Počet domů	celkem	848	547	521
	typ vlastníka domu/bytu			
	fyzická osoba	694	-	-
	obec	2	-	-
	stát	-	-	-
	bytové družstvo	1	-	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	18	-	-
	jiná právnická osoba	12	-	-
	kombinace vlastníků	1	-	-
	nezjištěno	-	-	-
Počet domů	celkem	848	547	521
	způsob připojení na odpad			
	kanalizační síť	551	-	-
	žumpa	-	-	-
	vlastní čistírna odpadních vod	-	-	-
	bez připojení	-	-	-
	nezjištěno	-	-	-
Počet domů	celkem	848	547	521
	způsob připojení na vodovod			
	vodovod v domě - z veřejné sítě	-	-	-
	vodovod v domě - domácí	-	-	-
	bez vodovodu	-	-	-
	nezjištěno	-	-	-

URL: Kliknutím přejdete na vybraný objekt

Příloha 9: Fotografie z obce

Zdroj: vlastní fotografie

Dětské hřiště Na Výsluní (19. 4. 2021)

Část nově vzniklé rezidenční zástavby – Na Výsluní (19. 4. 2021)

Pohled na komerční zónu od nové budovy základní školy (22. 6. 2021)

Nová budova základní školy (22. 6. 2021)

Stará budova základní školy – jižní strana (19. 4. 2021)

Stará budova základní školy – severní strana s přístavbou (22. 6. 2021)

Nová budova mateřské školy (22. 6. 2021)

Stará budova mateřské školy s přístavbou (22. 6. 2021)

Místní samoobsluha (22. 6. 2021)

Přední strana samoobsluhy s parkem (22. 6. 2021)

Kaštanová alej (19. 4. 2021)

Příloha 10: Článek o kohoutovi

Zdroj: Redakce Jirenského zpravodaje (2019b)

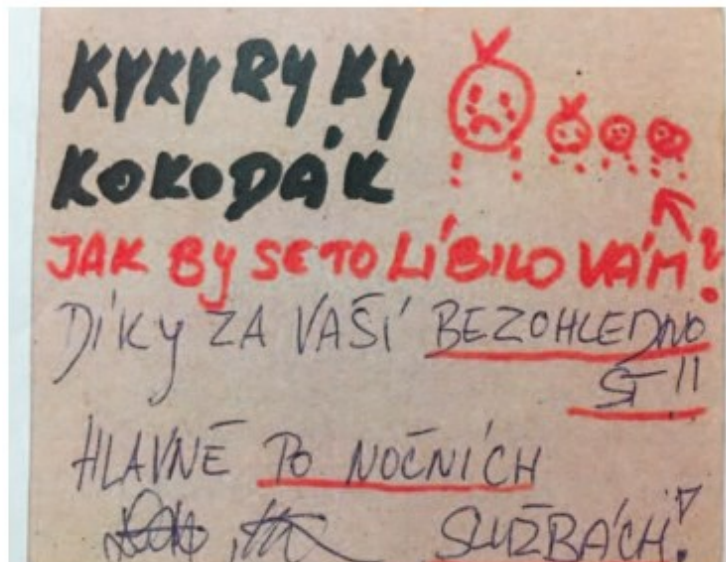
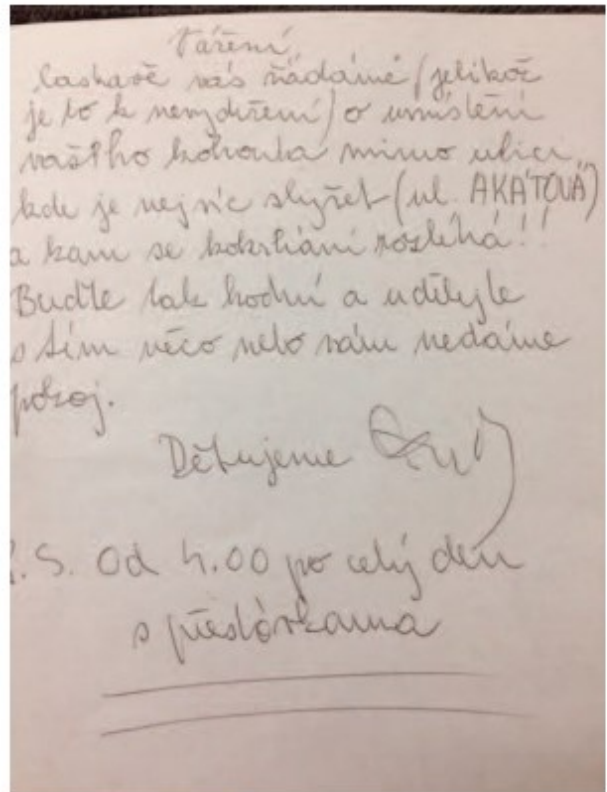
Do naší redakce se ozvala jedna z našich čtenářek a přinesla následující příspěvky. Byly doručeny přímo jí a byly podepsány, jen nikdo neví kým. Jejich pisatel se nepřihlásil.

Asi se divíte, proč o tom píšeme v našem zpravodaji? Ale odpověď je zcela prostá. Majitelka kohouta, který je hlavní hrdinou tohoto příběhu, by se ráda seznámila s autorem článku a dozvěděla se, co má tedy se svým kohoutem dělat. Co svět světem stojí, kohout vždy vítal den. O prvním zakokrhání kohouta se píše už v pohádkách pro malé děti.

Ale problém zřejmě nebude jen v kohoutově kokrhání. Ani v bezohlednosti majitelů kohouta. Není totiž možné změnit přírodu a hospodářské zvíře, ať je jakékoliv, má své pudy a je s přírodou spojeno a není možné ho odnaučit jeho přirozenosti.

Měli bychom si uvědomit, že naše obec je a zůstane vesnicí i do budoucna. A proto v ní není zakázáno chovat hospodářská zvířata (slepice, kohouty, kachny, husy, králíky, ovce ani kozy) stejně jako si každý může chovat psy, kočky či koně a nelze nutit lidi, kteří hospodářství léta měli a dále chtějí mít, aby to změnili. Stejně tak nemůžeme nikomu nařizovat, aby si zvířata pořídil, pokud sám nechce. Je to svobodná volba a každý si můžete sám rozhodnout, jak a kde chce žít. Ale vždy by se měl smířit s tím, že také někdo žije vedle něj. Jako by se mezi sousedy vytrácela tolerance a vzájemná slušnost.

Příspěvek je k zamyšlení a možná i k pousmání. Bohužel je pravdivým obrazem dnešní doby a proměny lidské

společnosti, kdy se více píše na sociálních sítích a méně spolu mluví.

Tak totiž sousedské soužití nikdy fungovat nebude. A pokud máte pocit, že se někde nedá žít, tak je lepší udržet si svoje zdraví a zkrátka jít bydlet tam, kde se budete cítit šťastní. Nikdo nikoho nemůže nutit bydlet tam, kde šťastný není. Stejně jako není možné nutit souseda, aby žil tak, jak chcete Vy. Vím, že sousedské soužití je složité, ale uznajte, že i tak je na světě krásně.

Vaše redakce

Příloha 11: Projekt diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK

katedra magisterského oboru
sociální a kulturní ekologie

U Kříže 8/661, 158 00 Praha 5-Jinonice

Magisterský obor
sociální a kulturní
ekologie

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

1. Jméno studenta, tituly: Michaela Hloušková, Bc.
2. Osobní číslo (UKČO): 92102948
3. Rok imatrikulace na FHS UK (bak. studium, jinak mag. studium): 2018
4. Datum zápisu na katedru sociální a kulturní ekologie FHS UK (alespoň měsíc, rok): září, 2018
5. Názvy všech předchozích bakalářských (magisterských) prací, škola, obor a rok, kde a kdy byly obhájeny: Novopohanství a esoterika jako součást produktů cestovního ruchu, Univerzita Hradec Králové, Management cestovního ruchu 2018, v Hradci Králové 21. 5. 2018
6. Předběžný název DP (česky): Migrace v malé obci (Historie odstředivých a odstředivých sil migrace obyvatel a jejich dopad na vývoj obce v letech 1989–2019: případová studie Jirny)
7. Předběžný název DP (anglicky): Migration in a small village (The history of centripetal and centrifugal migration forces and the impact on village in 1989-2019: Case study of Jirny)
8. Klíčová slova (česky): migrace, vnitřní migrace, suburbanizace, amenitní migrace, kvalita života, místní společenství
9. Klíčová slova (anglicky): migration, internal migration, suburbanization, amenity migration, quality of life, local community
10. Obecný kontext (souvislosti tématu, širší rámec [zasazení „do světa“]):

Celosvětovým problémem je kumulace lidí ve městech a jim blízkém okolí. Tento jev, stěhování lidí na okraje měst, tzv. suburbanizace, má obrovský dopad na menší obce v přilehlém okolí velkých měst. Obyvatel, kteří chtějí mít blízko do centra, ale zároveň si zachovat luxus domu se zahradou, neustále přibývá. Na obce poblíž velkých měst je tak vyvíjen stále větší tlak z hlediska zajišťování infrastruktury a ostatních služeb svým nově přichozím občanům. Na druhé straně i tyto obce mohou být postiženy odlivem části obyvatel. Jednou z mnoha obcí potýkajících se s touto problematikou jsou právě Jirny.
11. Předmět zkoumání (vlastní předmět práce [zasazení „do vědy“]):

Práce se zabývá problematikou suburbanizace v praxi. Zaměřuje se na obec Jirny, jejíž vývoj je právě tímto fenoménem ovlivněn a zkoumá tento vývoj v konkrétních detailech, tedy jaké nároky na vedení obce s sebou přiliv nových obyvatel nese, co může být překážkami, se kterými se obec v této souvislosti musí vypořádat či jak jsou ovlivněny samotné vztahy v obci.
12. Hlavní vstupní výzkumný problém – výzkumná otázka (výzkumné otázky) – ev. hypotéza (hypotézy):

Hlavním výzkumným problémem práce je vývoj obce Jirny v posledních třiceti letech, konkrétně tedy mezi lety 1989–2019 a dopady migrace obyvatel na tento vývoj. Z toho plynou dvě základní výzkumné otázky:

Jak se vyvíjela obec Jirny v letech 1989–2019?

Jaký vliv na tento vývoj měla migrace obyvatel?

13. Metodologický postup: metody a techniky, které budou v práci použity:

Práce využívá metodu případové studie, která umožňuje zkoumat konkrétní problematiku v jejích detailech, jak kvantitativně, ale především kvalitativně. Pracuje tedy s analýzou dostupných dat (data Českého statistického úřadu, Českého úřadu zeměměřičského, záznamy obce Jirny a další) vztahujících se především k vývoji obce z pohledu geografického a demografického, s rozhovory s místními obyvateli, jak se starousedlíky, tak i s nově přichozími, opomenuto nebude ani vedení obce. V neposlední řadě pracuje i se zúčastněným pozorováním. V práci bude použita metoda SWOT, rámcová analýza, další metody případové studie a triangulace.

14. Cíl DP (kromě ověření hypotéz a teoretického přínosu např. praktický přínos, vypracování metodologie, základ pro řešení problémů v praxi atd.):

Cílem práce je zmapovat vývoj obce Jirny v letech 1989–2019, jak se v průběhu této doby měnila demografická situace obce a jaké dopady to přineslo na vzhled krajiny, obce samotné i jejího fungování z hlediska zajišťování infrastruktury či jiného potřebného zázemí pro její obyvatele. V návaznosti na zjištěné skutečnosti se práce pokusí vytvořit aplikační výstup v podobě SWOT analýzy strategie, která navrhne další možný vývoj obce.

Práce by zároveň mohla být přínosem pro ostatní obce nacházející se v podobné situaci, tedy obce potýkající se s problematikou přílivu (odlivu) obyvatelstva.

15. Čím budou rozšířeny dosavadní znalosti (vědecká „přidaná hodnota DP“):

Práce řeší problematiku suburbanizace v praxi pomocí metody případové studie, zkoumá tedy tento fenomén na konkrétním případě obce Jirny. Práce může být v budoucnu základem pro navržení modelu lepšího přizpůsobení obcí na nově přichozí obyvatelstvo.

16. Jaké bude (bude-li) jejich teoretické zobecnění a přínos:

Přínos práce bude spíše praktický, může se však v budoucnu stát základem pro vytvoření obecnějších modelů.

17. Struktura DP (předběžný obsah – názvy oddílů a kapitol):

1. Úvod

2. Teoretická část

2.1. Vnitřní migrace

2.2. Suburbanizace

2.3. Kvalita života

3. Empirická část

3.1. Obec Jirny

3.3. Metodologie (SWOT analýza, rámcová analýza atd.)

3.4. Průběh výzkumu

3.4. Další vývoj obce (ev. příloha)

4. Diskuse

5. Závěr

18. Předběžná bibliografie k tématu:

ANDRLE, Alois, SRB, Vladimír, MARTÍNEK, Jaroslav. (1990) Urbanizace a obyvatelstvo: vliv urbanizace na vývoj rozložení obyvatel na území ČSFR po roce 1980. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky

DISMAN, Miroslav. (2011) Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. 4., nezměň. vyd. Praha: Karolinum.

HENDL, Jan. (2016) Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, MATES, Pavel, WOKOUN, René. (2004) Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

KOTAČKA, Lubomír. (1976) Otázky urbanizace: sborník. Praha: Výzkumný ústav výstavby a architektury.

OUŘEDNÍČEK, Martin a kol. (2008) Suburbanizace.cz. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta.

OUŘEDNÍČEK, Martin, ed. (2006) Sociální geografie pražského městského regionu. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

OUŘEDNÍČEK, Martin, ed., ŠPAČKOVÁ, Petra, ed. a NOVÁK, Jakub, ed. (2013) Sub urbs: krajina, sídla a lidé. Vyd. 1. Praha: Academia.

STANILOV, Kiril, ed. a SÝKORA, Luděk, ed. (2014) Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. 1st pub. Chichester: Wiley Blackwell. xxii, 333 s. Studies in urban and social change.

SÝKORA, Luděk, ed. (2002) Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Praha: Ústav pro ekopolitiku.

ŠANDEROVÁ, Jadwiga. (2005) Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra a kol. (2007) Suburbanizace – hrozba fungování (malých) měst. Vyd. 1. Hradec Králové: Civitas per populi.

TEMELOVÁ, Jana, POSPÍŠILOVÁ, Lucie, OUŘEDNÍČEK, Martin. (2012) Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk

19. Předpokládaný vedoucí DP: PhDr. Ivan Rynda

20. Důvod volby tématu (dosavadní znalosti, zájem, praxe a zájem studenta):¹

Jinonice 29. června 2020

diplomant

vedoucí DP

vedoucí katedry SKE

¹ nepovinné